

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JESENSKÉ

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres R.Sobota, obec Jesenské – ŠÚJ 515001
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Jesenské	
Erb	Vlajka
Základné údaje	
Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Okres R. Sobota
Región:	Cerova vrchovina
Poloha:	48°18'15"S 20°04'24"V
Nadmorská výška:	186 m n. m.
Rozloha:	17,14 km ² (1 714 ha)
Počet obyvateľov:	2 236 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	130,46 ob./ km ²
Nacionále	
PSC	980 02
ŠÚJ	515001
EČV	RS
Tel. predvol'ba	+421-47
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Jesenské
	Sobotská 10
Web:	980 02 Jesenské
	www.jesenske.sk
E-mail:	obecjesenske@mail.t-com.sk
Telefón:	047 / 569 84 22, 80 84, 81 02, 569 82 83
Fax:	047 / 569 82 83

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JESENSKÉ	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	13
2.1. HISTÓRIA OBCE	13
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	14
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	18
2.4. Doprava.....	22
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	26
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	31
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	39
2.8. BÝVANIE	41
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE.....	43
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	45
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	47
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	48
2.13. ŠPORT	49
2.14. KULTÚRA.....	49
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	51
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	51
2.17. CESTOVNÝ RUCH	51
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014	53
2.19. SAMOSPRÁVA.....	53
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	54
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR.....	55
3 SWOT ANALÝZY	61
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	63
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	64
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	65
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	66
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	67
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	68
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	68
3.8 KULTÚRA	69
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	70
3.10 ADMINISTRATÍVNA A BEZPEČNOSŤ	71
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	72
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIELOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE JESENSKÉ	73
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JESENSKÉ	80
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE JESENSKÉ	80
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	83
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JESENSKÉ	90
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	91
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	91
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	92
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	93
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	93
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	94
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	95
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	95
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	96
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVNA A BEZPEČNOSŤ	96
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	97
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	97
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	98
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	98
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	99
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	100
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	100
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	101
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	102
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	102
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	103

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	104
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JESENSKÉ	106
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE JESENSKÉ	107
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	108
7.2 KOMUNIKÁČNÝ PLÁN	110
8 AKČNÝ PLÁN	111
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	111
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	112
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	114
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	115
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	116
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	118
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	119
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	120
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	121
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	122
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	123
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JESENSKÉ	125
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	126
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	126
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	128
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	129
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	130
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	132
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	133
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	135
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	136
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	137
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	138
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	139
10 ZÁVER	145
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	146

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomickejho a kultúrneho rozvoja obce Jesenské, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Termín	Harmonogram spracovania PHRSR											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabuľky	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		

Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomickeho a kultúrneho rozvoja obce Jesenské je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **ÚPO Jesenské**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovanie, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálneho koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

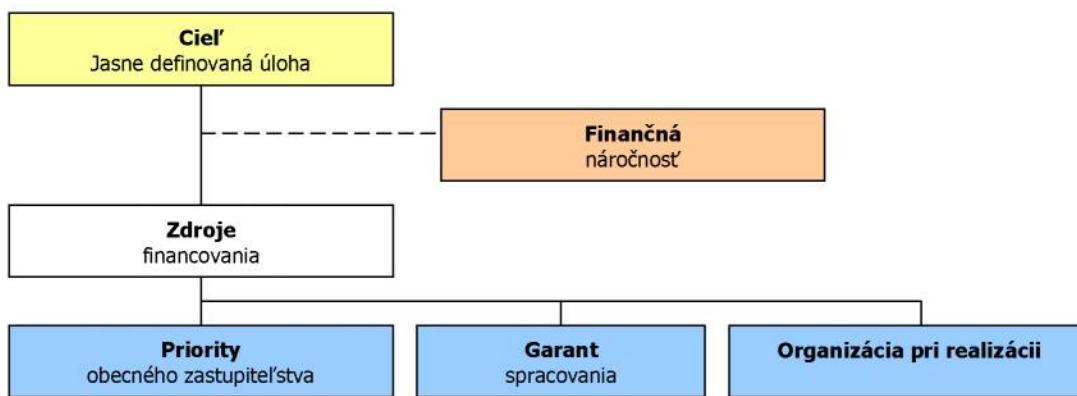
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégii majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadane spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégii, pre ktoré bude žiadane spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Jesenské. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

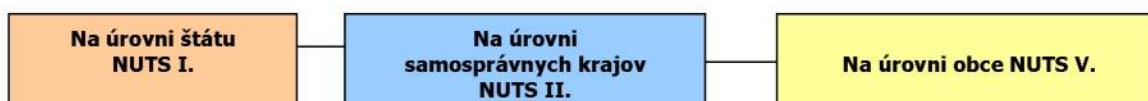
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity finančovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity finančovať bud' z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financí viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EU. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispiet' ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaniu finančnej podpory je potrebné zameriať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné finančie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Jesenské má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EU. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a polnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v klúčových sietových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná prioritá	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (LZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	

			4,5,6,	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MV SR	5b
			MK SR	6c
			VÚC	5,6,7,9,10
				5,6,7,9,10,
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR		EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR		EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK		EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK		EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Jesenské integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Jesenské 2015 – 2024 integruje a nadvázuje na predchádzajúce PHSR obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlásenie.

rozmer – 4

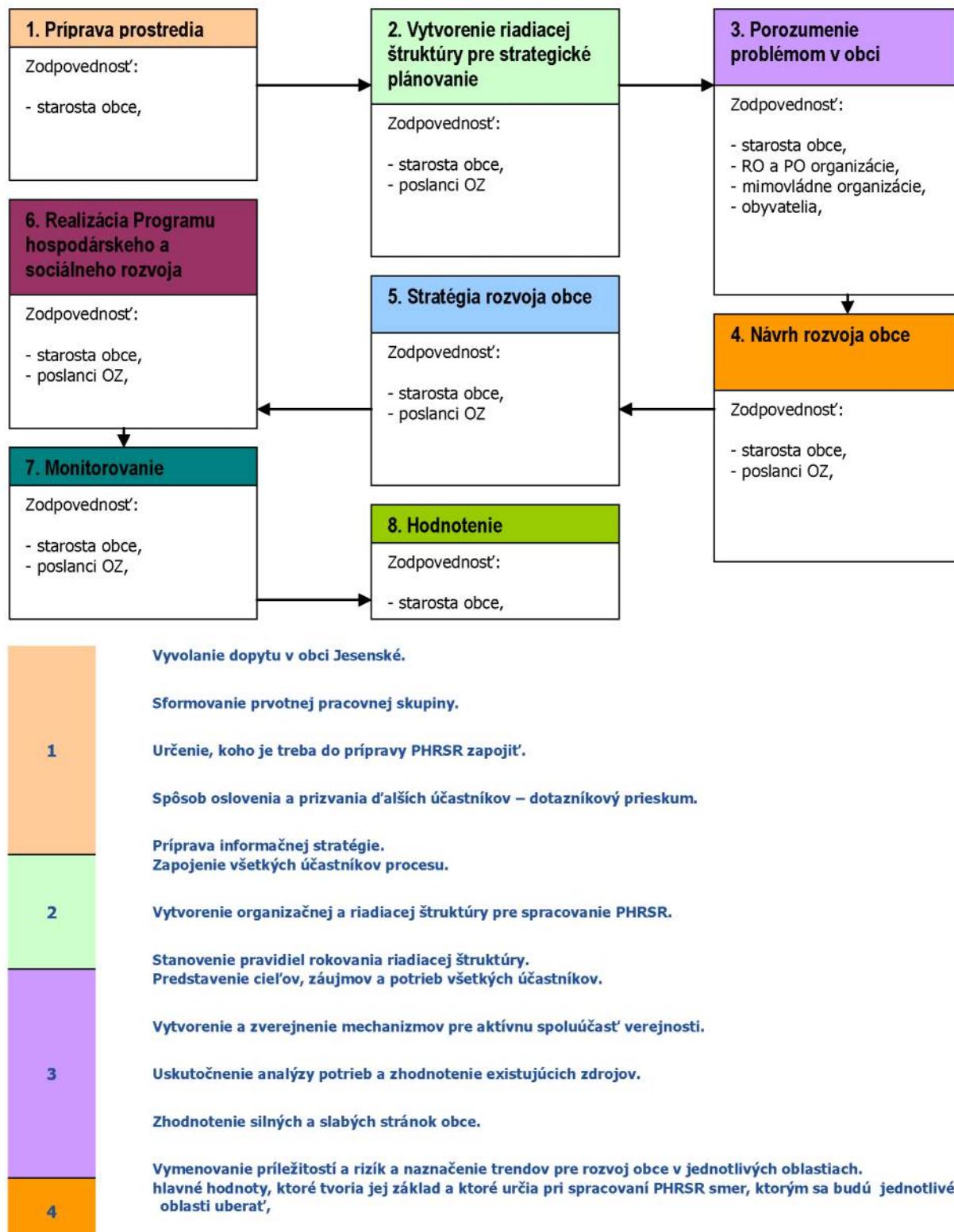
Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú

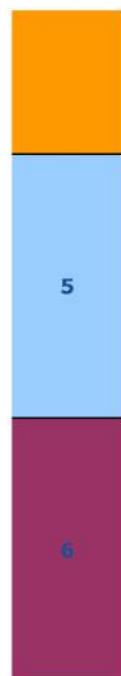

integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

cieľ', ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja,

prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji,

regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorit.

Systém sledovania realizácie PHRSR.

5

Spracovanie konečnej verzie PHRSR.

Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti.

Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
Uskutočnenie plánu.

6

Ročné vyhodnocovanie plánu.

Informovanie verejnosti o uskutočnení PHRSR.

Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov.

Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské 2015 - 2024

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu R.Sobota súčasťou Vyššieho územného celku B.Bystrica.

Základná charakteristika obce Jesenské (k 31.12.2014)	
Kód obce	515001
Názov okresu	R.Sobota
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSČ	980 02
Telefónne smerové číslo	+421-47
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1274
Nadmorská výška obce - mesta v m	186
Celková výmera územia obce [km ²]	17,14
Hustota obyvateľstva na km ²	130,46
Zdroj: ŠÚ SR	

Obec leží v juhozápadnej časti Rimavskej kotliny, 10 km južne od Rimavskej Soboty. Východným okrajom preteká rieka Rimava, do ktorej sa južne od obce vlieva Gortva. Cez Jesenské prechádza cesta II/571 a železničná trať Zvolen – Košice, na ktorú sa tu pripája trať z Rimavskej Soboty a Brezna (20.10.2015, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Jesensk%C3%A9_\(okres_Rimavsk%C3%A9_A1_Sobota\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Jesensk%C3%A9_(okres_Rimavsk%C3%A9_A1_Sobota))).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Jesenské, leží v Stredoslovenskom kraji v Rimavskej kotline, 11 km na JV od Rimavskej Soboty. Prvá písomná zmienka je z roku 1274, kde je obec uvádzaná pod názvom Feled. Postupne sa názov menil v r. 1773 na Feledincze, r. 1920 Feled, Veledín, r. 1927 Feledince až do roku 1948, kedy bol zmenený na Jesenské, podľa slovenského básnika a spisovateľa Janka Jesenského. A v maďarskom jazyku sa dodnes používa názov obce „Feled“. Obec bola vlastníctvom Rátoltovcov, 15. storočí sa obec spomína ako majetok Felediovcov, v 16. storočí a Lórantffyovcov a po nich patrila viacerým zemanským rodinám. Neskôr patrila gemerskému a následne hajnáčskemu hradnému panstvu. Veľmi trpela za tureckej okupácie, najmä však v 18. storočí od zemepánskej rodiny Vayovcov, keď podaní úplne schudobneli. Roku 1773 mala 20 usadlostí. Roku 1818 mala 54 domov a 414 obyvateľov. Zaoberali sa polnohospodárstvom. Od druhej polovici 19. storočia bola sídlom slúžnovského obvodu. Polnohospodárskou obcou bola aj za 1. ČSR. Trpela nezamestnanosťou. (Roku 1938 – 44 pripojená k Maďarsku). Do roku 1949 obec bola sídlom okresu. Ako okresné sídlo mala 27 dedín a 26 osád. Počas okupácie tu pôsobila ilegálna skupina odporu. Po oslobodení bol zaznamenaný rozvoj obce. V súpisu pamiatok na Slovensku je obec Jesenské vedené ako skupinová cestná dedina. Obec za Rakúsko-Uhorskej monarchie mala úradný názov Feled. Po prevrate r. 1918 pomenovaná bola krátky čas na Veledín a Veladín, od r 1922 Feled a Feledince, od 1.1.1950 Jesenské. Tu bolo asi od konca 19. storočia sídlo okresu prenesené z Rimavskej Seči, ktoré dňom 1.1.1951 bolo zrušené a obec pripojená do okresu Rimavská Sobota (20.10.2015, <http://www.jesenske.sk/o-obci/historia/>).

Vymedzenie územia

Územie predmetného sídelného útvaru je vymedzené v rámci katastrálnych hraníc obce Jesenské. Katastrálne územie obce leží v juhozápadnej časti okresu Rimavská Sobota a hraničí s katastrálnymi územiami obcí Rimavské Janovce, Pavlovce, Širkovce, Hostice, Gemerské Dechtáre, Hodejovce a Gortva. Celková výmera katastrálneho územia je 1 714 ha. Riešené územie vytvára mierne kopcovitý terén okolo koryta rieky Gortvy a Rimavy. Územie je do značnej miery zastavané, najmä v centrálnej

časti a pozdĺž komunikácií. Prevláda individuálna bytová zástavba, doplnená plochami občianskej vybavenosti a výroby. Základný komunikačný systém tvoria štátne cesty 11/571 a 111/57124, ktoré sú husto obostavané. Juhovýchodnú časť riešeného územia lemuje železničná trať č. 160 a 174.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Z geomorfologického hľadiska územie obce Jesenské leží v juhozápadnej časti Rimavskej kotliny, na nivе a terase Rimavy. Prevažne odlesnený chotár na rovine, pahorkatine a vrchovine tvoria tret'ohorné pieskovce a sliene, sčasti pokryté riečnymi uloženinami a sprašovými hlinami. Dubovo – hrabové lesy, dubobučiny a agáčiny sú hlavne v južnej vyvýšenej časti. Pozdĺž toku Rimavy sa vytvoril systém terás. Prevládajú hnedozemné, nivné, lužné a ilimerizované pôdy, Nadmorská výška v strede obce je 185 m n.m., v chotári sa pohybuje od 178 do 325 m n.m. (ÚPN, 2011, s.18).

Riešené územie patrí do oblasti Vnútorných Karpát, do dvoch základných geomorfologických jednotiek, Juhoslovenskej kotliny a Cerovej vrchoviny. Juhoslovenská kotlina - brázdrovitо pretiahnutá depresia Lučensko - košickej zníženiny. Nízka poloha (128 - 390 m n.m.) a otvorenosť smerom na juh ju zaraďuje k našim najteplejším nízkym kotlinám. Delí sa na tri plynšie, vzájomne slabo oddelené kotliny (Rimavská, Lučenská a Ipel'ská). Neogénnu výplň málo odolných morských a jazerných sedimentov toky rozrezali na široké chrby až plošinky so zvyškami poriečnej rovne a široké, plytké, obvykle úvalinové doliny a vytvorili rozlične široké nivy a terasy (najmä v Rimavskej kotline). Miestami sa vyskytujú neovulkanické pyroklastiká. Z neogénnych sedimentov značné plochy zaberá poltárska štrková formácia. Väčšie súvislé plochy v Rimavskej kotline zaberajú spraše a sprašové hliny. Na východnom okraji vystupuje aj mezozoikum. Prevažuje pahorkatinný reliéf, ktorý na nivách a terasách prechádza do rovinného, na rozhraní kotlín a v susedstve pohorí (najmä v severovýchodnej časti) až do podvrchovinného. Cerová vrchovina - časť pohoria Cserhát, ktoré z MR prechádza na naše územie. Podstatnú časť vulkanitov tvoria čadiče, výnimkou je juhozápadná časť s ostrovmi andezitov a ryoiitových tufov zo starších fáz vulkanizmu. Čadiče sa vyliali do depresií ako lávové prúdy, resp. pokrovy koncom vulkanického obdobia. Mäkké neogéenne horniny v ich susedstve boli odnesené a vznikli v nich doliny, resp. brázdy (Fil'akovská, Surická) až kotlinky (Baštianska, Hostická) s pahorkatinným reliéfom, kym čadiče tvoria chrby a vrcha až plošinky (Medvedia planina 671 m, Pohanský vrch 587 m, Veľký Bučoň 514 m a ďalšie) vrchovinného rázu (inverzný reliéf). Skalnými formami vynikajú vypreparované sopečné sopúchy (Soví vrch, hradný vrch Hajnáčka a ī.).

Geologické pomery

Cerovú vrchovinu budujú pieskovce, vrcholy kopcov a tiahnúcich sa chrbotov západnej časti vrchoviny tvoria vulkanické horniny, najmä bazalty, a v okolí Šiatorskej Bukovinky aj andezity. Morské sedimenty svedčia o tom, že na území južného Slovenska na konci paleogénu a na začiatku neogénu (kišcel, eger) sa rozprestieralo more. Najstaršie morské sedimenty – vápnité prachovce čízskeho a lučenského súvrstvia – vznikli v Budínskej morskej panve, ktorá zo severného Maďarska zasahovala až k dnešnému severnému okraju Lučenskej a Rimavskej kotliny. Neskôr more ustúpilo a nová transgresia v ranom miocéne (egenburgu) podmienila vznik novej, Fil'akovsko-pétervásarskej morskej panvy. Z nej sa pred eróziou uchránili len príbrežné sedimenty fil'akovského súvrstvia. Panva mala tvar zálivu otvoreného na sever a severovýchod. Do zálivu vnikali prílivové vlny. Príliv sa šíril po západnej strane zálivu a v jeho prúdení vznikali lipovianske pieskovce s hojnými hrubostennými schránkami lastúrnikov a so zriedkavým malým šikmým čerinovitým zvrstvením. Intenzita prílivu v zálive narastala do takej miery, že odliarové vlny postupujúce po východnom okraji von zo zálivu dokázali sformovať z hrubožrnného piesku piesčité duny vysoké až niekoľko metrov. Tak vznikli jalovské pieskovce a pre ne typické zväzky vysokého šikmého zvrstvenia so širokými korytotovitými rozmyvmi na bázach zväzkov. Súčasne hlbšie v zálive, mimo bezprostredného vplyvu vzdúvania mora, vznikali tachtianske pieskovce, ktoré sú v porovnaní s jalovskými jemnozrnnejšie a nemajú znaky (textúry) energického prúdenia. V jalovských a tachtianskych pieskovcoch sa iba ojedinele nájdu schráinky morských mäkkýšov. V prvom prípade je to dôsledok silného prúdenia, v druhom (tachtianske pieskovce) azda kolísania salinity, ktoré znemožňovalo život mäkkýšov. Ďalej od pobrežia, v hlbšej vode, sa ukladali čakanovské vrstvy, prachy a prachové īly s hojnými tenkostennými schránkami morských mäkkýšov, ktoré svedčia o hlbokovodnejšom, pokojnom prostredí s normálnou morskou salinitou. Už počas egenburgu sa územie Cerovej vrchoviny, ale aj širokého okolia (celá dnešná Panónska panva) začalo dvíhať.

Fil'akovsko-pétervásarska panva zanikla a jej sedimenty sa ocitli na súši, kde sa začala ich erózia. Riečne toky, ktoré rozbrázdili územie, zanechali svoje uloženiny na viacerých miestach Cerovej vrchoviny. Sú to štrky, piesky a pestré íly bukovinského súvrstvia (neskôr egenburg). Neskôr v otnangu, keď územie bolo dostatočne zarovnané, rieky ukladali iba piesčité sedimenty. V ich údolných nivách vznikli močiare, v ktorých prebiehala občasná uholňá sedimentácia. Tak vznikli dva, miestami až tri uholné sloje uprostred pieskov pôtorských vrstiev. Riečnu sedimentáciu vystriedala sedimentácia v pokojnom jazere, kde vznikli monotónne íly plachtinských vrstiev. Pôtorské i plachtinské vrstvy spolu tvoria salgótarjánske súvrstvie otnanského veku. Blízkosť transgredujúceho mora prezrádzajú jeho občasné prieniky do uholných močiarov a neskôr do jazera. Dôkazom toho sú vrstvičky s morskou faunou objavujúce sa náhle v inak bezfosílnych pieskoch a ľloch salgótarjánskeho súvrstvia. Na sklonku raného miocénu, v karpate, more pravdepodobne preniklo do priestoru Cerovej vrchoviny, ale neskôr dlhodobé dvíhanie územia privodilo denudačný zrez, ktorý morské sedimenty odstránil. Počas stredného miocénu, v bádene pred cca 15,5 až 16,5 mil. rokov, do pieskovcov fil'akovského súvrstvia prenikli intrúzie andezitovej magmy, ktorá stuhla pod povrchom, kontaktne metamorfujúc okolité pieskovce. Tak vznikli lakolitové telesá a žily granatického andezitu. Tie vďaka svojej odolnosti proti erózii budujú najvyššie vrcholové dominanty Cerovej vrchoviny – Šiator a Karanč. Riečna siet', ktorá sa začala formovať neskôr, rešpektovala andezitové tvrdoše a riečne údolia ich obchádzali. V pliocéne sa začala v Cerovej vrchovine bazaltová vulkanická aktivita, ktorá zachovala po sebe pestru paletu vulkanických foriem (cerová bazaltová formácia). Na povrchu vznikli explozívne formy v podobe troskových kužeľov a maarov. Pri úpäti troskových kužeľov sa sformovali rozsiahle lávové pokrovy tvorené väčším počtom lávových prúdov. Niektoré lávové prúdy sa pohybovali do väčších vzdialenosí od troskových kužeľov, sledujúc paleoúdolia riečnej siete. Explozívna aktivita, ktorá viedla k vzniku maarov a niektorých troskových kužeľov, mala v počiatokom období charakter freatických explózií (explózie vodných párov), neskôr freatomagmatických erupcií (erupcie lapilových tufov). V záverečnom období vývoja často prevládali erupcie vulkanických bômb (strombolský typ aktivity), prípadne havajský typ erupcií v podobe lávových fontán, ktoré chrlili lávu do nevelkej výšky. Po skončení vulkanizmu sa eróziou vypreparovali podpovrchové prívodové systémy, ktoré tvoria lávové neky, dajky (žily) a diatrémy. Petrografické produkty bazaltového vulkanizmu zodpovedajú bazanitu (bazalt bez zástupcov živcov, ale často s výrastlicami žltozeleného olivínu). V priebehu tohto vulkanizmu nastal klenbový výzdvih Cerovej vrchoviny. Selektívna erózia vypreparovala telesá lávových prúdov a umožnila inverziu reliéfu: bazaltové prúdy pôvodne zapĺňajúce paleoúdolia v dnešnom reliéfe budujú vrcholy pretiahnutých chrabtov Cerovej vrchoviny. Bazaltový vulkanizmus Cerovej vrchoviny pretrval od začiatku pliocénu (cca 5 mil. rokov) do starého pleistocénu (cca 1,2 mil. rokov) (8.1.2015, <http://www.geology.sk/new/sites/default/files/media/geois/NaucneMapy/GeologickaStavbaCV.pdf>).

Pôdne pomery

Typológia pôd v oblasti je značne homogénna. Pôdy na nivách Rimavy a Godvy patria väčšinou medzi fluvizeme typické, menej čiemice typické a glejové subtypy" týchto pôd. Na vrcholových častiach chrabtov pahorkatiny Rimavskej kotliny a Cerovej vrchoviny sa nachádza mozaika pseudoglejov typických na sprašových hlinách, hnedenozerní pseudoglejových na sprašových hlinách s hnedenozemami erodovanými a regozemami na neogenných jemnozrnných karbonátových sedimentoch (slienité íly, aleurity s vložkami pieskov). Fluvizeme typické a fluvizeme glejové sú slabo kyslé pôdy s obsahom humusu okolo 3 %, s 0,3 až 0,4 m hrubým humusovým horizontom, vyskytujúce sa v nivie Rimavy. Na nízkej terase Slanej a Blhu sa vyskytujú čiemice typické a čiemice glejové s 0,4 až 0,6 m hrubým tmavým humusovým horizontom a s neutrálou pôdnou reakciou. Patria k najprodukčnejším pôdam územia. Pseudogleje typické sú slabo kyslé, až kyslé pôdy, s nízkym obsahom humusu a zrnitostne t'ažšou podornicou. Na mnohých lokalitách sa v podornici týchto pôd vyskytujú tmavé humózne pochované horizonty, ktoré však nemajú väčší praktický význam. Pseudogleje sú rozšírené na plochých častiach pahorkatiny Rimavskej kotliny a sú väčšinou odvodnené drenážou. Hnedenozeme pseudoglejové a hnedenozeme erodované sú slabo kyslé pôdy s nízkym obsahom humusu a so zrnitostne homogénnym profilom. Hnedenozeme erodované sa vyskytujú na členitejšej časti kotlinovej pahorkatiny spolu s regozemami typickými, ktoré majú veľmi tenký humusový horizont a neutrálnu reakciu. Sú to v podstate navetralé neogénne slienité íly a aleurity s vložkami pieskov vystupujúce na povrch. Na mozaike hnedenozemí erodovaných a regozemí sa vyskytujú lesné pôdy, ale aj veľká časť polnohospodárskych pôd. Eróziou sú v strednej, až silnej miere ohrozované najmä hnedenozeme a regozeme, pretože sa väčšinou vyskytujú na svahoch so stredným, až veľkým sklonom. Sú náchyné

na utláčanie a pri prejazdoch tiažších dopravných prostriedkov hrozí deštrukcia ich tenkého humusového horizontu. Väčšina polnohospodárskych pôd okresu, okrem hnedozemí erodovaných, regozemí, fluvizemí a čiernic, je náchylná na zakyslovanie. Na znižovanie obsahu humusu a živín sú náchylné všetky pôdy na pahorkatine, ak sa dlhšie vyradia z polnohospodárskeho využívania. V prípade ich kontaminácie zostáva najmä v pseudoglejoch veľká časť rizikových látok v pohyblivých formách.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Jesenské od roku 2004.

Výmera územia v ha.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	1713,9	1713,9	1713,9	1713,9	1713,9	1713,9	1713,9	1713,9	1713,9	1713,9	1713,9
Polnohosp. pôda - spolu	1056,5	1056,4	1056,1	1056,1	1053,8	1052,6	1052,5	1053,7	1053,6	1053,3	1053,3
- orná pôda	696,1	696,1	695,9	695,9	693,6	693,0	693,0	693,9	693,8	693,6	693,5
- vinica	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- záhrada	28,2	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,2	28,3
- ovocný sad	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
- trvalý trávny porast	330,7	330,7	330,7	330,7	330,7	330,0	330,0	330,3	330,3	330,1	330,1
Nepoľnoh. pôda - spolu	657,4	657,6	657,8	657,8	660,1	661,3	661,4	660,3	660,3	660,6	660,6
- lesný pozemok	486,7	486,7	486,7	486,7	486,7	486,7	486,7	486,7	486,7	486,7	486,7
- vodná plocha	25,6	25,6	25,6	25,6	25,6	25,1	25,1	25,1	25,1	25,1	25,1
- zast. plocha a nádv.	130,8	131,0	131,2	131,2	133,5	134,0	134,1	133,0	133,2	133,5	133,5
- ostatná plocha	14,4	14,4	14,4	14,4	14,4	15,6	15,6	15,5	15,3	15,3	15,3

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z celkového hľadiska dochádza k redukcii polnohospodárskej pôdy. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ornej pôdy, ktorej výmera klesla do roku 2014 na 693,5 ha. K miernemu poklesu došlo aj v prípade TTP. Trvalé trávnaté porasty klesli na 330,1 ha. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy stúpla na 660,6 ha. Zastavané plochy a nádvoria stúpli na 133,5 ha. K poklesu došlo v prípade vodných plôch, ktorých výmera klesla na 25,1 ha. Špecifickým prostredím je niva rieky Rimava a Gortva. Rieky v tomto regióne sprevádzajú lužné pôdy, ktoré tvoriaca súvislý pás. Ich využitie spočíva v pestovaní polnohospodárskych plodín. Jestvujúci pôdný fond má pomerne vysoký podiel ornej pôdy prevažne vyšej výnosnosti, preto v rámci miestneho polnohospodárstva rastlinná produkcia prevažuje nad živočíšnou. Najlepšia pôda sa vyskytuje v blízkosti vodných tokov.

Hydrologické pomery

Priamo cez obec pretekajú 2 významné vodné toky: Rimava a Gortva. V zmysle hydrogeologickej rajonizácie SR z roku 1981 (Šuba J. a kol. SHMU Bratislava) spadá katastrálne územie Jesenské do štyroch hydrogeologickej rajónov:

Q 132 Kvartér Rimavskej kotliny

Rajón zahrňuje náplavy a terasy Slanej od Čoltova po št. hranicu a dolných tokov Turca od Gemerskej Vsi, Blhu od Teplého Vrchu, Rimavy od Veľkých Teriakoviec a Gortvy od Hodejova. V riešenom území sú kolektormi podzemných vôd štrky a piesky údolných nív Rimavy a Gortvy prikryté fluviálnymi hlinami. Hrubka fluviálnych sedimentov dosahuje 4,2 - 5,5m. Priepustnosť pôrová, hladina podzemných vôd voľná v hydraulickej spojitosti s povrchovým tokom. V náplavoch Rimavy pri Jesenskom boli overené výdatnosti studní do $9,0 \text{ l.s}^{-1}$. V tomto hydrogeologickej rajóne (mimo k.ú. Jesenské) sa nachádza pôvodný zdroj vodovodu studňa RH-9 s doporučenou výdatnosťou $Q = 7,0 \text{ l.s}^{-1}$.

NV 134 Neogén Z časti Rimavskej kotliny a Pokorádzska tabuľa

Rajón zahrňuje územie medzi údoliami Blhu na východe a Rimavy na západe. Rajón zasahuje do riešeného územia nepodstatnou časťou vo východnom výbežku k.ú.

NV 135 Neogén východnej časti Cerovej vrchoviny

Rajón zahrňuje sl. časť vrchoviny, spadajúcu do čiastkového povodia Slanej. Je budovaný sedimentmi neogénu, komplex pieskovcov a ílovcov s prevahou ílovcov. Priepustnosť puklinovo-pôrová, hladina

podzemnej vody napäťa. Sedimenty vzhľadom na nevhodné litologické zloženie tvoria bariéru vodám z pripustnejších sedimentov. Rajón zaberá časť katastrálneho územia na juh od Gortvy.

N 136 Neogén východnej časti Oždianskej pahorkatiny

Rajón zahrňuje okraj Rimavskej kotliny medzi údolím Rimavy a rozvodnicou s Ipľom. Je budovaný veľmi málo pripustnými sedimentami (štrky a piesky prekryté sprašovými hlinami), ktoré neumožňujú významnejšiu akumuláciu podzemných vôd, a to ani v prípadoch, keď sa pod nimi nachádzajú polohy pripustných materiálov. V riešenom území sa jedná o terasu lemujúcu údolie Rimavy z pravej strany. Podzemná voda vystupuje v podobe vrstevných zamokrenín na terénnych stupňoch, alebo prestupuje skryte do fluviaľnych sedimentov poriečnej nivy. V oblasti je snehovo-dažďový typ režimu odtoku vody. Nadpriemerne bohaté na vodu sú mesiace marec a apríl, resp. február až apríl, a aj november a december. Najvyššie mesačné prietoky bývajú v marci alebo februári, najnižšie v septembri. Riešené územie odvodňuje Rimava, ktorá je pravostranným prítokom Slanej. Pramení vo Veporských vrchoch pod Fabovou hoľou vo výške okolo 1126 m n.m., ústi pri Lenartovciach vo výške 152 m n.m. Má dĺžku 88 km, plocha povodia je 1380 km². Najvýznamnejším prítokom Rimavy v riešenom území je pravostranný prítok Gortva, ktorá pramení v Cerovej vrchovine. Oba toky sú v k.ú. Jesenské vyrovnané a Katastrálne územie Jesenské z hydrologického hľadiska spadá do čiastkového povodia Slanej, základného povodia Rimavy, číslo hydrologického poradia 4-31-03 Rimava a časť povodia Slanej od Rimavy po št. hranicu. Hlavným tokom v riešenom území je rieka Rimava pretekajúca územím zo severu na juh v úseku rkri cca 20,8 - 23,2 tj. 2,4 km. Po sútoku s Gortvou opúšťa katastrálne územie. Riečnu sieť v území tvoria prirodzené a umelé prítoky Rimavy. Jediným prirodzeným prítokom je pravostranný prítok Rimavy, riečka Gortva, č. hydr. poradia 4-31-03-092 s pravostranným prítokom Čenísky potok. Gortva ústí do Rimavy na hranici katastrálneho územia. Čenísky potok tvorí katastrálnu hranicu. Povrchové vnútorné vody zo zahrádzovaného územia odvádzajú melioračné kanály. Režim odtoku je dažďovo - snehový s akumuláciou v decembri a januári, vysokou vodnosťou vo februári až apríli. Najvyššie priemerné mesačné prietoky sú v marci, najnižšie v novembri. Výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Klimatické pomery

Teplotné pomery

Rimavská kotlina patrí do teplej a suchej klimatickej oblasti s vysokou amplitúdou teplôt vzduchu. Absolútne maximálne teploty vzduchu tu dosahujú 38 °C a absolútne minimálne teploty vzduchu klesajú až na -34 °C. Nižšie uvedené tabuľky udávajú hodnoty namerané v meteorologickej stanici v Rimavskej Sobote, ktorá sa nachádza najbližšie k riešenému územiu. Údolné a kotlinové polohy v oblasti Rimavskej Soboty majú teplý klímu. Priemerné ročné teploty vzduchu tu dosahujú 8,5 - 9,0 °C. Tieto oblasti sú náchylné na výskyt horúčav až 38,5 °C i na výskyt silných mrazov s poklesom minimálnej teploty vzduchu v Rimavskej kotlinе až na -34 °C. V údolných oblastiach Rimavskej kotliny maximálne teploty vzduchu 30 °C a viac vystupujú priemerne počas 13 dní, v mimoriadne teplých rokoch (1992) až 45 dní a minimálne teploty vzduchu klesajú pod -10 °C priemerne počas 23 dní a pri tuhých zimách až 60 dní. Maximálna teplota vzduchu vystupuje na 25 °C a viac (letný deň) v kotlinových oblastiach priemerne 50 - 66 dní, v podhorských oblastiach 40 - 50 dní. Teplé obdobie vymedzené priemernou dennou teplotou vzduchu 15 °C a viac trvá priemerne od konca druhej dekády mája do začiatku druhej dekády septembra, t.j. 110 - 120 dní. Mrazové obdobie vymedzené priemernou dennou teplotou vzduchu 0°C a menej trvá priemerne od začiatku druhej dekády decembra do konca februára, t.j. 70 - 80 dní. Nočné mrazy (mrazový deň) sa v Rimavskej kotlinе vyskytujú priemerne 120-130 dní a celodenné mrazy (ľadový deň) počas 30 - 40 dní. Priemerné ročné teploty v jednotlivých mesiacoch sa pohybujú v rozmedzí od -3,7 do 19,2 °C pričom sa prejavuje trend ku každoročnému zvyšovaniu priemerných teplôt. Absolútne maximálne teploty boli v obci namerané v mesiaci august, kde teplota vystúpila na 38 °C. Najvyššia januárová teplota bola nameraná v hodnote 13,3 °C. V sledovanom období bola najnižšia absolútna teplota nameraná vo februári, keď teplota klesla na -34 °C. V letných mesiacoch bola najnižšia absolútna teplota nameraná v auguste a júni, kde klesla teplota na 0,8 a 0,6 °C. Priemerný počet dní v jednotlivých mesiacoch s tropickými teplotami prezentuje tabuľka č. 4. Najvyšší počet priemerných dní s tropicnými hodnotami teplôt bol nameraný v mesiaci júl a august. Tropicné dni sa vyskytujú pomenej ešte v mesiacoch máj, jún a september. V prípade mesiacov s výskytom silných mrazov je najsilnejším mesiacom mesiac január, kde sa priemerne vyskytuje až 10 dní. Pomerne silne zastúpené mesiace sú mesiace december a február. V poslednom období, najmä v rokoch 1988-1995, dochádzalo k častejším výkyvom teplôt vzduchu od normálu, s tendenciou k otepľovaniu. Pritom priemerná ročná teplota vzduchu za toto

osemročné teplé obdobie prevyšovala normál v Rimavskej Sobote o $0,9^{\circ}\text{C}$. Teplé periody počasia sa vyskytovali najmä v zime a v lete. Mimoriadne teplo bolo v januári 1988, vo februári 1990, 1994 i 1995, kedy priemerné mesačné teploty vzduchu prevyšovali normál o 4 až 5°C , v júli 1994 a 1995 o 3-4 $^{\circ}\text{C}$ a v auguste 1992 o $5,6^{\circ}\text{C}$.

Vlhkosť vzduchu a zrážkové pomery

Údolné a kotlinové oblasti majú suchú až málo vlhkú klímu. Priemerné ročné úhrny zrážok tu dosahujú 620 - 670 mm. Maximálne ročné úhrny zrážok dosahujú v predmetnom území 950 - 1050 mm, vo vlhších podhoriach až 1100 mm. Minimálne ročné úhrny zrážok dosahujú zväčša na 390-440 mm, v Rimavskej kotline klesajú na 340 - 350 mm. Sucho v trvaní 30 - 35 dní sa vyskytuje priemerne raz za dva roky, v trvaní 80 - 86 dní raz za 100 rokov. Za sucha dosahujú mesačné úhrny zrážok prevažne 0 - 8 mm a iba v máji až júli sú miestami vyššie. Priemerne sa tu vyskytuje 27 - 32 dní s búrkou za rok. Spravidla raz za rok sú sprevádzané lejakom s intenzitou 15 - minútového dažďa 136 - 145 $\text{I.s}^{-1}.\text{ha}^{-1}$ a raz za desať rokov katastrofálnym lejakom, pri ktorom priemerná intenzita 15 - minútového dažďa dosahuje 217 - 268 $\text{I.s}^{-1}.\text{ha}^{-1}$. Maximálna intenzita 15-minútového dažďa môže v tejto oblasti dosiahnuť raz za 100 rokov 360 - 402 $\text{I.s}^{-1}.\text{ha}^{-1}$. Zrážky s denným úhrnom 1 mm a viac sa vyskytujú priemerne 90 - 100 dní a výdatnejšie zrážky (s úhrnom 10 mm a viac) 17 - 24 dní. Najväčší úhrn spadnutých zrážok sa v priemere vyskytuje v mesiaci jún a júl, naopak najmenší úhrn v mesiacoch január, február a marec. Čo sa týka maximálnych nameraných úhrnov zrážok, tie boli namerané v mesiaci jún, kde celkovo spadlo až 217 mm za mesiac. Msiacom s druhou maximálnou nameranou hodnotou je mesiac august, kedy spadlo celkovo 182 mm. Zrážky mali v posledných dvadsiatich rokoch klesajúci trend. Ročný priemerný úhrn zrážok bol v období 1981-1995 v Rimavskej kotline o 10 - 12 % nižší v porovnaní s normálom. Sucho sa najvýraznejšie prejavilo v Rimavskej Sobote v roku 1986, kedy tu napadlo 417 mm, v roku 1992 iba 409 mm a v roku 1993 len 405 mm zrážok, t.j. 67 - 65 % normálového ročného úhrnu. V posledných rokoch dochádzalo k častejšiemu výskytu mimoriadne suchých ako mimoriadne vlhkých období. Celkovo v posledných rokoch prevládal suchší ráz klímy s nerovnomerným rozdelením zrážok počas roka, s výraznejšie častejším výskytom suchých a občasným výskytom vlhších periód počasia. Premenlivosť a výkyvy zrážok od maxima k minimu mali teda vzostupný a priemerné úhrny zrážok klesajúci trend.

Snehové pomery

V zimnom období sa zrážky vo forme sneženia vyskytujú v kotlinách priemerne počas 28 - 35 dní, v podhoriach až 40 dní. Snehová pokrývka sa vyskytuje priemerne od začiatku decembra do začiatku druhej dekády marca, vo vyšších podhorských polohách od začiatku druhej dekády novembra do začiatku tretej dekády marca. Jej trvanie je ale v priebehu zimy často prerušované, a tak sa na zemskom povrchu nachádza súvislá snehová pokrývka v Rimavskej kotline priemerne 50 - 60 dní. Pri tuhých zimách dosahuje maximálne trvanie snehovej pokrývky v kotlinách i 90 - 100 dní a minimálne trvanie počas suchých a teplých zím 3-10 dní. Priemerná výška snehovej pokrývky pri vrcholení zimy dosahuje 10 - 15 cm so 46 - 68 %-nou zabezpečenosťou výskytu. Maximálna výška snehovej pokrývky dosahuje v kotlinách 60-75 cm. Vzhľadom na skutočnosť, že sa obec nachádza v južnej časti Slovenska, prevažne na rovinatom, nízinnom teréne, výška snehovej pokrývky nedosahuje vysoké hodnoty. Pravdepodobnosť jej výskytu sa zvyšuje v mesiaci január a február, pričom v ostatných mesiacoch výrazne klesá. V dôsledku častejšieho výskytu teplejších a suchších zím v posledných desaťročiach bol priemerný počet dní so snehovou pokrývkou výrazne nižší oproti normálu. Mimoriadne nízke trvanie snehovej pokrývky zväčša 0 - 4 dni bolo zaznamenané v januári 1988, 1990, 1991, 1993, 1994, vo februári 1989, 1990, 1994 i 1995, v decembri 1989, 1992 i 1994 i počas celej zimy 1994, kedy sa vyskytlo najmä v kotlinových oblastiach len 3 - 5 dní so snehovou pokrývkou s výškou do 5 cm.

Prúdenie vzduchu

V Rimavskej kotline prevláda prúdenie vzduchu pozdĺž údolí potokov, t.j. najmä zo severozápadného a severovýchodného smeru a podružne maximálne sú od juhozápadu a juhovýchodu. V sledovanej oblasti je prúdenie vetra prevažne v smere severovýchodnom, ako aj severozápadnom. Najrýchlejšie priemerné prúdenie vzduchu je zaznamenávané v mesiaci marec, kedy je rýchlosť vetra priemerne 3 m/s. Msiacom s najslabším priemerným veteriným prúdením je mesiac september.

Oblačnosť a slnečný svit

V Rimavskej kotline trvá priamy slnečný svit kratšie ako v susediacich oblastiach v dôsledku častejšieho výskytu hmiel. Hmly sa v Rimavskej kotline vyskytujú priemerne počas 55 - 65 dní, tu sa zaznamenávajú aj značné výkyvy v trvani slnečného svitu. V júli 1995 mesačná suma slnečného svitu dosiahla v Rimavskej Sobote 342 hodín, t.j. o 111 hodín viac v porovnaní s normálom a v roku 1992 ročné trvanie slnečného svitu tu dosiahlo 2040 hodín, t.j. o 403 hodín viac ako normál. Vyrovnanejší režim slnečného svitu je najmä v užších dolinách a v tienistých podhorských oblastiach. Najsilnejším mesiacom v oblasti slnečného svitu je mesiac júl a august, keď počet hodín v obidvoch prípadoch presahuje hodnotu 200. Mesiace s najmenším počtom hodín slnečného svitu je január, december a november.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Podľa fytogeografického členenia flóry Slovenska patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale) a panónskej flóry (Pannonicum), obvodu pramatranskej xerotermnej flóry (Matricum), okresu Ipeľsko - Rimavská brázda. Geologické podmienky, tvar reliéfu a pôdno - klimatické pomery umožnili v postglaciálnej vznik rôznych typov lesných porastov. Prevládajúcim typom lesných spoločenstiev boli dubovo - hrabové lesy z podzvázov Quercro robori - Carpinenion betuli a Carici pilosae - Carpinenion betuli vyvinuté v kotlinách južného Slovenska. V ich stromovom poschodi dominovali dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*) a buk lesný (*Fagus sylvatica*), ku ktorým pristupovali javory (*Acer spp.*), bresty (*Ulmus spp.*) a jasene (*Fraxinus spp.*). V bohatnej krovnej a bylinnej etáži boli zastúpené vyššie spomínané dreviny, z bylín lipkavec lesný (*Galium sylvaticum*), čermel' hajny (*Melampyrum nemorosum*), ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), reznačka hájna (*Dactylis polygama*), kokorík širokolistý (*Polygonatum latifolium*). Na suchších miestach boli vytvorené vhodné podmienky pre existenciu dubových nátržníkových lesov (*Potentillo albae* - *Quercion*) a dubovo-cerových lesov (*Quercetum petrae* - *cerris s.!*). Vedúcimi druhmi boli dub zimný (*Quercus petraea*), dub cerový (*Quercus cerris*). Floristicky boli veľmi bohaté, s prítomnosťou ostrice horskej (*Carex montana*), nátržníka bieleho (*Potentilla alba*), lipnice úzkolistej (*Poa angustifolia*), mrvice perovitej (*Brachypodium pinnatum*). Údolia vodných tokov a širšie nivy pôvodne pokrývali lužné lesy z podzvazu *Ulmenion*. Charakteristickými drevinami boli jaseň úzkolistý aj štíhly (*Fraxinus angustifolia*, *F. excelsior*), dub letný (*Quercus robur*), čremcha strapcovita (*Padus racemosa*), topole (*Populus spp.*). Väčšia časť týchto lesov bola však za rôznymi účelmi vyrúbaná a premenená na pastviny, lúky, ornú pôdu a ľudské sídla. Pôvodná vegetácia v kotlinách pretrvala len v nepatrných zvyškoch. Územie je prevažne odlesnené. Súvislejšie dubové a dubovo - hrabové panónske lesy sa zachovali pozdĺž štátnej hranice s Maďarskom. Lužné lesy rozšírené na alúviách Rimavy a Gortvy boli v minulosti vyrúbané. Ostali po nich len zvyšky brehových porastov, ktoré sa však nenachádzajú v k.ú. Jesenské. Vlhkomilná vegetácia sa sekundárne vyvinula pri upravených vodných tokov ako ich sprievodná pobrežná vegetácia. Porasty pobrežného vegetačného krytu zo zväzu *Phragmition communis* sú tvorené pálkou širokolistou (*Typha latifolia*), pálkou úzkolistou (*Typha angustifolia*), trstou obyčajnou (*Phragmites australis*) a ostricami (*Carex spp.*). V lesoch prírodné podmienky reprezentuje dubový, bukovo - dubový a dubovo - bukový lesný vegetačný stupeň. Prevažujúcou drevinou je dub zimný. V menšej miere sa vyskytujú cer, hrab, agát, buk, borovica obyčajná a čierna. Katastrálne územie obce Jesenské predstavuje prevažne poľnohospodársku krajinu intenzívne využívanú na produkciu poľnohospodárskych plodín. Pôvodný charakter krajiny sa tu nezachoval, najviac sa mu približuje komplex lesov v jeho južnej časti. Melioráciami a reguláciemi došlo v údoliach tokov k degradácii prírodného prostredia. Geologický podklad a geografická poloha predurčuje k extrémnejším a vyhnannejším spoločenstvám živočíšnych druhov. Prevažujú spoločenstvá panónskych skupín viazaných na teplejšie svahy, tufové stráne a vodné prostredie. Z pôvodných krajinných štruktúr a biotopov sa zachovali iba torza v podobe mŕtvych ramien, ktoré sú silne degradované navážkami komunálneho odpadu. Osobitý vplyv na živočíšne spoločenstvá môže mať aj charakter poľnohospodárskej veľkovýroby zameraný v minulosti na produkciu cukrovej repy. Z mimolesnej drevinnej zelene výraznými líniavými krajinno - štruktúrnymi prvkami sú brehové porasty Rimavy a ovocnými stromami lemované okraje ciest. V otvorennej poľnohospodárskej krajine mimolesná drevinná zeleň chýba. Do celkovej štruktúry krajiny chýba územiu prechodná zóna medzi poľnohospodárskou pôdou a lesnými spoločenstvami vo forme podmáčaných lúk a pasienkov na rovine. Spoločenstvá živočíšnych druhov sú prísne viazané na izolované spoločenstvá biotopov, tvoriacich v krajine posledné refúgiá vzájomne neprepojených lokalít.

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná siet' plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Dažďová kanalizačná siet' je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 100 %, Orange 100 % a O2 cca. 100 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. Vodovod, na ktorý je obec napojená, sa nachádza v správe Stredoslovenských vodární a kanalizácií, a.s.. V okolí obce sa nenachádzajú žiadne vodárenské zdroje využívané na hromadné zásobovanie pitnou vodou. Katastrálnym územím je trasovaná vetva Rimavská Sobota - Jesenské RS SKV profilu PVC DN 225, ktorá je ukončená vo vodojeme Jesenské s objemom 2 x 400 m³ s kótami hladín 245/240 m n.m. Z vodojemu je obec Jesenské zásobovaná gravitačné zásobným potrubím profilu PVC DN 225 dĺžky 410 m. Od armatúmej šachty sú dve vetvy profilu PVC DN 160, jedna južným smerom dĺžky 710 m a druhá juhovýchodným smerom dĺžky 320 m. Rozvod vody v obci zabezpečuje rozvodná siet' z potrubí PVC a PE profilov DN 160 dĺžky 3.380 m, DN 110 dĺžky 3.670 m a 2" dĺžky 300 m. Vetva PVC DN 160 (pozdĺž cesty Jesenské - Hodejov) je predĺžená do obce Gortva. Zásobovanie pitnou vodou v území mimo dosahu obecného vodovodu Jesenské zabezpečujú individuálne zdroje podzemnej vody.

Ochranné pásmá

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci Jesenské je vybudovaná delená kanalizačná siet'. Dažďová kanalizácia sa nachádza takmer vo všetkých uliciach, ktorých povrch odvodňuje do toku Rimava cez viaceré výustné objekty. Do dažďovej kanalizácie sú odvodnené strechy niektorých objektov a drenáže. Splašková kanalizácia je novovybudovaná. Kanalizácia odvádzá splaškové vody z rodinných domov a ostatných objektov do vybudovanej ČOV. Odpadové vody od ostatných neodkanalizovaných, prípadne nepripojených producentov sú zachytávané v žumpách, alebo sú vypúšťané cez septiky, ale aj priamo do toku Gortva, prípadne Rimava, alebo sú splaškové vody zneškodňované na vlasrtných pozemkoch.

Elektrická rozvodná siet'

Hlavným napájacím bodom pre zásobovanie riešeného územia Jesenské elektrickou energiou je z hľadiska širších územných vztáhov elektrická rozvodňa a transformovňa Rz 110/22 kV Rimavská Sobota a Rz 110/22 kV Fiľakovo. Z týchto rozvodní a transformovní sú vyvedené 22 kV distribučné linky č. 311 a č. 323 v smere dozáujmového územia a riešeného územia. Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Riešeným územím prechádza VN 22 kV vzdušné vedenie č. 311 a č. 323 s prierezom vodičov AlFe6 3x95 mm² a AlFe 3x70 mm² z Rz 110/22 kV Rimavská Sobota a Rz Fiľakovo. Z tohto distribučného vedenia sú VN 22 kV vzdušnými a káblovými prípojkami pripojené stožiarové a murované distribučné trafostanice T 22/0.4 kV. Trafostanice slúžiacie pre zásobovanie elektrickou energiou jestvujúcu bytovú výstavbu a občiansku vybavenosť sú označené T1-T4, T6-T8, T10, T12, T14, T156, T17 s celkovým výkonom 4260 kVA. Ostatné trafostanice T5, T9, T11, T13, T15, T20 slúžia pre zásobovanie elektrickou energiou priemyselných objektov, ACHP a súkromného sektora. T15 bude po skapacitnení napájať aj navrhovanú rómsku osadu. Prehľad jestvujúcich trafostanic vidieť výkresovú časť. Sekundárna NN siet' je v obci budovaná prevažne ako vzdušná siet' na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia. Nová NN sekundárna siet' v novourbanizovaných zónach a lokalitách je budovaná NN káblovým zemným rozvodom. Rozvod verejného osvetlenia je v týchto zónach a lokalitách vedený na samostatných ocelových stožiaroch s NN káblovým zemným rozvodom (ÚPN, 2011, s.12).

Ochranné pásmá

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napäti:
  - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodič bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
  - pre vodič so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
  - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
  - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásmе vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skladky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoločnosť prevádzky sústavy
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri pade nemôžu poškodiť vodič vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranach vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranach vedenia vo vodorovnej vzdialosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napäti od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranach krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napäti do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napäti nad 110 kV
- v ochrannom pásmе vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie, skladky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ľažné mechanizmy
  - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoločnosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne stlačiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätiom 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s napätiom do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásmе elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoločnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Severným smerom, 7,5 km od katastrálneho územia obce Jesenské prechádza diaľkový plynovod o veľmi vysokom tlaku „Bratstvo“ o parametroch DN 700 mm, PN 6,4 MPa. Tento plynovod slúži ako zdroj plynu pre obec Jesenské. Trasa plynovodu je vedená pomocou VTL plynovodu DN 80, PN 6,4 MPa a končí RS 5000 Jesenské. Ako médium sa používa zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 MJ/m³. Výstavba plynofikácie obce začala v roku 2001 a stále pokračuje. Urbanizované územie obce Jesenské vytvára integrovanú sústavu zásobovania plynom komplexného charakter. Plynárenské zariadenia budú prepojené a komplexne využívané. Vstupy do distribučnej siete stredotlakovej zabezpečuje jedna regulačná stanica plynu: RS VTL/STL 6,4/0,4 MPa Q = 5000 m³/h. Plošný distribučný rozvod plynu je stredotlakový s pretlakom plynu do 400 kPa s doregulovaním tlaku pri odberných miestach. Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla a teplej vody je komplexné používanie plynu pre potreby vykurovania, ohrevu vody a varenia. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného vykurovania, len výnimcoľ sa realizuje plynovými pecami. V bytových domoch sa používa plyn na varenie, nakol'ko vykurovanie a ohrev teplej vody sa realizuje z mimobytového centrálneho, alebo okrskového zdroja tepla. V objektoch občianskej vybavenosti, výrobných a nevýrobných služieb a malého priemyslu sa zemný plyn používa na vykurovanie, ohrev teplej vody a technologické potreby. Veľkoodberatelia plynu používajú zemný plyn ako hlavné, alebo doplnkové palivo pri výrobe tepla.

Ochranné pásmá

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádzza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
- 8 m pre technologicke objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádzza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

Obec Jesenské má pre svoje rozvojové aktivity vytvorené podmienky pre plynofikáciu. Je reálny predpoklad, že min. 90 % domácností, všetky objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravy TUV, využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiču potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnatelného s elektrickou energiou, pričom predpokladáme, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TUV.

Súčasný stav je charakterizovaný predovšetkým používaním tuhých palív pri výrobe tepla, v prevažnej väčšine objektov (až na bývalý ŠM, MŠ, ÍBV, potraviny, kde je zriadené elektrické akumulačné vykurovanie). V obci sa nachádzajú nasledujúce zdroje tepla: s menovitým výkonom väčším ako 1 MW: kotolňa STS – plyn a s menovitým výkonom menším ako 1 MW, sú to: 4 kotolne, každá pre 1x12 b.j. – plyn, kotolňa Jednota Supermarket – plyn, kotolňa novej MŠ – plyn, kotolňa ZŠ 1 - 5 SI. - elek., kotolňa ZŠ 1 - 5 Maď. – plyn, kotolňa ZŠ 6-9 SI.-uhlie, kotolňa ZŠ 6 - 9 Maď. – plyn, kotolňa kultúrneho domu – plyn, kotolňa zdravotného strediska – plyn, kotolňa Dets. domov – plyn, kotolňa výrobňa textilu – plyn, 2 kotolne pekárni, kotolňa železničnej stanice – plyn, kotolňa potraviny (ŽS), kotolňa polícia. Okrem týchto kotolní s menovitým výkonom menším ako 1 MW boli v roku 2002 - 2003 splynofikované tiež objekty: Obchod potraviny, LŠU, Obuv a textil, Hostinec Nostalgia, Hostinec ŽS, Ascona club, Stela bar, Casablanca, Pošta, Obecný úrad, Holičstvo - kaderníctvo, Požiarna zbrojnica, Sódovkáreň, Rimava a Pigagro. V ostatných objektoch v riešenom území sú to potom malé kotolne ústredného vykurovania, jednak v novej ÍBV, potom v menších ostatných zariadeniach občianskej vybavenosti. V staršom bytovom fonde IBV je to lokálne vykurovanie.

Najviac bytov v obci Jesenské je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (353). Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovania využíva cca. 253 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia					
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia		
19	353		253		3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plnom – 294 a pevným palivom – 282 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívalo 56 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
294	56	1	282	3		5

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu, vymenená nová od r.2007. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stípoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni.

Telekomunikácie

V obci je digitálna telefónna ústredňa poskytovateľa telekomunikačných služieb T-com, káblové rozvody sú vedené zemou, domové prípojky vzduchom.

Obec Jesenské sa nachádza južne od okresného mesta Rimavská Sobota. Záujmové územie tvorí samostatne MTO a patrí do UTO Rimavská Sobota. Katastrálnym územím prechádza diaľkový telekomunikačný kábel. Súčasná zástavba sa nachádza v katastrálnom území obce Jesenské. V centre uvedenej obce sa nachádza bytová výstavba IBV a značná časť objektov OV. Vonkajšie oznamovacie rozvody výstavby IBV sú napojené na verejnú TLF siet' a to priamo na stávajúcu ATU zemnými a vzdušnými kábiami pre TLF, SS - oznamovacie MTS v celom záujmovom území je navrhnutá celoplastovými káblami, uloženými v káblom výkope. Križovania sa s inými inžinierskymi sietami budú riešené pomocou chráničiek, ako aj prechody popod spevnené plochy. Pri prípadných zemných prácach je potrebné, aby investor požiadal správu DK vo Zvolene o presné zameranie a vytýčenie trasy kábla DK. Zemné práce v blízkosti tejto siete je potrebné prevádztať ručne so zvýšenou opatrnosťou. Je potrebné, aby investor v prípade plánovaných rozkopávok upovedomil Slovak Telekom (ST a.s.) vzhľadom na zosúladenie záujmov - možnosti priloženia a rozšírenia jestvujúcej MTS.

V území sa nachádza základná stanica mobilného operátora T-com, preto väčšina územia obce je kvalitne pokrytá signálom siete T-mobile a O2 (ktorý využíva tie isté stanice). Siet' ORANGE má na území obce tiež dobrú kvalitu signálu. V obci je možnosť pripojenia DSL.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami (125 W a 250 W), ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podporných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálnie prostredníctvom impulzných kálov z RVO pri transformátorových staniciach

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Katastrálne územie Jesenské z hydrologického hľadiska spadá do povodia Slanej. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Obcou preteká rieka Rimava a Gortva. Na týchto riekaach sú čiastočne vybudované protipovodňové opatrenia.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektívne brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správca toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné pol'nohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásmi tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M., 2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

V obci Jesenské sa nachádza požiarna zbrojnica a je organizovaný dobrovoľný požiarny zbor. Požiarna zbrojnica je v správe obce.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Obec má vybudované aj provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu toku Gortva a Rimava.

Vzhľadom na čiastočnú svahovitosť miestneho terénu a chýbajúce záchytné priekopy sú niektoré časti v zastavanom území obce vystavené nadmerným nepriaznivým účinkom prívalových vôd. Zvýšenú ochranu si vyžaduje najmä východná a juhovýchodná časť obce, vystavená vplyvu povrchových vôd z prívalových dažďov a nadmerného topenia sa snehu z nezastavaného územia nachádzajúceho sa nad obcou. V katastrálnom území obce Jesenské sú vybudované odvodnenia – drenáže, v určitých lokalitách sú vybudované melioračné kanály. Je potrebné, aby melioračné kanály boli zrekonštruované.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciu a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrástajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska enviromentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre cest prispievajú k plynulosťi dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vztahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vztahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Sídelnú štruktúru obce v minulosti aj dnes výrazne ovplyvňujú dopravné líniové trasy: cesta II./571 triedy prechádzajúca zastavaným územím obce a rozdeľujúca obec na tri časti.

Štátne cesty

Obec Jesenské leží na ceste II. triedy č. 571 Fil'akovo - Jesenské - Rimavská Seč. Severovýchodne od Jesenského odbočuje z cesty II/571 ďalšia cesta U. triedy č. 531 Pavlovce - Rimavská Sobota - Tisovec. V Jesenskom z cesty II/571 odbočuje cesta III. triedy č. 57124 do Širkoviec, až po hranicu MR. Cesty II. a III. triedy tvoria základnú kostru komunikačného systému v Jesenskom a služia pre dopravnú obsluhu spádového územia. Základ komunikačnej kostry v Jesenskom predstavujú dve cesty a to II/571 a III/57124. Na tieto komunikácie sa napájajú obslužné komunikácie a prístupové komunikácie. Cesta II/571 je kategórie C 7,5/70, respektíve MO 8/60/40 v intraviláne. Ostatné komunikácie majú šírku od 6 do 8 m. Podľa ÚP VÚC Banskobystrického kraja by mala byť cesta II/571 vedená mimo centra obce severnou časťou nezastavaného územia v kategórii C 9,5/60,70, ktorá by sa mala napojiť na cestu II/531 (C 9,5/70,80) nedaleko Pavlovec. Táto preložka II/571 by značne odľahčila doposiaľ zatažený cestný prieťah cez centrálnu časť obce. Tiež by sa zlepšili hlukové

pomery v celom zastavanom území a hluk by nezasahoval obytné objekty nachádzajúce sa pozdĺž súčasnej cesty II/571. V prípade realizácie obchvatu cesty II/571 južným smerom prieťah súčasnej II/571 obcou preberie funkciu zbernej komunikácie MZ 9/60,40 funkčnej triedy B2. Na ňu sa napoja obslužné komunikácie, ktoré budú mať kategóriu MO 8/40, respektívne MO 8/30 redukované funkčných tried C2 a C3. Systém obslužných komunikácií doplnený komunikáciami kľudovými kategóriami MO 5/40 prípadne MO 8/40 red. funkčnej triedy D1, ktoré vytvárajú kľudové ulice a zabezpečujú obsluhu objektov občianskej vybavenosti v centrálnej časti obce zlepší dopravnú obsluhu v celom zastavanom území.

Miestne komunikácie - Komunikácie obslužné tr. C2, C3 a D1

Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca. 5 km. Tieto dopĺňa siet' prístupových komunikácií. Odvodnenie týchto ciest je riešené do priľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto dosahujú šírku 6,5 - 7,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcií a pohybe výlučne zdrojovej a cielovej dopravy. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení.

Hromadná doprava

Autobusovú dopravu zabezpečuje SAD Rimavská Sobota pomocou regionálnych liniek, ktoré spájajú okresné mesto s Jesenským a z obcami spádového obvodu. Z obce Jesenské je zabezpečená SAD do týchto cielov: Brhlovce, Cierny Potok, Drňa, Gem. Dechtáre, Gem. Jablonec, Hodejovec, Konrádovce, Martinova, Petrovce, Rimavská Sobota, Sútor, Tachy a Šalgotarián. V obci je celkom 5 autobusových zastávok.

Železničná doprava

Železničná doprava v Jesenskom je reprezentovaná železničnou traťou č. 160 Zvolen - Barca a traťou č. 174 Jesenské - Brezno. Na uvedených železničných tratiach sa nachádza železničná stanica a železničná zastávka. V železničnej stanici je celkom 13 koľají a odbočujú z nej celkom 4 uličky. Je tu tiež nákladná stanica. Objekt železničnej stanice je nevyhovujúci, pozostáva z čakárne 50m², vestibul 100m², kultúrne stredisko 12,0 m², čakáreň pre matky s deťmi 20 m². Na železničnej trati č. 436 v km 1,6 od železničnej stanice Jesenské, sa nachádza železničná zastávka Jesenské. Objekt železničnej zastávky obsahuje výdajní cestovných lístkov a čakáreň asi 35m². Objekt je tiež v nevyhovujúcom stave. V dlhodobom výhľade sa uvažuje s elektrifikáciou železničného ľahu Zvolen - Fiľakovo - Košice, so zdvojkolojnením a elektrofikáciou železničnej trate č. 160 striedaným systémom 25 kV, 50 Hz a vybudovaním vysokorýchlosťnej trate VRT. Pre tieto predmetné zámery je potrebné rezervovať územie a koridor. Zámer vedenia VRT sa uskutoční až po roku 2030. V prípade reaizácie uvažovaného priemyselného parku v lokalite Mišova lúka Močiar pri bývalej tehelni je potrebné vybudovať vlečku z hlavnej železničnej trate a dodržať ochranné pásmo 30m na každú stranu. V súvislosti s rekonštrukciou železničnej trate č. 160, bude potrebné zrekonštruovať aj objekt železničnej stanice Jesenské a železničnej zastávky Jesenské. Tiež bude potrebné dodržať ochranné pásmo železnice a uvažovanej VRT v šírke 60m od osi koľaje na každú stranu.

Nemotoristická doprava

Pešia doprava v obci je riešená chodníkmi pozdĺž väčšiny miestnych komunikácií. Chodníky sú dostatočne široké, ale pri križení s komunikáciami na nich nie sú vybudované bezbariérové úpravy. Siet' peších komunikácií je v Jesenskom značne rozvinutá. Pozdĺž celej komunikačnej siete sú poväčšine obojstranné chodníky v šírke 2 m. Pešie trasy vychádzajú z centra obce, kde je sústredená obchodná vybavenosť a administratívna časť a smerujú k železničnej stanici, respektívne na opačnú stranu k železničnej zastávke. Ďalší peší ľah smeruje z centra smerom k hospodárskemu dvoru RIMAVA a do časti IBV. V centrálnej časti obce je pešie priestranstvo formou zhromažďovacieho námestia, z ktorého prechádzajú chodníky pre peších ku kostolu respektívne cez obecný park k jednotlivým objektom občianskej vybavenosti a bývania.

Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak

ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc smerom k susedným obciam, prípadne cielom v prírode, za obcou. Tam už po existujúcich polných cestách pokračujú cyklotrasy ako obojsmerné.

Parkovanie

Statická doprava je zastúpená jednak v garážach objektov HBV a IBV ako i na parkovacích plochách pred jednotlivými objektmi. V objektoch HBV je zabezpečených celkom 108 garáží, ostatné vozidlá budú umiestnené v objektoch, respektívne garážach pri IBV. V súčasných objektoch IBV je v garážach umiestnených 335 vozidiel. Pred bytovkami je vybudovaných 61 odstavných stání.

Počet parkovacích miest v obci

Lokácia	Počet miest
ZŠ	27
Priemyselný tovar	6
Obecný úrad, pošta	18
Hostinec Oáza, Hostinec ZŠ	8
Ascona dub	4
Potraviny spolu	36
Železničná stanica	40
Jednota Supermarket	11
Polícia	8
Kultúrny dom	40
Obvodné zdrav, stredisko	20
Dom smútku	20
Športový areál	18
STS	11
Sporiteľňa	7
Autoservis 2x9	18
Regulačná stanica plynu	7
Zdroj: ÚP Jesenské	

Cyklistická doprava.

Cyklistická doprava má v riešenom území potenciál plniť jednak funkciu lokálnej alternatívnej dopravy, ako aj z hľadiska rekreácie (cykloturistika, poznávacia turistika). Vymedzené cyklistické chodníky nie sú na území obce vybudované.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Jesenské tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo poľnohospodárskej pôdy a pásmo obytnej zóny obce a z východu vstupujúce kompaktné pásmo lesov. Obec v hierarchii starostlivosti o životné prostredie predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a formiem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchrannu prírodného dedičstva, charakteristického vzhl'adu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Jesenské sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené. Do katastrálne územia obce zasahuje lokalita Natura 2000.

Názov	Cerová vrchovina-Porimavie
Kód územia	SKCHVU003
Kraj	Banskobystrický
Správca územia	CHKO Cerová vrchovina
Platnosť k	1.4.2012

Navrhované menežmentové opatrenia

Intezívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov, Zvyšovanie rubnej doby, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Zvyšovanie podielu prírodzenej obnovy, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhotné zloženie lesných porastov, Stabilizovanie strží, výmolov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výsadbou drevinovej vegetácie, Špeciálny manažment polnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Predĺžovanie obnovnej doby, Intezívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) Intezívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Opatrenia na zlepšenie kvality vód, Zakladanie vetrolamov a protieróznych pássov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Ochrana, údržba a úprava príaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Odstraňovanie invázných druhov rastlín, Usmerňovanie návštevnosti územia, Intezívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov, Zvyšovanie rubnej doby, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Zvyšovanie podielu prírodzenej obnovy, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhotné zloženie lesných porastov, Stabilizovanie strží, výmolov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výсадbou drevinovej vegetácie, Špeciálny manažment polnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Predĺžovanie obnovnej doby, Intezívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Intezívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Opatrenia na zlepšenie kvality vód, Zakladanie vetrolamov a protieróznych pássov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Ochrana, údržba a úprava príaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Odstraňovanie invázných druhov rastlín, Usmerňovanie návštevnosti územia, Revitalizácia tokov, obnova prívodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodenia mokradových biotopov, Kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytka so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia), Extenzívne prepásanie koňmi (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Šetrné spôsoby sústredovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...), Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Pravidelné pasenie pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha s častým prekladaním košíarov a vykášaním burín a nedopaskov, Intezívne prepásanie koňmi (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Extenzívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Úpravy tokov, priečiniek, rybníkov a ochranných hrádzí, Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Dialkové rozvody elektriny, Stoziare elektrických vedení, transformačné stanice Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica, Telekomunikačné stoziare a transformačné stanice, Jazda na vodných skútroch a motorových člnoch, Manipulácia s vodnou hladinou, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Dialkové telekomunikačné siete a vedenia, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Cesty I. až III. triedy, Malé vodné elektrárne, Veterné elektrárne, Spaľovne odpadu, Diaľnice, Kempingy, Ťažba ostatných nerastov, Likvidácia vetrolamov, protieróznych pássov, bez limitu, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu, Výrub stromov na pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov, Zmeny polnohospodárskych objektov na priemyselné, Terénné úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Čerpacie stanice, Dialkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 ľudí, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohrozíť alebo životné prostredie, Farmy v ktorých sa chová viac ako 30 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat), Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Železničné, lanové a iné dráhy, Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradí, nad 100 m dĺžky, Melioračné sústavy, Hotely a motely, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Skládky odpadu, Budovanie a vyznačenie motortrás, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažobné vrtu na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím - do 500 m, Terénné úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m, Budovanie a vyznačenie motortras - do 200 m, Melioračné sústavy - do 100 m, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohrozíť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie - do 200 m, Skládky odpadu - do 500 m, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu - do 1 000 m, Spaľovne odpadu - do 1 000 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Diaľnice - do 200 m, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk - do 2 000 m, Ťažba ostatných nerastov - do 100 m, Ťažba pieskov - do 100 m, Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m, Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat) - do 1000 m, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 1000 m, Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii

Zoznamu nepôvodných, inváznych a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, inváznych a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Malé vodné elektrárne - do 1 000 m, Ostatné ľažobné vrtu s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím - do 200 m (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU003>, 30.9.2015)

Zakázané činnosti v celom CHVÚ:

- manipulácia s výškou vodnej hladiny v rybníkoch, rybochovných zariadeniach alebo vodných nádržiach s rozlohou viac ako 0,5 ha o viac ako 10 cm od 1. apríla do 31. júla, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- zasahovanie do pobrežnej vegetácie rybníkov, vodných nádrží, močiarov alebo iných vodných biotopov, najmä kosenie, presekávanie, vypáľovanie, chemické ošetrovanie, vyhŕanie alebo vytváranie priechodov, od 1. marca do 30. septembra okrem vykonávania povinností v mimoriadnych situáciach podľa osobitného predpisu,
- odbahňovanie alebo upravovanie dna alebo brehov rybníkov alebo vodných nádrží od 1. marca do 30. septembra okrem vykonávania povinností v mimoriadnych situáciach podľa osobitného predpisu,
- pozemné aplikovanie pesticídov alebo priemyselných hnojív v blízkosti vodných alebo mokraďových biotopov, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa od 1. marca do 31. júla okrem odstraňovania následkov havárií alebo porúch na elektrickom vedení,
- zmena druhu pozemku z existujúceho trvalého trávneho porastu na ornú pôdu,
- rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov okrem ich obnovy,
- odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdných alebo dutinových stromov, druhov pre ktoré je chránené vtáčie územie vyhlásené, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda včelára lesného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- ľažba piesku, hliny alebo iné zásahy spôsobujúce narušenie pôdneho krytu alebo spôsobujúce zmenu biotopu na hniezdných lokalitách včelárika zlatého od 5. mája do 20. augusta, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,

Zakázané činnosti v časti CHVÚ uvedenej v prílohe č. 2:

- uplatňovanie iného hospodárskeho spôsobu ako účelového alebo výberkového v hospodárskych lesoch a ochranných lesoch,
- vykonávanie úmyselnnej ľažby dreva v porastoch starších ako 50 rokov od 1. marca do 31. júla,,
- umiestnenie stavby okrem lesnej cesty alebo zvážnice.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec má platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Územný plán obce Jesenské bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva obce Jesenské č.273 zo dňa 28.4.2005 a v zásadných koncepčných otázkach vyhovuje súčasným potrebám obce. Jednotlivé funkčné plochy poskytujú dostatočný priestor pre rozvoj obce. Nedostatkom je nedostatok vlastnícky vysporiadaných plôch určených na rozvoj obce. Hlavným cieľom riešenia v Zmenách a doplnkoch č. 1 (ďalej ZaD č. 1) je zmena funkčného využitia plôch centrálneho priestoru obce na zmiešané územie a doplnenie nových plôch pre bývanie, výrobu a vybavenosť so zameraním sa na využitie voľných prelúk v zástavbe s možnosťou využitia technicky doriešených plôch s jasnými vlastníckymi vztahmi.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečistujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečistujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečistujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečistujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Rimavská Sobota.

Zdrojmi znečistovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste II. a III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciach,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Rimavská Sobota.

K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečistujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynnej emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Produkcia v t na km ² podľa územia, chemická zlúčenina a rok											
Okres R. Sobota	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	0,58	0,65	0,85	0,76	0,74	0,74	0,74	0,72	0,78	0,79	0,80
Oxid siričitý	0,20	0,18	0,17	0,15	0,11	0,11	0,09	0,10	0,09	0,09	0,09
Oxid dusíka	0,21	0,22	0,25	0,21	0,20	0,21	0,21	0,26	0,29	0,30	0,32
Oxid uhoľnatý	1,55	1,47	1,89	1,82	2,32	3,35	3,15	1,80	1,62	2,09	2,46
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,63</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,05</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,36</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxicke oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO2), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc.

Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres R. Sobota jeden z menej znečistených regiónov. Vo väčšine prípadov sa produkcia znečistujúcich látok v okrese pohybude pod úrovňou SR. Najmenej znečistujúcich látok bolo produkovaných v prípade oxidu siričitého a oxidu uhoľnatého. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie oxidu uhoľnatého, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu) a tuhých emisií.

Produkcia v t podľa územia, chemická zlúčenina a rok											
Okres R. Sobota	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	414,5	241,0	854,0	963,0	1 249,0	1119,1	1087,4	1094,0	1095,0	1053,9	1147,4
Oxid siričitý	332,1	140,0	296,6	261,0	245,0	231,0	155,7	166,0	135,4	146,8	129,9
Oxid dusíka	191,4	163,0	308,5	317,0	367,0	310,6	288,8	304,0	304,7	381,6	427,5
Oxid uhoľnatý	1 773,9	1 430,0	2 276,5	2163,0	2787,0	2685,6	3407,1	4935,0	4640,5	2641,3	2378,2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy (teplotné inverzie) sa exhaláty hľavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlosťach vetra. K zlepšeniu stavu znečistovania by prispela aj plynofikácia obce.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zbernych mestských komunikácií a hlavných železničných tåahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste II. a III. triedy, ktoré prechádzajú cez obec, ako aj železničná doprava. Hluk z automobilovej dopravy zrejme nepresahuje v obytnej zástavbe obce Jesenské povolených 50 dB(A).

Zosuvy

V širšom okolí, v miestach s vyšším sklonom majú prevahu svahové deformácie, pričom najrozšírenejším typom deformácií sú zosuvy a zemné prúdy. Tieto sú viazané na súvrstvia ílov a ich deluviá. V prevahe sú zosuvy plošného tvaru, menej časte sú prúdové zosuvy. Erózne procesy majú podstatne menšie rozšírenie, postihujú predovšetkým jemnozrnné deluviálne sedimenty v nadloží sedimentov neogénu. Jedným z najvýraznejších geofaktorov ovplyvňujúcich životné prostredie územia sú antropogénne geodynamické procesy.

Erózia

Podľa Mapy erodovaných pôd SR (Fulajtár in Atlas pôd SR, 1999) patrí reálne územie medzi neerodované alebo veľmi mierne erodované oblasti. Aktuálna vodná erózia v záujmovom území je veľmi nízka alebo žiadna.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Bansko bystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Bansko bystrického kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Jesenské na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Množstvo komunálneho odpadu podľa ukazovateľa a rok v % v regióne

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Separ. zbierané zložky kom. odp.	4,37	2,92	8,37	9,07	9,31	10,44	10,58	10,39	11,45	13,20	10,96
Separ. z toho: nebez. odpad	0,11	0,20	0,34	0,14	0,24	0,30	0,35	0,32	0,35	0,32	0,33
Odpady zo záhrad a parkov	3,39	5,35	10,88	4,43	4,01	4,13	2,88	4,79	5,92	6,79	6,85
Iné komunálne odpady	90,09	88,37	77,80	82,96	83,13	81,85	82,87	81,23	79,44	76,74	79,32
Drobné stavebné odpady	2,14	3,36	2,95	3,54	3,55	3,58	3,66	3,59	3,20	3,27	2,88

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relativné ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	283	222	257	248	248	272	262	271	268	275	261
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	15	9	5	3	8	9	25	38	36	51	41
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	269	213	233	223	220	237	230	232	224	224	192
% zhodnoc. kom. odpadu	5	4	2	1	3	3	9	14	14	19	16
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	25	32	29	53	54	66	39	45	49	47	54
% zhod. kom. odp. ako druhot. s.	66	58	22	40	38	31	54	42	37	51	21

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vztahmi v kraji v náväznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnú produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všeobecnú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Na kvalitu povrchových vôd rozhodujúcou mierou vplývajú priemysel a poľnohospodárstvo. Napriek tomu, že sa v poslednom období zlepšila kvalita vody v Rimave a Gortve, stále nie je v optimálnom stave. Problémom naďalej zostávajú súdla, ktoré nemajú vybudovanú kanalizáciu – medzi ktoré čiastočne patrí aj Jesenské. K plošnému znečisteniu prispieva najmä poľnohospodárska výroba, energetika a priemysel R. Soboty. Znečistujúce látky sa do vodných tokov dostávajú nepriamo cez infiltráciu do podzemných vôd a tiež splachom kontaminovanej pôdy. K týmto zdrojom patria priemyselné a poľnohospodárske objekty. Menšími zdrojmi znečistenia, ale o to nebezpečnejšími sú skládky odpadov, ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podložia a následne do povrchových tokov. Typické sú smetiská domového odpadu na brehoch vodných tokov. Spolu s ostatnými tzv. starými záťažami sú skládky jedným z hlavných zdrojov nielen znečisťovania vôd, ale i pôd a horninového prostredia.

Hlavný tok riešeného územia - rieka Rimava a Gortva je zaradená do III. triedy. Znečistenie podzemných vôd je spôsobené infiltrovaním znečistených vôd z vodných tokov do podložia, čo má za následok zhoršenie ich fyzikálnych, chemických a biologických i bakteriologických vlastností.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristik, ako vek, viedovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Jesenské a jej jednotlivých častiach k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Jesenské (rok 2011 – SODB 2011)					
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65
obec Jesenské	2193	1109	363	263	1567
Cifra	66	30	7	14	45
Doma	10	5	2	1	7
Jesenské	2117	1074	354	248	1515

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 2193 obyvateľov, pričom žien bolo 1109. Ekonomicky činné obyvateľstvo tvorilo 1567 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Jesenské podľa viedovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria viedovyznania značne homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu viedovyznaniu (61,12 %). Celkovo 10,63 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2011	%
Rímskokatolícke	1369	61,12
Bez vyznania	238	10,63
Evanjelická cirkev augsburgského vyznania	41	1,83
Gréckokatolícke	6	0,27
Evanjelická cirkev metodistická	6	0,27
Ostatné	7	0,31

Pravoslávna cirkev	1	0,04
Kresťanské zbytiny	12	0,54
Reformovaná kresťanská cirkev	162	7,23
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	63	2,81
Nezistené	288	12,86

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 12,86 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia gréckokatolíckeho a evanjelického vierovyznania.

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k maďarskej (49,29 %) a k slovenskej národnosti – 29,38 %. V malej miere je zastúpená česká národnosť (0,18 %) a poľská národnosť (0,04 %). Rómska národnosť bola zastúpená 10,71 %. S nezistenou národnosťou je v obci 8,21 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Maďarská	1104	49,29
Slovenská	658	29,38
Nezistená	184	8,21
Poľská	1	0,04
Česká	4	0,18
Ostatné	2	0,09
Rómska	240	10,71

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Jesenské bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Jesenské 1.1.	2266	2281	2287	2279	2266	2261	2244	2193	2192	2238	2240
Jesenské 30.6.	2272	2292	2290	2271	2264	2242	2242	2192,5	2215	2239	2238
Jesenské 31.12.	2281	2287	2279	2266	2261	2244	2257	2192	2238	2240	2236
muži	1118	1122	1123	1117	1110	1096	1104	1083	1096	1110	1111
ženy	1154	1170	1167	1154	1154	1146	1138	1110	1119	1130	1128
Index	-	1,003	0,997	0,994	0,998	0,992	1,006	0,971	1,021	1,001	0,998
Priemer IX											0,998

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov klesol o 1,97 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 0,998, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,17 %. V roku 2011 bol zaznamenaný pokles o 65 obyvateľov a nasledujúci rok 2012 bol zaznamenaný nárast o 46 obyvateľov. K poklesu obyvateľov došlo hlavne v rokoch 2007 až 2009.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Jesenské.

Prirodzený prírastok

Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R.Sobota HMPP	0,63	0,5	0,81	0,72	0,56	1,61	1,29	0,77	1,14	1,14	1,52
prirodzený prírastok	4	8	1	-1	-4	-9	6	8	2	1	-7
hrubá miera pr. prír.	1,76	3,49	0,44	-0,44	-1,77	-4,01	2,68	3,65	0,9	0,45	-3,13

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v roku 2008 až 2009 a v roku 2014. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2005 a 2011. K najväčšiemu, poklesu došlo v roku 2009 a 2014.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Jesenské. V medziročnom porovnaní možno sledovať stabilný trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2010, kedy hrubá miera dosiahla 12,44. Do roku 2014 klesol tento počet na 11,52. V súčasnosti je v obci vyrovnaný trend, aj keď vývoj počtu narodených v obci ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti sa znížil práve v roku 2008, kedy sa začali naplno prejavovať následky. Od tohto roku ale pôrodnosť zanamenala nárast až do roku 2012. V roku 2014 bolo v obci 19 živonarodených detí.

Počet živonarodených											
Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R.Sobota HM	11,9	12,05	12,27	12,1	11,95	12,39	12,44	11,57	11,3	10,96	11,52
narodení	30	25	27	28	19	21	25	26	27	20	19
živonarodení	30	25	26	28	19	21	25	26	27	20	19
hrubá miera živorod.	13,2	10,91	11,35	12,33	8,39	9,37	11,15	11,86	12,19	8,93	8,49

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje mierny nárast. V obci nie je možné identifikovať trend. Najviac potratov bolo evidovaných v roku 2009.

Počet potratov											
Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R.Sobota HM	5,55	5,55	4,89	5,1	4,9	4,78	4,85	4,96	4,31	4,74	4,35
potratovosť	8	13	15	11	9	22	12	16	11	13	10
hrubá miera potratovosti	3,52	5,67	6,55	4,84	3,98	9,81	5,35	7,3	4,97	5,81	4,47
index potratovosti	26,67	52	55,56	39,29	47,37	104,76	48	61,54	40,74	65	52,63
ukončené tehotenstvá	38	38	42	39	28	43	37	42	38	33	29
hrubá miera uk. tehot.	16,73	16,58	18,34	17,17	12,37	19,18	16,5	19,16	17,16	14,74	12,96

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s menšími, či väčšími výkyvmi v priebehu obdobia. Počet kolísalo okolo 10,89 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2005. V prípade obce Jesenské sa počet zomretých vyvíja náhodne. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 26 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2014 to bolo opäťovne 26 zomretých. Najviac zomretých bolo evidovaných v roku 2009. Väčší počet obyvateľov umrelo aj v rokoch 2007, 2004 a 2014.

Počet zomretých											
Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R.Sobota HM	11,28	11,55	11,46	11,38	11,4	10,78	11,15	10,8	10,16	9,81	9,99
zomretí	26	17	25	29	23	30	19	18	25	19	26
hrubá miera úmrtnosti	11,44	7,42	10,92	12,77	10,16	13,38	8,47	8,21	11,29	8,49	11,62

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi pristáhovanými a vystáhovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok v okrese negatívny trend. V obci bolo negatívne saldo zaznamenané v rokoch 2005 až 2009 a v roku 2011. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2012 a to 44 obyvateľov.

Saldo stáhovania											
Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R.Sobota HM	-1,71	-2,01	-3,09	0,3	-0,35	-0,31	-0,25	-1,71	-1,5	-2	-1,66

migračné saldo	11	-2	-9	-12	-1	-8	7	-9	44	1	3
hr. miera migr. salda	4,84	-0,87	-3,93	-5,28	-0,44	-3,57	3,12	-4,1	19,86	0,45	1,34

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2007 a to - 12 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Jesenské. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystahovala mimo hranic SR.

Migrácia obyvateľstva

Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
pristáhovaní	44	35	30	27	34	23	34	20	61	35	40
vystáhovaní	33	37	39	39	35	31	27	29	17	34	37

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V sledovanom období postupne počet vystáhovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2006 a 2007 a v roku 2005 a 2014. V roku 2014 počet vystáhovaných stúpol na hodnotu 37. Najväčší počet pristáhovaných bol zaznamenaný v roku 2012 kedy sa do obce pristáhovalo celkovo 61 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období kladnú aj zápornú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)

Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R.Sobota HM	-1,09	-1,51	-2,28	1,02	0,21	1,3	1,04	-0,94	-0,35	-0,86	-0,14
celkový prírastok	15	6	-8	-13	-5	-17	13	-1	46	2	-4
hrubá miera celk. pr.	6,6	2,62	-3,49	-5,72	-2,21	-7,58	5,8	-0,46	20,77	0,89	-1,79

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný, pozitívny aj negatívny trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2012, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 46. K najvyššiemu úbytku došlo v roku 2009, kedy klesol počet obyvateľov o 17.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodosť v obci Jesenské. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistik, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 5,46. Do roku 2014 mierne klesol počet na 4,28.

Počet sobášov

Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R.Sobota HM	5,46	4,01	3,78	4,16	4,19	3,92	3,94	4,17	3,67	4,29	4,28
sobášnosť	4	9	7	8	4	8	8	10	8	13	11
hrubá miera sobášnosti	1,76	3,93	3,06	3,52	1,77	3,57	3,57	4,56	3,61	5,81	4,92

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci vyššia aj nižšia ako v prípade okresu. Najväčší počet sobášov bol v obci evidovaný v roku 2013. V prípade rozvodovosti boli hodnoty takmer počas celého obdobia pod úrovňou okresu. K najvyššiemu počtu došlo v roku 2005. Vo všeobecnosti však možno povedať, že uvedené štatistiky sú počas väčšiny rokov sledovaného obdobia pod okresnou úrovňou.

Počet rozvodov

Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R.Sobota HM	2,33	1,99	2,11	2,27	2,77	2,39	2,02	2,23	2,31	2,11	2,03

rozvodovosť	4	7	6	3	6	5	3	2	4	6	2
hrubá miera roz.	1,76	3,05	2,62	1,32	2,65	2,23	1,34	0,91	1,81	2,68	0,89
index rozvodovosti	100	77,78	85,71	37,5	150	62,5	37,5	20	50	46,15	18,18

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k poklesu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 132,56 a do roku 2014 stúpla na hodnotu 130,58.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územia a rok

Obec Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. R.Sobota	56,31	56,26	56,14	56,02	56,13	56,12	56,22	57,72	57,68	57,65	57,62
Obec Jesenské	132,56	133,73	133,61	132,5	132,09	130,81	130,81	127,92	129,23	130,64	130,58

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

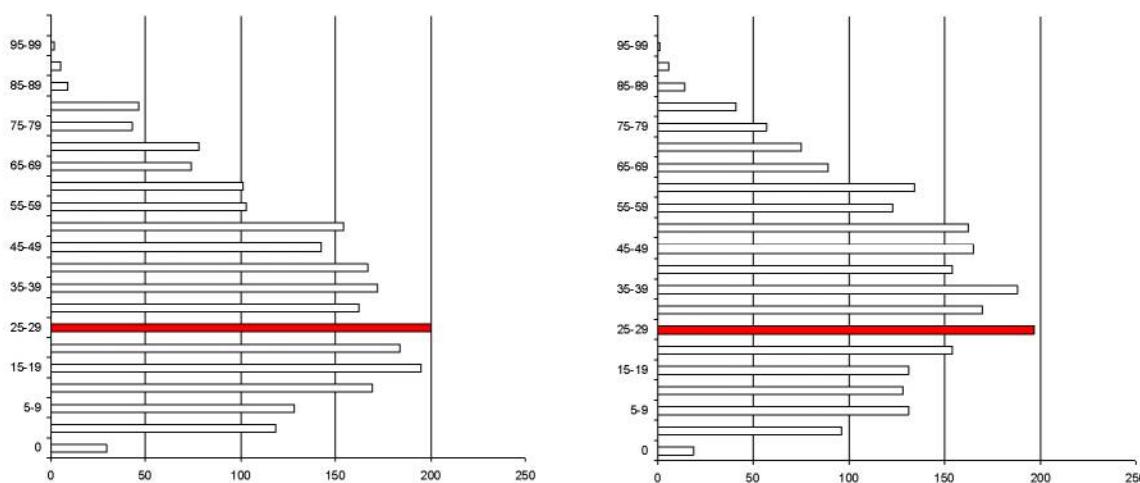
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	2281	2287	2279	2266	2261	2244	2257	2192	2238	2240	2236
0	29	24	25	28	17	23	25	26	27	20	19
1-4	118	119	108	113	105	93	96	90	97	107	96
5-9	128	127	127	128	137	138	132	124	140	127	131
10-14	169	164	159	130	121	125	125	122	126	127	128
15-19	195	185	175	187	188	164	159	149	128	121	131
20-24	184	193	212	209	203	203	191	169	179	173	154
25-29	200	193	178	175	166	181	188	196	202	203	197
30-34	162	166	164	168	193	189	191	179	180	165	170
35-39	172	177	178	170	165	157	159	152	159	184	188
40-44	167	166	170	168	162	164	168	159	163	162	154
45-49	142	152	165	166	165	165	160	156	149	156	165
50-54	154	159	135	137	139	140	155	159	160	154	162
55-59	103	106	126	132	136	139	142	130	131	128	123
60-64	101	94	91	83	91	98	101	118	127	130	134
65-69	74	75	78	91	95	90	85	81	73	84	89
70-74	78	80	82	64	65	63	66	70	78	75	75
75-79	43	50	47	60	54	57	62	65	55	62	57
80-84	46	38	35	32	32	29	29	28	42	39	41
85-89	9	13	19	18	19	19	16	13	16	15	14
90-94	5	4	3	5	5	3	4	4	4	5	6
95-99	2	2	2	1	2	3	2	2	2	1	1
100+	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

2004

2014

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 55 až 69. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Jesenské.

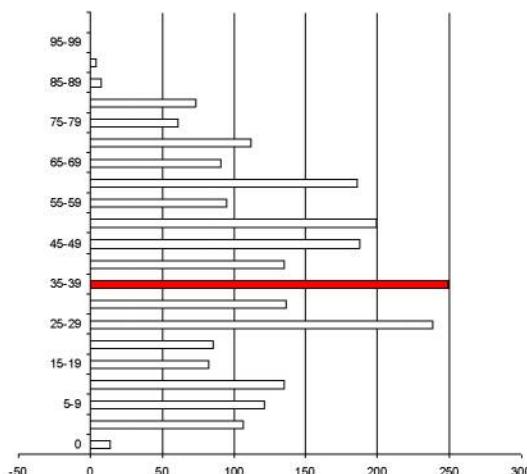
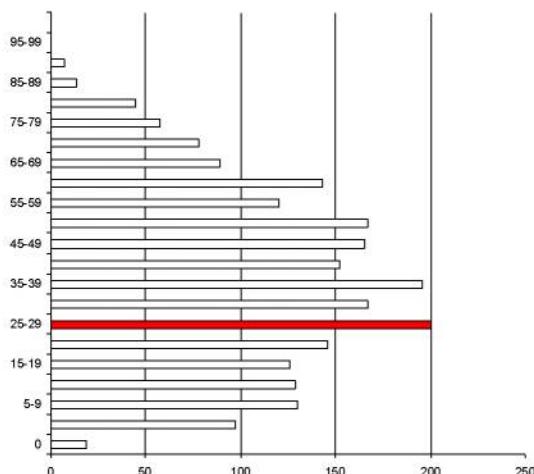
Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnúť na 2318.

	Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spolu	2246	2242	2255	2257	2262	2270	2277	2287	2296	2307	2318
0	18	18	17	17	16	16	15	15	15	14	14
1-4	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107
5-9	130	129	128	127	126	125	124	124	123	122	121
10-14	129	129	130	131	131	132	132	133	134	134	135
15-19	126	120	115	111	106	102	98	94	90	86	82
20-24	146	138	131	125	118	112	106	101	96	91	86
25-29	200	204	207	211	215	219	222	226	230	234	238
30-34	167	163	160	157	154	151	148	145	142	139	136
35-39	195	203	208	212	217	223	228	233	239	244	249
40-44	152	150	149	147	145	143	142	140	138	137	135
45-49	165	156	168	170	171	174	177	179	182	185	187
50-54	167	170	173	176	180	183	186	189	192	196	199
55-59	120	117	115	112	109	107	104	102	99	97	95
60-64	143	148	152	156	160	164	169	173	177	181	186
65-69	89	89	89	90	90	90	90	90	90	91	91
70-74	78	81	84	87	90	93	97	100	104	108	112
75-79	57	58	58	58	59	59	59	60	60	60	61
80-84	45	49	51	54	56	59	62	65	67	70	73
85-89	13	13	12	11	11	10	10	9	9	8	8
90-94	7	7	7	6	6	6	5	5	5	4	4
95-99	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2015

2025

Ďalšie demografické charakteristiky

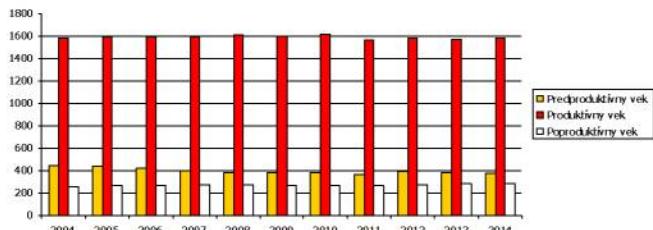
Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný mierny nárast. Za 11 ročné obdobie stúpol počet obyvateľov o 27. V skupine v predprodukívnom veku bol zaznamenaný pokles (15,76 %). Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 2 obyvateľov.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predprodukívny vek	444	434	419	399	380	379	378	362	390	381	374
Produktívny vek	1580	1591	1594	1595	1608	1600	1614	1567	1578	1576	1578
Poproduktívny vek	257	262	266	272	273	265	265	263	270	283	284

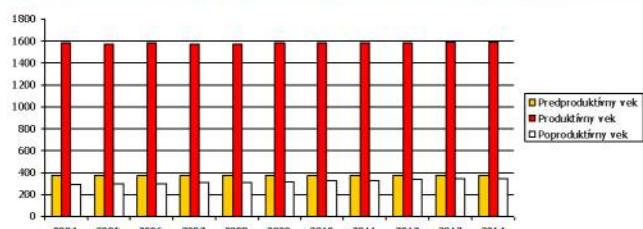
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine poproduktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov v skupine poproduktívneho, produktívneho aj predprodukívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025

Predprodukívny vek	374	374	374	374	375	375	375	375	376	376	376
Produktívny vek	1581	1571	1578	1576	1575	1577	1579	1582	1585	1589	1594
Poproduktívny vek	290	297	302	307	312	318	323	329	336	342	348

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v rozhodujúcom okamihu sčítania v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnemu subjektu, zamestnávatelia, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považovali aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokial' trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	169	128	-41
20-24	195	131	-64
25-29	184	154	-30
30-34	200	197	-3
35-39	162	170	8
40-44	172	188	16
45-49	167	154	-13
50-54	142	165	23
55-59	154	162	8
60-64	103	123	20

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s údajmi za rok 2004, došlo k zníženiu počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva len vo vekovej skupine od 15 do 34 rokov a 45 až 49 rokov. Možno predpokladať, že trend vo vývoji počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude pokračovať aj v súčasnom decénii. Z hľadiska dochádzky za prácou bolo zamestnaných mimo obec až 596 obyvateľov. Z hľadiska sektorov bolo najviac obyvateľov zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Sekundárny sektor bol zastúpený počtom 297 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
obec Jesenské	1036	596	74	297	539	801
Cifra	32	23	2	12	15	23
Doma	5	0	1	1	0	2
Jesenské	999	573	71	284	524	776

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k maďarskej (49,29 %) a k slovenskej národnosti – 29,38 %. V malej miere je zastúpená česká národnosť (0,18 %) a poľská národnosť (0,04 %). Rómska národnosť bola zastúpená 10,71 %. S nezistenou národnosťou je v obci 8,21 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Maďarská	1104	49,29
Slovenská	658	29,38
Nezistená	184	8,21
Poľská	1	0,04
Česká	4	0,18
Ostatné	2	0,09
Rómska	240	10,71

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci Jesenské majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným vzdelaním (20,80 %) a úplným stredným odborným vzdelaním – 18,93 %. Obyvatelia bez školského vzdelania boli zastúpení 16,21 %. Obyvatelia bez vzdelania pripadali hlavne na školopovinné deti a deti predškolského veku. Obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa tvorili 5,04 %.

Podrobnejšia vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

Vek	abs.	%
úplné stredné odborné (s maturitou)	424	18,93
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	113	5,04
bez školského vzdelania	363	16,21
učňovské (bez maturity)	301	13,44
základné	466	20,80
stredné odborné (bez maturity)	220	9,82
úplné stredné všeobecné	74	3,30
nezistené	126	5,63
úplné stredné učňovské (s maturitou)	48	2,14
vysokoškolské bakalárské	27	1,21
vyššie odborné vzdelanie	25	1,12
doktorandské	6	0,27

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2015

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v obci. V roku 2014 bolo v obci evidovaných 256 nezamestnaných. Miera nezamestnanosti v obci dosiahla hodnotu 21,3 %.

Nezamestnaní v obci	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Jesenské	367	344	348	294	271	352	353	373	431	417	336
z toho ženy	172	170	169	141	124	144	161	179	204	191	150
Produktívny vek	1580	1591	1594	1595	1608	1600	1614	1567	1578	1576	1578
Miera nezamestnanosti	23,2	21,6	21,8	18,4	16,9	22,0	21,9	23,8	27,3	26,5	21,3

Zdroj: ÚPSVAR, 2004-2014

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Banskobystrický kraj	19,50	18,32	16,12	14,10	14,25	19,19	18,86	19,83	20,81	18,26	17,22
Okres R. Sobota	28,66	29,24	28,34	27,05	26,83	33,29	33,64	34,59	35,59	31,24	29,84
Muži	26,24	28,74	27,61	25,36	25,22	34,40	33,96	34,25	35,92	31,97	30,28
Ženy	32,03	29,82	29,18	29,02	28,72	32,04	33,26	34,98	35,22	30,43	29,34

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Vyšia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas polovice obdobia v prípade ženskej populácie (od roku 2004 do roku 2008). V roku 2014 dosiahla úroveň 29,34 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2012 (35,22 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a rizikovú skupinu od 25 do 34 rokov. V tejto skupine podiel pomaly klesá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 17 %.

Počet uchádzacích o zamestnanie podľa veku v %

Okr. R. Sobota	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	20	20	19	19	16	16	17	16	19	18	17
25-34	27	26	27	26	25	25	25	25	25	24	24
35-49	38	37	37	36	36	35	35	35	34	35	35
50 a viac	15	17	17	19	23	23	23	23	22	23	23

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 4 do 6 mesiacov a v skupine nad 12 mesiacov. Z nej je najpočetnejšou skupinou skupina nezamestnaných nad 48 mesiacov.

Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzacích. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zákl. a bez vzdel.	21	27	33	37	37	31	22	18	20	25	29
Nižšie stredné	44	41	37	36	39	34	36	41	43	36	35
Úplné stredné	30	29	28	24	20	32	35	34	32	33	30
Vysokoškolské	4	4	2	3	3	3	7	7	5	6	6

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 29 %.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v R. Sobote, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej mierе výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod, doprava a verejná správa. Silne zastúpené je aj školstvo. Od roku 2009 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne zvýšil (30,2 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade verejnej správy a zdravotníctva.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %

	2009	2010	2011	2012	2013
--	------	------	------	------	------

Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	4,4	6,1	7,2	6,3	6,6
Priemysel spolu	34,1	33,2	38,2	31,7	34,7
Žažba a dobývanie	1,8	1,1	1,0	1,0	1,1
Priemyselná výroba	27,1	26,8	33,6	27,2	30,2
Dodávka elektriny, plynu, pary a ...	1,2	1,0	1,0	1,1	1,2
Dodávka vody, čistenie a odvod ...	3,9	4,4	3,0	3,0	3,2
Stavebníctvo	1,4	1,5	2,4	1,6	1,7
Veľkoobchod a maloobchod; oprava ...	6,5	8,7	10,1	11,4	12,1
Doprava a skladovanie	5,0	4,4	4,4	4,5	5,7
Ubytovacie a stravovacie služby	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Informácie a komunikácia	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Finančné a poistovacie činnosti	1,1	0,9	0,8	0,7	0,9
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,7	0,5	1,2	1,2	1,3
Odborné, vedecké a technické činnosti	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Administratívne a podporné služby	3,2	3,5	0,8	0,9	1,3
Verejná správa a obrana; povinné ...	18,8	19,2	13,7	17,8	13,4
Vzdelávanie	7,7	8,2	11,2	11,4	10,0
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	15,2	9,3	8,6	9,3	9,6
Umenie, zábava a rekreácia	1,2	1,1	0,7	0,7	0,8
Ostatné činnosti	1,1	3,1	0,4	0,6	0,5

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomickej aktívnej obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore a sekundárnom sektore – výroba.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo						
	spolu	odchádzajúci za pracou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
obec Jesenské	1036	596	74	297	539	801
Cifra	32	23	2	12	15	23
Doma	5	0	1	1	0	2
Jesenské	999	573	71	284	524	776

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obec Jesenské. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 596 obyvateľov, čo tvorí 57,52 %.

2.8. BÝVANIE

Obec má charakter plošného sídla uličného charakteru, v zásade s pravouhlým systémom ulíc. Priestorové pôsobenie obce je kompaktné, organicky zasadené do krajinného prostredia. V roku 2011 bolo v obci evidovaných 516 domov.

Obývané byty a domy (2011)			
	spolu	byty	domy
obec Jesenské		697	516
Cifra		23	20
Doma		2	2
Jesenské		672	494

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z iných dôvodov – 44 bytov, z dôvodu zmeny vlastníctva (27) a z dôvodu nespôsobilosti na bývanie a to 11 bytov.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)				
zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou

27	3	11	44	3
----	---	----	----	---

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (519). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 50 bytmi. V bytovom dome je evidovaných 93 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)					
vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné	
93	519	8	3		50

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkosťná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Jesenské disponuje plochou od 81 do 122 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m² v počte 138.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy					
Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²	
RD	17	87	347	137	
BD	5	41	32	1	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty s 3 obytnými miestnosťami. Druhou najväčšou skupinou sú 5+ izbové byty. Byty so 4 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 132.

Byty podľa počtu obytných miestností					
1	2	3	4	5+	
32	86	267	132	177	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 228 bytov RD a 53 BD v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody malo 278 domácností. Bez vodovodu bolo 41 bytov.

Byty podľa zásobovania vodou RD					
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu		
228	262	5	38		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Byty podľa zásobovania vodou BD					
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu		
53	16	0	3		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 240 bytov RD a 35 BD, a pevnou linkou disponovalo 246 bytov. Mobilným telefónom bolo vybavených 489 domácností.

Vybavenosť bytov a domácností v obci RD					
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
430	258	287	215	240	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a domácností v obci BD					
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	

59	36	29	31	35
----	----	----	----	----

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Jesenské je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (353). Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 253 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia				
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
19	353	253	3	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynom – 294 a pevným palivom – 282 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívalo 56 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie					
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
294	56	1	282	3	5

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárych občanov by malo byť porovnatelné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 výrazne klesol ich počet na 79 osôb. Slobodné povolania boli zastúpené v počte 13.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	131	117	114	112	112	118	109	101	108	107	101
Živnostníci	108	97	96	94	93	98	88	81	86	84	79
Slobodné povolania	12	11	8	9	10	11	12	11	13	13	13
Samost. hosp. roľníci	11	9	10	9	9	9	9	9	9	10	9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Celkovo je v obci činných 57 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 37 ziskových a 20 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Jesenské	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	31	36	42	45	43	48	48	49	44	53	57

Práv. osoby ziskové	14	18	24	28	24	29	28	28	24	33	37
Práv. osoby neziskové	17	18	18	17	19	19	20	21	20	20	20

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k nárastu subjektov. Uvedené súvisí so samotným rozvojom obce a skvalitňovaním pokrycia občianskej vybavenosti.

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska pol'nohospodárskeho pôdneho fondu a pol'nohospodárskej výroby patrí riešenie územie do administratívnej jednotky Jesenské, ktorá je začlenená do okresu R.Sobota, kraj Banskobystrický. Celková výmera pol'nohospodárskej pôdy je 1053,3 ha, z čoho orná pôda zaberá 693,5 ha. Vysoké zastúpenie má orná pôda a trvalé trávnaté porasty (330,1 ha). Celkový podiel pol'nohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa mierne znižuje. Podiel na celkovej výmere má pol'nohospodárska pôda 61,5 %.

Výmera pol'nohospodárskej pôdy v obci Jesenské

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	61,6	61,6	61,6	61,6	61,5	61,4	61,4	61,5	61,5	61,5	61,5
Poľnohosp. pôda - spolu	1056,5	1056,4	1056,1	1056,1	1053,8	1052,6	1052,5	1053,7	1053,6	1053,3	1053,3
- orná pôda	696,1	696,1	695,9	695,9	693,6	693,0	693,0	693,9	693,8	693,6	693,5
- vinica	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- záhrada	28,2	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,2	28,3
- ovocný sad	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
- trvalý trávny porast	330,7	330,7	330,7	330,7	330,7	330,0	330,0	330,3	330,3	330,1	330,1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba v regióne je zameraná na produkciu obilní a olejnín. Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú cukrová repa a zemiaky, aj keď ich celková produkcia výrazne klesla. V prípade cukrovej repy úroda vzrástla takmer o 100 %.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny spolu	2,54	3,77	3,82	3,16	2,88	4,47	3,85	2,60	4,09	3,61	3,75
Obilniny	2,55	3,78	3,77	3,17	2,89	4,49	3,87	2,61	4,11	3,62	3,76
Olejníny	1,21	2,59	2,06	1,66	1,62	2,23	2,10	1,23	1,93	2,11	1,85
Zemiaky	15,53	15,24	16,40	10,34	11,25	10,03	13,03	4,91	15,48	11,92	10,54
Cukrová repa	25,57	42,15	48,91	31,36	25,58	42,16	48,92	31,37	25,59	42,17	48,93
Viacr. krm. na or. p.	3,16	4,63	4,21	3,08	2,88	3,04	2,67	2,57	2,66	2,25	3,07

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese R. Sobota. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydin, oviec a baranov a hovädzieho dobytka. Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu v okrese.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hov. dob. (na 100 ha poľ. p.)	22,6	22,8	20,6	20,2	22,0	20,8	19,9	20,5	21,1	20,0	19,9
Kravy (na 100 ha poľ. p.)	8,8	8,7	8,4	7,7	9,3	9,1	8,6	9,0	9,3	8,8	9,2
Ovce (na 100 ha poľ. p.)	27,4	31,2	32,7	35,6	38,5	39,6	40,7	45,2	48,9	48,7	48,9
Ošípané (na 100 ha or. pôdy)	164,9	160,0	158,9	202,3	139,4	134,1	141,7	138,7	77,5	87,6	89,5
Hydina (na 100 ha or. pôdy)	917,4	1089,6	1045,5	863,7	563,0	622,0	652,2	595,0	672,7	584,6	573,5
Sliepky (na 100 ha or. pôdy)	540,3	590,4	601,5	569,2	531,3	490,2	520,7	560,8	533,6	528,2	518,5

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Pol'nohospodárstvo je dôležitým hospodárskym odvetvím v riešenom území. Prírodné podmienky umožňujú výrobu pol'nohospodárskej produkcie od obilní cez semenárstvo, okopaniny, slnečnicu,

strukoviny, olejiny, zeleninárstvo, ovocinárstvo a vinohradníctvo. Živočíšna výroba je zastúpená výrobou jatočného mäsa hovädzieho dobytka a ošípaných, mlieka, jatočnej hydiny a vajec, ovčiarstvom. Poľnohospodárstvo vytvára dobrú základňu pre rozvoj spracovateľského priemyslu i pre rozvoj iných druhov činnosti. Rozhodujúcim determinantom, ktorý ovplyvňuje využiteľnosť krajnejšej štruktúry územia, ako aj celý výrobný proces poľnohospodárskej výroby, je poľnohospodárska pôda, jej pôdno-agronomickej a agrotechnickej vlastnosti a vklady spoločnosti na zachovanie a zvýšenie pôdnej úrodnosti.

Komerčné služby

Vzhľadom na veľkosť obce je na jej území pomerne rozvinutá sieť maloobchodov, ktorá v konkurencii dosiahla slušné proporcionalne rozloženie. Postupne sa zlepšila kultúra predaja, skladovacích priestorov ale aj služieb. Dôležitým prvkom je však solventnosť zákazníka, ktorá sa ešte zdáleka nepribližila k hranici 100 % zamestnanosti.

Finančníctvo

Finančné služby v obci zabezpečuje poštový úrad cez Poštovú banku a. s. a Slovenská sporiteľňa a.s.. Ostatné finančné služby v iných bankách sú dostupné v okresnom meste R. Sloboda. Poistovacie služby sú v obci zabezpečené spoločnosťou Alianz – Slovenská poistovňa - agentúrna kancelária. Tieto služby zabezpečujú aj pobočky viacerých poistovní v okresnom meste R. Sloboda. V obci sa nachádza aj prevádzka OVB Allfinanz Slovensko.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza materská škola, základná škola a základná umelecká škola.

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie detí v obci zabezpečuje Materská škola Jesenské. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie detom od dvoch do šest' rokov a detom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálno – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všeobecnému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola je rozdelená do 3 tried v ktorých vyučuje 6 učiteľiek. V roku 2014 bolo evidovaných v materskej škole 59 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2004 do roku 2014.

Materská škola	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	60	55	68	76	74	70	69	67	60	64	59
MŠ - štátne - triedy	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3
MŠ - štátne - učitelia	6	6	5	7	7	7	7	7	6	6	6

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Základné školstvo

V obci sa nachádzajú 2 základné školy – s vyučovacím jazykom slovenský a maďarským. Ide o plnoorganizované základné školy. V školskom roku 2014 bolo v školách evidovaných 561 žiakov v 30 triedach. V škole pracovalo 49 pedagogických zamestnancov.

Základná škola

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ZŠ spolu	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ZŠ spolu - deti	524	504	489	447	473	487	514	525	527	544	561
ZŠ - štátne - triedy	26	27	26	25	26	28	29	30	30	30	30
ZŠ - štátne - učitelia	37	40	43	36	42	37	43	42	43	45	49

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

ZŠ s SJ

Výučba žiakov ZŠ prebieha v dvoch budovách. Hlavná budova bola postavená v roku 1924. Slúžila pre úradovne Okresného úradu v Jesenskom . Od r. 1951 strednej škole slovenskej a v 1953 Osemročnej škole ročníky 1.-3. bola sprevádzkovaná v r. 1931. V roku 2002 sa ZŠ stala školou s právnou subjektivitou. V súčasnosti je členom Národnej siete škôl podporujúcich zdravie v SR. Poskytuje vzdelávanie žiakov 1.-9. ročníka a žiakov s mentálnym postihnutím. Vyučovanie zabezpečuje 14 pedagogických pracovníkov, 1 vychovávateľka, 2 asistentky učiteľa, 1 správca počítačovej siete a 4 prevádzkoví pracovníci. Na škole v rámci mimoškolských aktivít pracujú nasledovné krúžky: na I. stupni : zdravotnícky, tanečný, športový, krúžok šikovných rúk, tvorivosti, krúžok AJ. Na II. Stupni matematický, prírodovedný, počítačový, publicistický. Žiaci ZŠ sa zapájajú do rôznych súťaží (30.9.2015, <http://www.jesenske.sk/o-obci/kultura-2/>).

ZŠ s VJM V. Szombatyho

Od septembra 1950 sa v každej obci s určitým percentom maďarskej populácie, začalo vyučovanie v maďarskom jazyku. Tak sa to udialo i v našej obci. Vyučovanie prebiehalo v dvoch triedach: reformovanej ľudovej škole a v jednej miestnosti bývalého hostinca. Od 1. januára 1951 zrušili okres Jesenské, tak sa škola mohla prestahovať do budovy okresného súdu. V súčasnosti sa vyučuje v dvoch budovách, ktoré boli postavené začiatkom 20. storočia. Hlavným cieľom školy je vychovávať žiakov, upevňovať ich osobné a kultúrne záujmy. Žiaci v škole pracujú v 19 krúžkoch: krúžok šikovných rúk, ekologický, krúžok zručnosti, vlastivedný, krúžok v prednese rozprávok, folklórny, pom-pom mažoretky, ľudové tance, astrologický, futbal, výchova k rodičovstvu, anglický jazyk, nemecký jazyk, skautský, matematický, spevácky, výtvarný a zdravotnícky (30.9.2015, <http://www.jesenske.sk/o-obci/kultura-2/>).

Základná umelecká škola

V obci je prevádzka Základnej umeleckej školy. Škola spolupracuje s materskou aj základnou školou. V škole bolo v roku 2014 evidovaných 145 žiakov a vyučovalo tu 7 učiteľov.

Základná umelecká škola	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ZUŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZUŠ spolu - deti	109	121	130	114	122	135	130	134	163	147	145
ZUŠ - štátne - učitelia	7	9	7	7	7	10	9	7	7	7	7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Základná umelecká škola v Jesenskom bola založená začiatkom septembra roku 1965 na žiadosť rodičov z Jesenského a okolia, so súhlasom ONV v Rimavskej Sobote a MNV v Jesenskom s názvom „Ľudová škola umenia v Rimavskej Sobote – pobočka Jesenské“. Bola umiestnená v novopostavenej budove Domu kultúry. Funkciu riaditeľky bola poverená Magdaléna Ličková – učiteľka hry na klavír z LŠU v RS. V novozaloženej škole vyučovali traja zakladateľský učitelia, Vojtech Molnár – husle, Marta Szepesiová – Kéryová – akordeón. Po odchode p. Magdalény Ličkovej do starobného dôchodku, novo poverenou riaditeľkou sa stala Mgr. Alžbeta Haásová, ktorá mala veľkú zásluhu na tom, aby sa škola osamostatnila a dostala samostatnú budovu (r. 1989). ZUŠ sa prestahovala do obnovenej budovy MŠ na ulici Mieru. V roku 2002, po odchode Mgr. Alžbety Haásovej do starobného dôchodku, riaditeľskou funkciu bola poverená Mgr. Zuzana Medeová – Baloghová. V roku 2004 riaditeľka odstúpila z funkcie a novou riaditeľkou školy sa stala Ildikó Babušová, ktorá vyučovala v Rimavskej Seči a tým k Jesenskej ZUŠ pribudla ďalšia trieda na ktorej sa vyučuje hra na klavír. Vzrástol počet žiakov na škole, vyučovanie sa rozšírilo o ďalší predmet – zborový spev. Škola počas 40 rokov dosiahla pozoruhodné výsledky. Usporiadala nesmierny počet žiackych triednych koncertov. Žiaci sa zúčastnili rôznych školských, okresných a regionálnych súťaží a umiestnili sa na popredných miestach. Školu počas uplynulých 40 rokov absolvovalo 155 žiakov, z toho 130 hru na klavír a 25 hru na akordeón a na

konzervatória bolo prijatých 13 absolventov ZUŠ (30.9.2015, <http://www.jesenske.sk/o-obci/kultura-2/>).

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zameráť na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zameráť sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopédických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia cest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia cest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátnej, súkromnej, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVar v R. Sobote, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese R.Sobota.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres R. Sobota	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	13	17	17	18	19	19	22	27	26	26	26
Počet miest k 31.12 spolu	530	632	634	683	740	776	734	790	789	797	822
P.m. v domov. dôchodcov	185	179	182	173	161	161	0	0	0	0	0
P.m. v DSS pre pos. dosp.	211	221	215	224	253	252	280	340	347	351	390
P.m. v DSS pre postih. deti	18	18	18	18	33	54	49	54	50	15	15
P.m. v detských domovoch	86	84	119	138	163	179	183	175	176	182	182
P.m. v zar. pre seniorov	0	0	0	0	0	0	156	108	99	96	129

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnutiu starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunité. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odzalom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústredí na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za klúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnejou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znižení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejný študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajinе dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kurateľou štátu. Všetky krajinu prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby splňať (i keď nie sú známe
podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
konceptívny prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji
terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012,
<http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvenia klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénné sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobiť zameráť na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zameráť sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inkluzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihladnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základnými predpokladom dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehľbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Poliklinika JESENSKÉ ponúka profesionálnu zdravotnú starostlivosť tak pre Jesenčanov ako aj pre okolité obce. Občania nemusia za vyšetrením cestovať, pretože v Jesenskom primárnu a sekundárnu zdravotnú starostlivosť poskytujú viacerí lekári. Pre pacientov, ktorí zo zdravotných dôvodov nemôžu navštíviť lekára, je k dispozícii aj návštěvná služba a vyšetrenie v domácom prostredí. Primárna zdravotná starostlivosť: všeobecný lekár, detský lekár, gynekológ, zubný lekár. Sekundárna zdravotná starostlivosť: internista, lekárska starostlivosť prvej pomoci pre dospelých. V priestoroch polikliniky je aj lekáreň a druhá lekáreň pred vstupom do polikliniky (29.9.2015, <http://www.jesenske.sk/o-obci/zdravotnictvo/>).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu a štruktúry zdravotníckych zariadení v obci.

Samostatné ambulancie praktického lekára a lekárne v obci Jesenské											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Lekárne a výdajne liekov	0	1	0	1	2	2	2	3	2	2	2
SAPL pre dospelých	1	2	0	2	1	2	1	1	1	1	1
SAPL pre deti	0	2	0	2	2	1	2	2	2	2	2
SAPL stomatológia	1	3	0	2	2	2	2	1	2	1	2
SAPL gynekológia	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1

SAL špecialistu	0	4	3	3	2	3	2	1	1	3	1
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015											

2.13. ŠPORT

Obec a jej okolie poskytuje široké možnosti športového, rekreačné a kultúrneho využívania nielen pre vlastných obyvateľov. Priamo v obci je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra.

Obyvatelia v obci majú nasledovné možnosti športového využitia. V existujúcom športovom areáli lokalizovanom za kultúrnym domom sa nachádza telocvičňa, futbalové ihrisko, šatne s tribúnou, tenisový kurt a plocha pre deti s preliezačkami a lavičkami.

Na konci osemdesiatych rokov minulého storočia sa v Jesenskom dostať futbal do takého útlu, že v rámci TJ zanikol. Prešlo zopár mesiacov a mládež mohla zasa organizovať hrávať futbal. Na jar v roku 1990 sa niekol'ko fanatikov rozhodlo, že v Jesenskom ozivia futbal. Vedenie TJ (kde fungoval turistický a tenisový oddiel) nechcelo futbalistov, bolo nutné založiť samostatný futbalový klub. Stalo sa to 29. júla 1990 a FK Jesenské bol zaregistrovaný na MV pod číslom VVS/1-900/90-2176.

Na základe úspešnej sezóny v roku 2007 sa v obci založil tenisový klub. Milovníci tohto športu zozbierali hráčov a brigádnickou činnosťou prispeli k úprave tenisového kurtu.

Aerobik v miestnej telocvični vyvíja činnosť už približne 10 rokov. V telocvični funguje aj fitnes centrum (29.5.2015, <http://www.jesenske.sk/o-obci/sport/>).

Strelecký klub TRITON je občianskym združením v zmysle Zákona č. 83/1990 Zb., v ktorom sa združujú jednotlivci so záujmom o výkon a rozvoj športového strelectva. Snahou je organizovať a zabezpečovať rozvoj základnej a výkonnostnej športovej streľby, pracovať s mládežou a vychovať skvelých strelov, ktorí by nás reprezentovali v rámci súťaží na regionálnej, národnej aj medzinárodnej úrovni s dôrazom na dodržiavanie etiky a športových pravidiel. Celenom SK TRITON sa môžu stať aj jednotlivci, ktorí nie sú držiteľmi zbrojného preukazu, osoby mladšie ako 18 rokov, právnické osoby, ktoré prispejú k rozvoju streleckého športu ako aj cudzí štátne príslušníci, prosté všetci tí, ktorí súhlasia s poslaním SK TRITON (29.9.2015, <http://sk-triton.webnode.sk/o-nas/>).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyši a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia volný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich			
	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského využitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Na uskutočnenie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Kapacita s variabilnými sedadlami predstavuje 240 + 60 sedadiel. Budova slúži na uskutočnenie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít. z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti dňa matiek, detí a dňa obce.

Obec Jesenské ponúka jednotlivcom a obchodným spoločnostiam možnosť prenájmu multifunkčnej sály, kuchyne, zasadačky a vestibulu. Kapacita multifunkčnej sály je 300 ľudí, v sále je k dispozícii ozvučenie a osvetlenie. Zasadacia miestnosť má kapacitu približne 40 ľudí. Kuchyňa dokáže obslužiť 150 stravníkov. Multifunkčná sála je vhodná pre: svadby, smútočné stretnutia, plesy, diskotéky, konferencie, firemné stretnutia so zamestnancami a obchodnými partnermi. Sála kultúrneho domu sa prenajíma s vlastným riadom a kuchyňou (<http://www.jesenske.sk/o-obci/kultura/>).

Folklórny súbor Boglárka

Od svojho založenia v roku 2001 reprezentovali obec na mnohých podujatiach, tak na Slovensku ako aj v zahraničí. Boglárka má v súčasnosti 18 členov a Malá Boglárka 22. Doteraz pracovali z detími od 5-16 rokov zo základnej školy maďarskej, ako aj slovenskej. Tento rok sa učia tancovať už aj deti z materškej školy. Zúčastňujú sa rôznych sústredeniac a súťažiach na ktorých sa umiestňujú na popredných miestach.

Verejná knižnica

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Obecná knižnica sa nachádza v priestoroch polyfunkčného objektu na Školskej ulici č.58/2, 972 47 Jesenské. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí viac ako 4997 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti. Pri Obecnej knižnici je zriadená čítareň, v ktorej si čitatelia počas výpožičných hodín knižnice môžu čítať knihy a časopisy a diskutovať o nich s ostatnými čitateľmi.

Verejná knižnica											
obec Jesenské	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	10460	10512	10560	10464	10605	4777	4848	4917	4997	4997	4997
Počet užívateľov	87	79	97	73	39	14	29	16	9	9	15

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrástá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobo vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštievujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov väčnej a populárnej hudby. Existuje aj mälopocetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštievujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitosné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vytvola odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“) kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek

- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštěvník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnnej identity aj návštěvou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpoveďateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomickejho vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nachádza 1 špecializované ubytovacie zariadenie Turistická ubytovňa. Jedná sa o štandardne vybavené ubytovacie kapacity. V ubytovni je k dispozícii 20 lôžok (5 izieb 3.lôžkových a 1 izba 5 lôžková), s možnosťou využívania 2 kuchýň. Prednosti ubytovania: ubytovanie vhodné aj pre rodiny s deťmi, možnosť uskladnenia bicyklov, blízkosť železničnej stanice 1 min. (rýchlik Bratislava - Košice), monitorované parkovisko, možnosť grilovania a opekania, pripojenie WIFI zadarmo, LCD televízor v spoločenských priestoroch (29.9.2015, <https://sites.google.com/site/jesenske/o-nas>).

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie a reštauračné služby sú poskytované v reštauračných zariadeniach a miestnych pohostinstvách: Retro Bar, Stella bar, Club Ascona, Espresso Attila, Nostalgia pohostinstvo, Casablanca, Piváreň u Ziga a Pizzéria Babi. Stravovanie žiakov je zabezpečené v školskej družine, stravovanie dôchodcov v obci zabezpečuje obecný úrad pre cca 40 dôchodcov. Návrh uvažuje s lokalizáciou Penziónu - hotela v centrálnej časti obce.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Jedným z artiklov rozvoja obce je aj cestovný ruch. Obec Jesenské sa nachádza 15 km od Rimavskej Soboty a leží na sútoku riek Gortva a Rimava. Je najväčšou obcou a najdôležitejšou železničnou križovatkou južného Gemera. Z jednej treťiny sa rozprestiera na Vtáčom chránenom území NATURA 2000 a na juho-západnej časti katastra hraničí s CHKO Cerová vrchovina. Z neďaleko susediaceho Širkovského hradu, po modrej značke sa dá dostať až do Hajnáčky. Cestou je tzv. jeden strom, dobre známi pre obyvateľov obce, ale i pre turistov je tu dobrá vyhliadka ne celé okolie a obec. Turistická oblasť v širokom okolí obce je pozoruhodná najmä sopečnou Cerovou vrchovinou a prírodnou rezerváciou Kurinec – Zelená voda. Oblast' Zelenej vody je vyhľadávané výletné miesto obyvateľov Rimavskej kotliny, ale i rybárov, turistov a návštěvníkov z celého Slovenska. (v súčasnosti čaká na rozsiahlejšie investície, v súlade s jeho koncepciou rozvoja). V okolí obce sa nachádzajú hlavne tieto prírodné úkazy a historické pamiatky: Z hľadiska turistického ruchu je významným mestom Fiľakovo (28 km na západ od Jesenského), kde sa nachádza stredoveký hrad a múzeum so stálou expozíciou vo františkánskom kláštore. Fiľakovský hrad postavili na významnej obchodnej ceste a bol súčasťou opevnení s vojenským obranným charakterom. Prvá zmienka o hrade je z roku 1246. Poddanská obec v podhradí sa vyvinula zo staršieho osídlenia a spomína sa v roku 1255 ako osada s mýtom. Múzeum vo Fiľakove vzniklo už roku 1961. Sídlilo v budove františkánskeho kláštora pri rímskokatolíckom kostole. Múzeum spravovalo bohatý zbierkový fond. Roku 1983 – 1984 bolo zrušené a zbierky boli delimitované do Novohradského múzea v Lučenci. Činnosť múzea bola obnovená v roku 1994 a časť zbierok bola vrátená mestu Fiľakovo. Expozícia múzea približuje predovšetkým udalosti z histórie fiľakovskej protitureckej pevnosti a mesta Fiľakovo. Nájdeme tu prvú písomnú pamiatku na Fiľakovo z roku 1246, maketu hradu, turecké zbrane, delá a archeologické nálezy z okolia. Palôcka izba dokumentuje život vidieckeho obyvateľstva v regióne Novohradskej župy. V galérii Mestského múzea sa konajú prevažne výstavy výtvarníkov z regiónu Novohradu.

Ďalšou turistickou atrakciou je hrad Hajnáčka. Zrúcaniny hradu týčiace sa vysoko na zdáleka viditeľnom čadičovom brale priamo nad obcou Hajnáčka. Z hradu sa zachovali zvyšky murov tiažko prístupnej najvyššej časti hradu s pravidelným palácom a podkovovitou baštou. Z diaľky ani nie je viditeľné, že tu voľakedy stával hrad Hradná skala tvorila na mnohých miestach časť hradieb i vnútornej architektúry, do nej bolo vysekane schodište. Na najvyššej časti skaly bola pravdepodobne menšia palácová stavba, ktorú chránili dva pásy hradobného múru a podkovovitá bašta.

Hrad Kapla (pri Širkovciach, 2 km od Jesenského na juh) – Hrad postavili pravdepodobne v 13. storočí. Prvýkrát sa spomína v roku 1244. V roku 1324 ho daroval kráľ Karol Róbert majstrovi Rolandovi, synovi Comesa Dezidera z rodu Ratholdovcov. Roland sa stal zakladateľom rodu Lórantffych. V roku 1443 bol majiteľom hradu gemerský župan Juraj Lórantffy. Do krajinu vtrhlo bratricke vojsko a hrad dobylo. V roku 1460 kráľ Matej Korvín hrad dobyl späť a vrátil ho Lórantffyovcom. Další majiteľ Mikuláš Lórantffy sa v roku 1505 zúčastnil na krajinskom sneme v Rákoši ako vyslanec Gemerskej stolice. V roku 1571 sa bratia Ján a Juraj Lórantffy súdili o hrad a Jánom Thravom. Hrad pravdepodobne Lórantffyovcom odňal, pretože v roku 1595 bol jeho kapitánom Peter a ďalší Lórantffyovci boli jeho majiteľmi až do začiatku 17. storočia, kedy vymreli. Toto obdobie môžeme považovať za zánik hradu, pretože ďalší majitelia (Vajovci, Cegejovci, Vassovci, Szilassiovci, Keményovci, Komišovci a chvíľu aj Rákociovci) sa o hrad nestarali. Hrad spustol, začal sa rozpadávať a dnes po ňom nie sú žiadne stopy. Kapla je typ gotického hradu s útočistou vežou a palácom na múrom obohnatom nádvorí. V priestore horného hradu neskôr pribúdali stavby. Dolný hrad tvorí obvodová hradba s priekopou, popri ktorej mohli byť do východnej časti hospodárske budovy a vstupná brána na západe. Nad vstupom je umelo vytvorený vysoký val, ktorý mohol niesť štítovú hradbu. Počas tureckého nebezpečenstva bol hrad v 16. storočí sčasti opevnený – podľa údajov v literatúre. Turisti môžu navštíviť miesto niekdajšieho hradu.

Hrad Hodejov – jeho nepatrné zvyšky ležia nad obcou toho istého mena v Rimavskej kotline na západ od Jesenského. Išlo o nevelký a menej významný hrad, preto sa nám o ňom zachovali iba nepočetné historické správy. Vznikol pravdepodobne v 14. storočí a prvý raz sa písomne spomína až v roku 1421 keď jeho majiteľmi páni z Jelšavy (Ilšayovci). Potom bol v držbe rodiny Lórantffyovcov, neskôr Palóczyovcov a Orszákovcov. Načas sa ho zmocnili aj bratrici. Kráľ Matej Korvín ich však vyhnal a jeho majiteľmi sa začiatkom 16. storočia stali Kubínyovci. Roku 1567 vyhlásili Hodejov za pohraničný hrad protitureckej obrany. Aj keď bola v ňom vojenská posádka, Turci naň roku 1571 zaútočili, dobyli ho a zrúcali. Od tej doby upadol do zabudnutia.

Soví hrad v Šuriciach – stopy po hrade sú na samom vrchu sopečného sopúcha, ktorý sa vypína nad obcou Šurice. Kopec je výrazná dominanta obce Šurice, ležiacej v Šurickej brázde 10 km JV od Fiľakova. História hradu je zatial nejasná. Miesto na mape označované ako Soví hrad je v literatúre definované len ako prírodný výtvor a prírodná pamiatka. Bralo má eliptický tvar a vytvorilo sa ako výplň sopečného komína v poslednej fáze vulkanickej činnosti začiatkom štvrtohôr. Keďže ide o impozantný prírodný útvar, bol bádaný pravdepodobne len prírodovedcami. Tvar a pôdorys hradu určil sopečný výver, na ktorom sa nachádzal. Pôvodní stavitelia využili tento terén dokonale. Na najvyššom mieste sú stopy po základoch najväčšej stavby. Išlo pravdepodobne o hlavnú, pravdepodobne obytnú vežu pôdorysu nepravidelného lichobežníka, ktorá bola dominantou hradu. Na jej západnej strane o úroveň nižšie, je na skalnej plošine stopa po obvodovom mure a veľká do skaly vytesaná cisterna. Na južnej strane je zasekaná malá plošina, ktorou sa mohlo do objektu s cisternou vchádzať a na východnej strane je cca o 9 m nižšie ďalšia plošina ešte so skalným podložím, ktorá mohla ukrývať medzi skalami veľmi malé hospodárske stavby. Toto územie hradu nemohlo neskôr stačiť a preto sa pravdepodobne rozšíril ešte ďalej na východ, kde mohli stáť hospodárske budovy ale aj obranné objekty hradu, po ktorých však nie sú žiadne stopy okrem troch zasekaných schodoch do skaly na okraji plochy (29.9.2015, <http://www.jesenske.sk/o-obci/cestovny-ruch/>).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomenosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste

nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmaticosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa klade na pamier kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlosťnými vlakmi. Rastie aj siet nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou nadálej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cielové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenkú, pobyt wellness a pobyt v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyt v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a historiu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opäťovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cielovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenkú (ubytovanie v hoteli nahradí ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanie organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy					
Bežné výdavky					
Prebytok/schodok					
Kapitálové príjmy					
Kapitálové výdavky					
Prebytok/schodok					
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.					
Príjmy finančných operácií					
Výdavky finančných operácií					
Rozdiel finančných operácií					
Rozdiel celkového rozpočtu					
Zdroj: OcÚ Jesenské, 2014					

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientského prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Jesenské je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasné zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Jesenské. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠŠS	
Sídlo matričného úradu	Jesenské
Sídlo pracoviska daňového úradu	R.Sobota
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Jesenské
Sídlo Okresného súdu	R.Sobota
Sídlo Okresného riadiťstva Hasičského a záchranného zboru	R.Sobota
Sídlo pracoviska obvodného úradu	R.Sobota
Sídlo Územnej vojenskej správy	B.Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	R.Sobota
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	R.Sobota
ŠÚ SR	

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Jesenské je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidieky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobo nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidieky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícii a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomickejších štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze sice podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k polnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Zvolen. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. laxy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokozdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť polnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrnohistorickým bohatstvom, atraktívou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj polnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),

2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. polnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektorech a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domáčich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen v pohľade domáčich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, polnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

V rámci predchádzajúceho obdobia boli v obci realizované nasledujúce projekty:

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.	
Opátrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégii podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.	nesplnené
Opátrenie 6.1.1.2	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselnej zóny v obci - príprava územia a realizácia infraštruktúry.	čiastočne splnené
Opátrenie 6.1.1.3	Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.	splnené
Opátrenie 6.1.1.4	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.	nesplnené
Opátrenie 6.1.1.5	Zvýšenie kapacít informačných a poradenských služieb a podpora vzdelávania firiem.	nesplnené
Opátrenie 6.1.1.6	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	nesplnené
Opátrenie 6.1.1.7	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obec typické.	splnené
Opátrenie 6.1.1.8	Rekonštrukcia existujúcej zastaralej priemyselnej zóny, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.	čiastočne splnené
Opátrenie 6.1.1.9	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	nesplnené
Opátrenie 6.1.1.10	Vybudovanie verejnej tržnice.	nesplnené
Opátrenie 6.1.1.11	Vybudovanie ubytovacieho zariadenia - penziónu.	nesplnené

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.1.2	Podpora tradičných odvetví priemyslu	
Opátrenie 6.1.2.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	čiastočne splnené

Opatrenia 6.1.2.2	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí obce vytvorené ideálne podmienky.	splnené
Opatrenia 6.1.2.3	Podpora výrob a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu.	splnené

7.2 Technická infraštruktúra

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúr	
Opatrenie 6.2.1.1	Vybudovať preložku cesty 11/571 (C9,5/60,70) s trasovaním mimo centrálnu časť obce Jesenské južným smerom súbežne so železničnou traťou.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.2	Úprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.1.3	Budovanie miestnych cyklotrás.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.1.4	Vybudovať obslužné a kľudové komunikácie k novým obytným plochám a občianskej vybavenosti.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.1.5	Vybudovať chodníky pre peších popri komunikáciách, kde tieto doteraz neboli.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.1.6	Vybudovať zhromažďovacie námestie v centrálnej časti obce.	splnené
Opatrenie 6.2.1.7	Vybudovať odstavné plochy a parkoviská na celom území obce.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.1.8	Rezervoovať územie pre elektrifikáciu a zdvojkolojnenie trate Zvolen - Fiľakovo - Košice v katastrálnom území obce Jesenské.	splnené
Opatrenie 6.2.1.9	V prípade realizácie „Priemyselného parku“ v lokalite pri bývalej tehelni vybudovať do jeho areálu železničnú vlečku.	nesplnené
Opatrenie 6.2.1.10	Preložiť dopravnú trasu k poľnohospodárskemu areálu mimo obytného územia.	nesplnené

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúr	
Opatrenie 6.2.2.1	Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu IBV, prípadne priemyselné zóny.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.2.2	Rekonštrukcia miestneho vodovodu.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.2.3	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.2.4	Centrálnu časť obce riešiť ako zónu prepojenú na hlavné smery pešieho pohybu (centrum - bývanie - pracovisko - šport).	splnené
Opatrenie 6.2.2.5	Úprava verejných plôch.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.2.7	Zásobovanie pitnou vodou v osadách Cifra a Bartova pustatina zabezpečiť z prívodného potrubia Rímovskosobotského skupinového vodovodu z rozvodnej siete obce Jesenské.	splnené

Opatrenie 6.2.2.8	Výstavba murovanej transformátorovej stanice - kioskovej 22/0,4kV, 400 kVA - T18 (TS 602).	splnené
Opatrenie 6.2.2.9	Chrániť intravilán obce pred extravilánovými vodami realizáciou záchytných rigolov.	splnené
Opatrenie 6.2.2.10	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.11	Chrániť intravilán obce pred záplavami zvýšením ochranných hrádzí na Rimave a na Gorive realizáciou obojstranných hrádzok od brehovej čiary.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia obecného úradu.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie vysokorýchlosného Internetu.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.14	Pokračovať v rekonštrukcii starých slabopruďových rozvodov a budovaním nových pre novonavrhovanú zástavbu.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.2.15	Vybudovať kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd pre odpadové vody z obce Jesenské, Širkovce a navrhovaný priemyselný park.	splnené
Opatrenie 6.2.2.16	Výstavba zberača spaškovej kanalizácie PVC DN 300 dĺžky 550 m pre IBV v lokalite Svetiaca.	splnené
Opatrenie 6.2.2.17	Výstavba zberača dažďovej kanalizácie, otvorený, alebo krytý prefabrikovaný rigol dĺžky 500 m pre IBV v lokalite Svetiaca.	splnené
Opatrenie 6.2.2.18	Výstavba hlavného zberača spaškovej kanalizácie PVC DN 300 dĺžky 400 m pre IBV v lokalite Za záhradami.	splnené
Opatrenie 6.2.2.19	Výstavba hlavného zberača dažďovej kanalizácie, resp. otvoreného, alebo krytého rigolu dĺžky 1500 m.	splnené
Opatrenie 6.2.2.20	Výstavba záchytných rigolov extravilanových vôd, rigol I. dĺžky 1500m, rigol II. dĺžky 900 m.	splnené
Opatrenie 6.2.2.21	Rozšírenie rozvodnej vodovodnej siete DN 160 do priemyselného parku.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.2.2.22	Výstavba stožiarovej transformátorovej stanice 22/0,4 kV, 400 kVA na Družstevnej ulici vrátane 22 kV vzdušnej prípojky.	splnené
Opatrenie 6.2.2.23	Výstavba murovanej transformátorovej stanice (kioskovej) 22/0,4 kV, 2 x 630 kVA označenie T22 (TS 603), ktorá nahradí stožiarové transformátorové stanice T2, T3.	splnené
Opatrenie 6.2.2.24	Navrhovanú transformátorovú stanicu prepojiť 22 kV káblom vedením s jestvujúcou kioskovou transformátorovou stanicou T16 (TS601).	splnené
Opatrenie 6.2.2.25	Výstavba murovanej transformátorovej stanice (kiosková) 22/0,4 kV, 630 kVA, označenie T23 (TS 604) sa umiestni pri Dome smútku.	splnené
Opatrenie 6.2.2.26	Prebudovať transformátorovú stanicu T4 (IBV3) a T17 (Colná správa) (výmena transformátora o výkone 400 kVA za transformátor o výkone 630 kVA vrátane výmeny sekundárneho rozvádzca NN.	splnené
Opatrenie 6.2.2.27	Jestvujúci sekundárny rozvod NN rekonštruovať - výmena vodičov, stĺpov a v uzloch siete budovať rozpojovacie istiace skrine VRIS.	nesplnené
Opatrenie 6.2.2.28	Prebudovať transformátorovú stanicu 77 (TS9) (výmena transformátora o výkone 400 kVA za transformátor o výkone 630 kVA vrátane výmeny sekundárneho rozvádzca NN.	splnené
Opatrenie 6.2.2.29	Pre priemyselný park vybudovať kioskové transformátorové stanice 22/0,4 kV, s výkonom 400 až	nesplnené

1000 kVA v areáli priemyselného parku vrátane 22 kV napájačov a 22 kV kálového rozvodu.

7.3 Životné prostredie

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textíliei, kovového odpadu, viačvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v celej obci.	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.4	Vytvorenie interakčného prvkmu - rozhranie oráčin a TTP severne od obce (vytvoriť líniu drevín miestneho pôvodu).	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.5	Systematické odstraňovanie ruderálnej a synantropnej vegetácie (zdroj peľových alergénov), podpora rozvoja spoločenstiev z miestnych druhov na nevyužívaných plochách.	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.6	Výmena vysadených nepôvodných druhov drevín pozdiž vodných tokov a pri cestách.	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.7	Rekonštrukcia parku - upraviť zeleň pred kultúrnym domom (nádoby na mobilnú zeleň odstrániť, na trávnatých plochách vysadiť kvitnúce druhy).	nesplnené
Opatrenie 6.3.1.8	Doplniť chýbajúce dreviny v uličných stromoradiach.	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.9	Ozeleniť centrum s tržnicou a zhromažďovacím priestorom.	splnené
Opatrenie 6.3.1.10	Upraviť mlynský náhon na oddych a hry detí.	nesplnené
Opatrenie 6.3.1.11	Upraviť areál cintorína (prerediť skupiny okrasných drevín pri dome smútka, doplniť izolačnú zeleň, estetizovať oplotenie, jamu na odpad odstrániť).	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.12	Skvalitniť zeleň priemyselných a poľnohospodárskych areálov.	nesplnené
Opatrenie 6.3.1.13	Likvidácia skládky za benzínkou, (odpad odviezť na legálnu skládku odpadu, plochu skládky rekultivovať, zarovaňať, zatrávniť, pravidelne kosiť, nepristupiť opäťovné vyvážanie odpadu).	nesplnené
Opatrenie 6.3.1.14	Estetizovať areály priemyselnej výroby (odstrániť skládky odpadu, nezastavané plochy pravidelne kosiť a ozeleniť).	čiastočne splenné
Opatrenie 6.3.1.15	Zaviesť separovaný zber v obci a zriadniť zberné stredisko a kompostáreň.	splnené
Opatrenie 6.3.1.16	V rámci budúceho priemyselného parku v závislosti od jeho hospodárskej činnosti a ekonomickej efektívnosti umiestniť zariadenia na zhodnocovanie odpadov vzniknutých v priemyselnom parku.	nesplnené

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo	
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	splnené

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vód	
Opatrenie 6.3.3.1	Zabezpečiť výstavbu kanalizačnej siete a spustenie čističky odpadových vód, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúštaných odpadových vodách na limitovanú úroveň.	splnené
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať	splnené

	straty vo vodovodných sietiach.	
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prírodné vodozádržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).	splnené
Opatrenie 6.3.3.4	Dotvorenie interakčného prvku - horný tok Širkovského potoka s xerotermnými spoločenstvami na hrane terasy (rozvoj brehových porastov, odstraňovanie burín).	splnené
Opatrenie 6.3.3.5	Zamedziť možnostiam znečistenia povrchových vôd.	splnené
Opatrenie 6.3.3.6	Dotvorenie regionálneho hydického biokoridoru rimavy (umožniť vývoj drevinových porastov na brehoch toku alebo z vonkajšej strany hrádzí).	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.7	Vybudovať hydický biokoridor Gortvy (biologická rekultivácia medzihrádzového priestoru).	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.8	Dotvorenie intertekčného prvku mlynský náhon - kalinský potok (odstraňovanie odpadu z toku a jeho okolia, podpora rozvoja brehových porastov z miestnych drevín).	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.9	Pravidelne čistiť vodné toky od komunálneho odpadu.	splnené

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.3.4	Ochrana ovzdušia	
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	nesplnené

7.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.	
Opatrenie 6.4.1.1	Vybudovať/zriaďať zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby, domov dôchodcov).	nesplnené
Opatrenie 6.4.1.2	Zriadenie penziónu pre občanov sociálne a zdravotne odkázaných na pomoc v dôchodkovom veku o kapacite 18 lôžok.	nesplnené

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.	
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	splnené
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	splnené
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	splnené
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.	splnené
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.	splnené
Opatrenie 6.4.2.7	Zlepšiť sociálne povedomie rómskeho etnika v obci.	splnené
Opatrenie 6.4.2.8	Rekonštrukcia budovy zdravotníckeho strediska - fasády a strešná krytina.	splnené
Opatrenie 6.4.2.9	Rekonštrukcia interiérov zdravotníckeho strediska.	splnené

7.5 Školstvo a šport

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.	
Opatrenie 6.5.1.1	Modernizovať a rekonštruovať budovy základnej školy a materskej školy.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.5.1.2	Modernizácia vnútorného vybavenia základných škôl.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.5.1.3	Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budovách základných škôl.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.5.1.4	Rekonštrukcia školskej telocvične.	čiastočne splnené

Opatrenie 6.5.1.5	Výstavba materskej školy.	nresplnené
Opatrenie 6.5.1.6	Výstavba detských jaslí.	nresplnené

Ciele a opatrenia	plnenie
Cieľ 6.5.2.	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
Opatrenie 6.5.2.1	Wybudovanie športového areálu v obci.
Opatrenie 6.5.2.2	Výstavba Areálu zdravia a voľného času pre deti.
Opatrenie 6.5.2.3	Výstavba cykloturistických trás.
Opatrenie 6.5.2.4	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.
Opatrenie 6.5.2.5	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.
Opatrenie 6.5.2.6	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.
Opatrenie 6.5.2.7	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.
Opatrenie 6.5.2.8	Podporovať talentovanú mládež.

7.6 Kultúra

Ciele a opatrenia	plnenie
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
Opatrenie 6.6.1.1	Rekonštrukcia domu kultúry.
Opatrenie 6.6.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov vo obci.
Opatrenie 6.6.1.3	Prepojiť obec so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.
Opatrenie 6.6.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.
Opatrenie 6.6.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno-historického, folklórneho a prírodného bohatstva.
Opatrenie 6.6.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.
Opatrenie 6.6.1.7	Modernizácia vnútorného vybavenia domu kultúry.
Opatrenie 6.6.1.8	Podpora rozvoja kultúrnych aktivít a tradícií prostredníctvom rómskej mládeže.
Opatrenie 6.6.1.9	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..
Opatrenie 6.6.1.10	Výstavba letného amfiteátra.

--	--	--

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.6.2	Organizačné zabezpečenie	
Opatrenie 6.6.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	splnené

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry	
Opatrenie 6.6.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ história obce v multimediálnej forme.	nesplnené
Opatrenie 6.6.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletín o historickom vývoji a tradíciiach obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.	splnené
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	splnené

7.6 Cestovný ruch a Public relations

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.	
Opatrenie 6.8.1.1	Vytvorenie samostatnej www stránky obce.	splnené
Opatrenie 6.8.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.	nesplnené
Opatrenie 6.8.1.3	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.	nesplnené

Ciele a opatrenia		plnenie
Cieľ 6.8.2	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.	
Opatrenie 6.8.2.1	Výstavba športového areálu v obci.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.2	Vybudovanie oddychovej zóny obce.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.8.2.3	Výstavba penziónu.	nesplnené
Opatrenie 6.8.2.4	Výstavba obecného kúpaliska.	nesplnené

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomickejho rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Jesenské nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, čiou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činitelov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenej rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikročiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
O - príležitosti	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
T - hrozby	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a celiť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovanej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makropostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikropostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosc').

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá siet inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú bud' príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí		Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu		Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka	vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká nízka	1 3	2 4	Vážnosť	vysoká nízka
				1 3	2 4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zameriť sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec väzne zraniať, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobniť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistieť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulačný rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrely rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.

- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konáť. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodný poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krvka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry a ďalšie. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrálny faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká nízka	vysoký	nízky
		1 Sústredit' snahu	2 Udržať' snahu
		3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústredit' na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je sice mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. *Kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšimi obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitosťam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i malo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnany sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Jesenské a kvalitu života v obci.

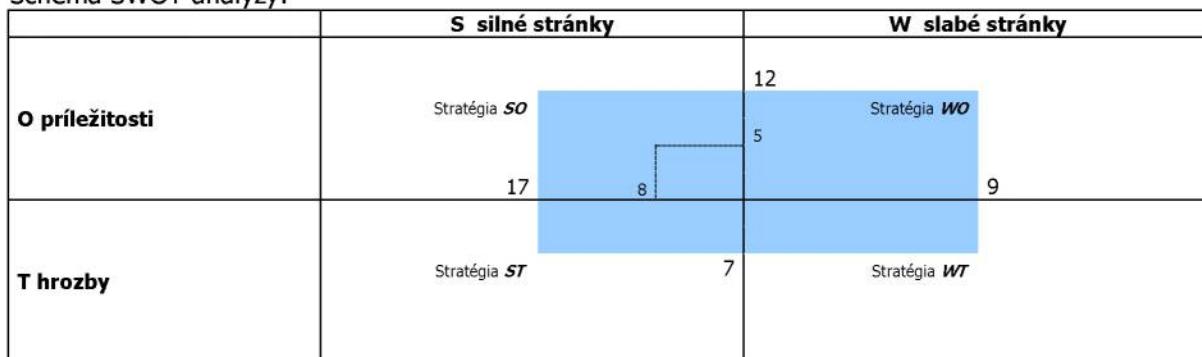
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 61,5 % katastra obce, - celkovo 37 podnikateľských subjektov – právnické osoby, - zastúpených 13 slobodných povolaní, - 9 samostatne hospodáriaci rolníci, - celkový počet fyzických osôb podnikateľov – 101 v roku 2014, - narastajúci počet podnikateľských subjektov právnických osôb, - fungujúce poľnohospodárske podniky, - existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, - rozvinutá sieť maloobchodu, - rozvinutá sieť ostatných komerčných služieb, - dostupné reštauračné služby, - existencia ubytovacieho zariadenia. - rýchla dostupnosť okresného mesta R. Sobotá, - existencia prevádzok predajní zmiešaného tovaru, - existencia servisných prevádzok a opravovní, - v obci zastúpené finančné inštitúcie – Poštová banka, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., - poštovacie služby sú v obci zabezpečené spoločnosťou Alianz – 	<ul style="list-style-type: none"> - nerovinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite R. Soboty, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výrobky, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľstva, - veľký počet obyvateľov bez pracovných návykov,

Slovenská poistovňa,	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Jesenské s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta R.Sobota po ceste II. triedy, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívny využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných forem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadné nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, 	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Jesenské (poľnohospodárstvo, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regióne,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahе silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

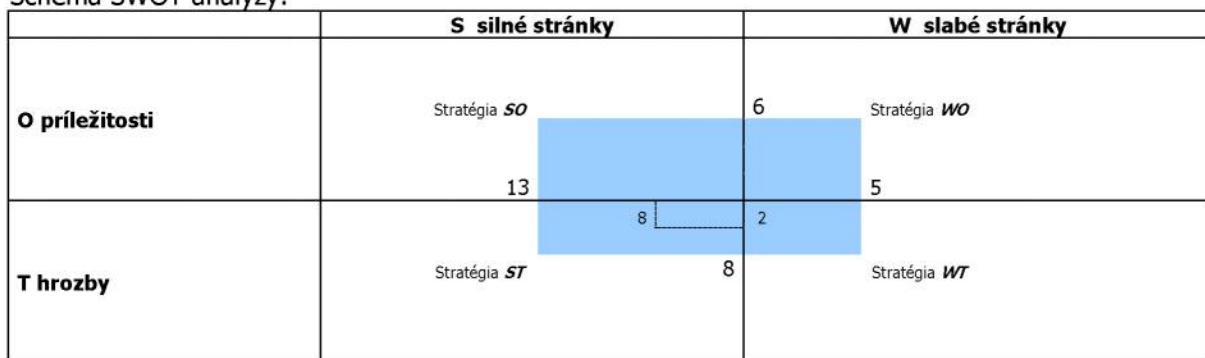
3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prechádzajúca cesta II. triedy č. 571, - prechádzajúca cesta III./057124, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce cca. 5 km, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD – 5, - vybudovaná sieť poľných ciest, - čiastočne zrekonštruované povrchy miestnych komunikácií, - juhovýchodným okrajom obce prechádza železničná trať č.160 a trať č. 174, - v k. ú. Jesenské sa celkovo nachádzaja 1 železničná stanica a 1 železničná zastávka, - v železničnej stanici je celkom 13 koľají a odbočujú z nej celkom 4 uličky, - pozdĺž celej komunikačnej siete sú poväčšine obojsstranné 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok spojov do okresného mesta R.Sobota v ranných hodinách, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci stav chodníkov pre peších, - potrebná rekonštrukcia cesty II. a III. triedy, - nedostatok parkovacích miest, - potrebné rozšírenie chodníkov pre peších,

<ul style="list-style-type: none"> - chodníky v šírke 2 m, - vybudované odstavné plochy v centre obce pred budovami OcÚ, na námestí a športovou infraštruktúrou, - v objektoch HBV je zabezpečených viac ako 110 garází, - pred bytovkami je vybudovaných viac ako 60 odstavných stání, 	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej ceste II. a III. triedy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bank, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

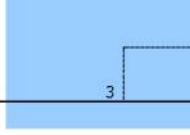
V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia ST - kde musí obec prekonáť slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - vybudovaný verejný vodovod v správe – Stredoslovenskej vodárenskej prechádzkovej spoločnosti, a.s., - obec Jesenské je napojená na el. energiu zo vzdušných VNs linky 22 kV, - dostatok vybudovaných transformátorových stanic, - možnosť dostavy plôch IBV, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnice dostupná v centre obce, - fungujúci hasičský zbor, - hlavným zdrojom plynu pre obec je VTL plynovod DN 80, PN 6,4 MPa a končí RS 5000 Jesenské, 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav vodovodného potrubia, - chýbajúce osvetlenie popri niektorých komunikáciách obce, - nedostatočné osvetlenie v bočných častiach obce, - zlý technický stav obecného rozhlasu, - nevybudovaný bezbariérový prístup do OcÚ, - nedobudovaná rozvodná sieť plynu, - nevyhovujúci stav priestoru obecného cintorína, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobne zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcia vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - rekonštrukcia vodovodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojok do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bank, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 	10 5 Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonáť slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Jesenské na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - vybudovaná spašková kanalizačná sieť s ČOV, - čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť, 	<ul style="list-style-type: none"> - neukončená výstavba spaškovej kanalizačnej siete, - nezáujme obyvateľov o napojenie na spaškovú kanalizáciu, - nedosiahnutá likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - napojenie domácností na spaškovú kanalizačnú sieť, - výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dosledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečistujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - ohrozená kvalita povrchových vôd potoka, - znečistenie koryt odpadom, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste R. Sobota, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zniženie biodiverzity, - nárast množstva využívaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva využívaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 	Stratégia WO 5 11
T hrozby	Stratégia ST	10 Stratégia WT 1

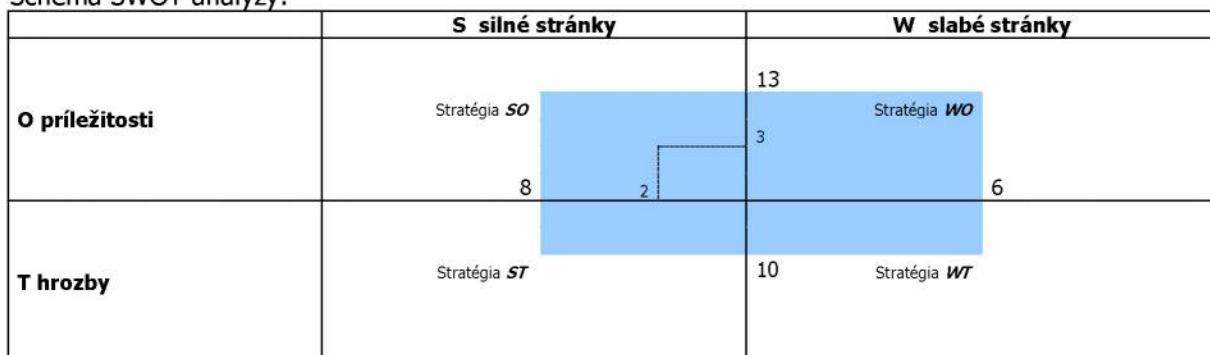

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - plynofikácia obce, - prírodné prostredie a alokácia lokalít NATURA 2000, - prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Gortva a Rimava potok, - vybudovaná spašková kanalizačná sieť s ČOV, - čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné pripojenie obyvateľov na spaškovú kanalizačnú sieť, - vysoké zaťaženie životného prostredia energetickými a chemickými podnikmi v blízkosti obce (R.Sobota), - nedorešené protizáplavové opatrenia, - znečistenie vodného toku Rimava a Gortva, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste R.Sobota, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúreníš, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová doprava, lesy postihnuté exhalátnimi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,
Príležitosti	Ogrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - napojenie domácností na spaškovú kanalizačnú sieť, - rozvoj ekologickejho poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozených zdrojmi vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhorejúci sa stav životného prostredia v dôsledku hospodárskej činnosti v regióne Cerovej vrchoviny, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhorenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikálizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny),

Schéma SWOT analýzy:

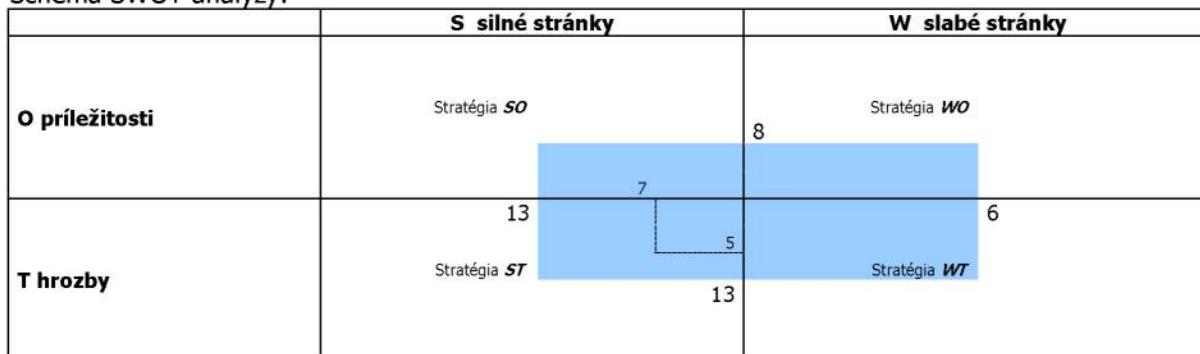
V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Banskobystrickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonáť slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLAST' A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), - existencia ambulancie praktickejho lekára pre deti a dospelých, - existencia stomatologickej ambulancie a dentálnej hygieny, - existencia 2 komerčných lekárni, - existencia špecializovanej ambulancie, - detský domov, - klub dôchodcov, - klub invalidných dôchodcov, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zariadenia poskytujúceho sociálne služby, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - nedostatočok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúdľovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospéšné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorob, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilnom správaní sa pracovnej sile, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzca o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnu prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégii *ST* – kde sa obec môže zameriť len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste R.Sobota.

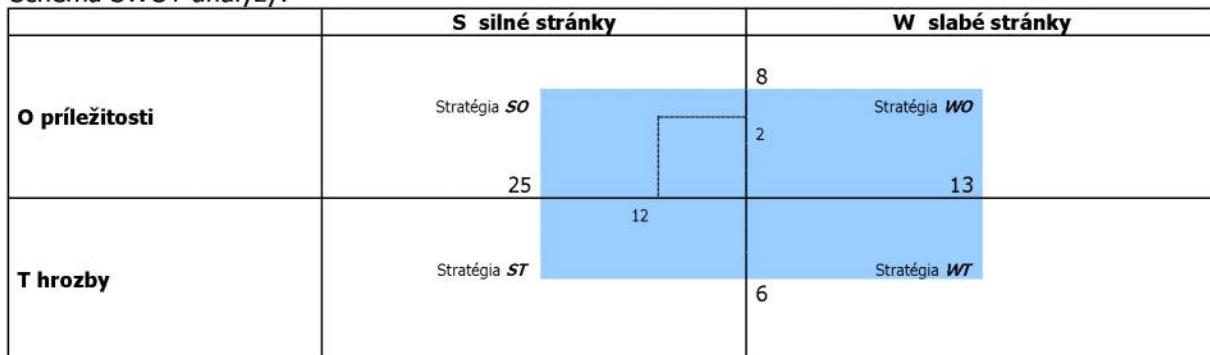
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - fungujúca materská škola, - stabilizovaný počet detí v materskej škole, - rekonštruovaná budova materskej školy, - existencia plnoorganizovanej slovenskej základnej školy, - existencia plnoorganizovanej slovenskej základnej školy, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebné dovybavenie materskej školy, - potrebné dovybavenie základných škôl, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nedostatočné priestorové podmienky škôl, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy,

<ul style="list-style-type: none"> - vysoká odbornosť vyučovania, - kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, - postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania, - individuálna integrácia žiakov ŠVVP, - možnosť pripojenia na internet, - veľký výber záujmovej činnosti, - možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích stravníkov, - areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť, - účasť a úspešnosť žiakov v súťažach, - ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať, - orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia, - dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov, - vybudovaná školská telocvičňa, - existencia základnej umenieckej školy, - existujúci futbalový areál, - vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu. - činné športové kluby – futbalový, strelecký, - vybudované tenisové ihrisko, - existujúci poľovnícky revír, - existujúci rybársky revír, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok učebníč, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dovybavenie materskej školy, - dovybavenie základných škôl, - postupné zlepšovanie podmienok na kvalitnú výuku žiakov, získavanie finančných zdrojov cez projekty, - využívanie priestorov školy nielen na výchovno-vyučovaciu činnosť, - aplikácia nových poznatkov do vyučovania prostredníctvom vzdelávania, - budovanie partnerských vzťahov vo väzbe: učiteľ - žiak – rodič, - spolupráca s médiami, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Jesenské, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie *SO* – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

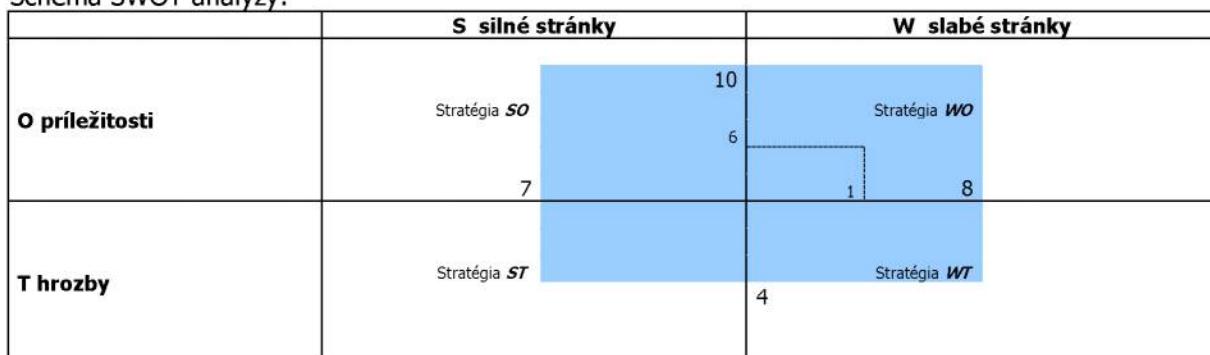
3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
----------------------	----------------------

<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaný dom kultúry s kapacitou 300 osôb, - dlhorčná história obce, tradície, - pravidelné organizované kultúrne podujatia - deň matiek, deň dôchodcov, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (2 kostoly), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícii a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia obecnej knižnice s viac ako 5000 knižnými jendnotkami, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry a vybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícii, - vydanie multimediálnych propagáčnych materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce,

Schéma SWOT analýzy:

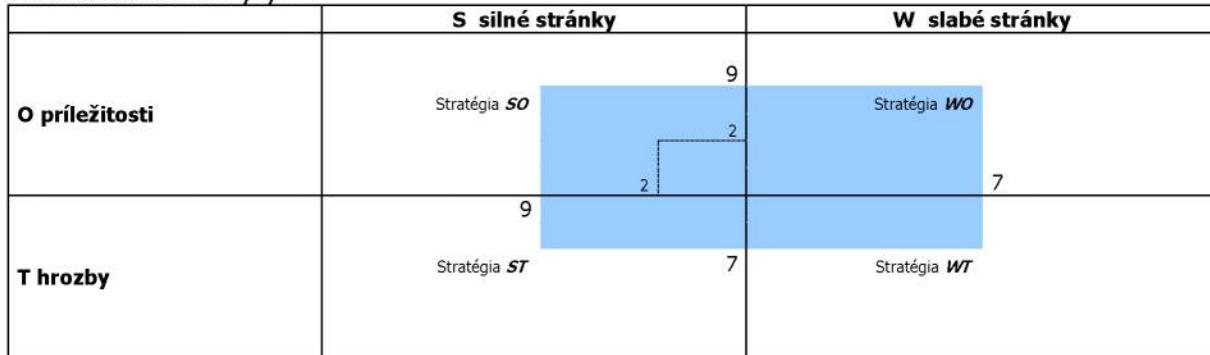
V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu WO – využiť príležitosti na prekonanie ohrození a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - početné množstvo cykloturistických trás, - existencia poľovníckeho revíru, - existencia rybárskeho revíru, - príromnosť CHKO Cerovská vrchovina, - lokality NATURA 2000, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cykloturistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Jesenské v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Jesenské vo väzbe na prírodné turistické, 	<ul style="list-style-type: none"> - pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v Rimavsko-Sobotskom okrese, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície),

<ul style="list-style-type: none"> - rekreačné lokality Cerovej vrchoviny, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobytov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevypočítateľné správanie neprispôsobivých skupín obyvateľov, negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvyšenia cestovného ruchu, - zvyšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

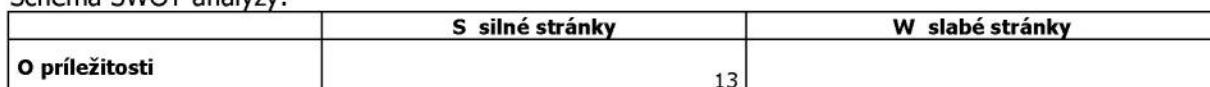

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporuča sa využiť strategiu *SO* a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupného v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepcného a systematického formovania právneho rámcu podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s výšou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnej správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bank, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporuča sa využiť stratégia *WO* – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - postupne zavádzané služby eGovernemetu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, - obecný občasník a rozhlas, - vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - vypadávanie signálu na niektorých uliciach ako napr. ul. Partizánska, - nedostatočná kvalita internetového pripojenia prostredníctvom Slovак Telekom, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC, nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepcného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektivnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektivnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítacovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedur, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bank, - digital divide, zvyšovanie dispartu medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narúšanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonáť slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložité vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Jesenské a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Jesenské patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania služebotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Jesenské vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE JESENSKÉ.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cielových skupín je v súlade so zadaním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Jesenské. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cielových skupín so sústredenou podporou obce Jesenské a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Jesenské poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerat' ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Jesenské je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Obec Jesenské je súčasťou vyššieho územného celku B.Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Jesenské:

Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Jesenské:

Hlavné disparity BBSK v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;

v priemysle

- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť MSP;

v službách

- výrazné disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- značné ekologickej zaťaženie poľnohospodárskej krajiny;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest, najmä vo vidieckych okresoch;
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Hlavné faktory rozvoja NK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia, má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu;
- vysoký poľnohospodársky potenciál umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologickej potravín a živočíšnej výroby, ľažiskové odvetvie;
- rozvoj biotehnológií;

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne, ale s odlišným postavením jednotlivých odvetví (rozhodujúce postavenie má strojársky, chemický a potravinársky priemysel), s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví najmä elektrotechnickom priemysle;
- možnosť posilňovania exportu, budovanie nadregionálnych väzieb;

v službách

- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce;
- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva s prepojením na ekologickej vidiecky turizmus;

v technickej infraštruktúre

- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- potenciál využitia vodných zdrojov;
- zlepšenie energetickej bilancie regiónu využívaním jadovo-energetického komplexu Mochovce, hydroenergetického potenciálu, geotermálnych prameňov, biomasy a bioplynu;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomickeho potenciálu;
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení;
- silný potenciál cezhraničnej spolupráce, možnosť vytvárania cezhraničných sídelných aglomerácií.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Jesenské v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
-----------------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> + poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 61,5 % katastra obce, + celkovo 37 podnikateľských subjektov – právnické osoby, + zastúpených 13 slobodných povolaní, + 9 samostatné hospodáriaci rolníci, + celkový počet fyzických osôb podnikateľov – 101 v roku 2014, + narastajúci počet podnikateľských subjektov právnických osôb, + fungujúce poľnohospodárske podniky, + existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, + rozvinutá sieť maloobchodu, + rozvinutá sieť ostatných komerčných služieb, + dostupné reštauračné služby, + existencia ubytovacieho zariadenia. + rýchla dostupnosť okresného mesta R.Sobota, + existencia prevádzok predajní zmiešaného tovaru, + existencia servisných prevádzok a opravovní, + v obci zastúpené finančné inštitúcie – Poštová banka, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., + poistovacie služby sú v obci zabezpečené spoločnosťou Alianz – Slovenská poistovňa, 	<ul style="list-style-type: none"> - nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite R. Soboty, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľstva, - veľký počet obyvateľov bez pracovných návykov,
--	--

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disperzie
<ul style="list-style-type: none"> + prechádzajúca cesta II. triedy č. 571, + prechádzajúca cesta III./057124, + dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce cca. 5 km, + dostatočné pokrytie zastávkami SAD – 5, + vybudovaná sieť poľných ciest, + čiastočne zrekonštruované povrchy miestnych komunikácií, + juhovýchodným okrajom obce prechádza železničná trať č.160 a trať č. 174, + v k. ú. Jesenské sa celkovo nachádzajú 1 železničná stanica a 1 železničná zastávka, + v železničnej stanici je celkom 13 koľají a odbočujú z nej celkom 4 uličky, + počasí celej komunikačnej siete sú poväčšine obojstranne chodníky v šírke 2 m, + vybudované odstavné plochy v centre obce pred budovami OcÚ, na námestí a športovou infraštruktúrou, + v objektoch HBV je zabezpečených viac ako 110 garáží, + pred bytovkami je vybudovaných viac ako 60 odstavných stánii, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok spojov do okresného mesta R.Sobota v ranných hodinách, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci stav chodníkov pre peších, - potrebná rekonštrukcia cesty II. a III. triedy, - nedostatok parkovacích miest, - potrebné rozšírenie chodníkov pre peších,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disperzie
<ul style="list-style-type: none"> + vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, + existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., + vybudovaný verejný vodovod v správe – Stredoslovenskej vodárenskej prechádzkovej spoločnosti, a.s., + obec Jesenské je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky 22 kV, + dostatok vybudovaných transformátorových staníc, + možnosť dostavby plôch IBV, + vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, + hasičská zbrojnice dostupná v centre obce, + fungujúci hasičský zbor, + hlavným zdrojom plynu pre obec je VTL plynovod DN 80, PN 6,4 MPa a končí RS 5000 Jesenské, 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav vodovodného potrubia, - chýbajúce osvetlenie popri niektorých komunikáciách obce, - nedostatočné osvetlenie v bočných častiach obce, - zlý technický stav obecného rozhlasu, - nevybudovaný bezbariérový prístup do OcÚ, - nedobudovaná rozvodná sieť plynu, - nevyhovujúci stav priestoru obecného cintorína, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disperzie
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Jesenské na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, 	<ul style="list-style-type: none"> - neukončená výstavba splaškovej kanalizačnej siete, - nezáujem obyvateľov o napojenie na splaškovú kanalizáciu, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber,

+ vybudovaná spašková kanalizačná sieť s ČOV, + častočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- existencia čiernych skládok, - nízka miera vynúteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,
---	---

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relativne stabilný objem produkovaného odpadu, + plynofikácia obce, + prírodné prostredie a alokácia lokalít NATURA 2000, + prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Gortva a Rimava potok, + vybudovaná spašková kanalizačná sieť s ČOV, + častočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- nedostatočné pripojenie obyvateľov na spaškovú kanalizačnú sieť, - vysoké zaťaženie životného prostredia energetickými a chemickými podnikmi v blízkosti obce (R.Sobota), - nedoriešené protizáplavové opatrenia, - znečistenie vodného toku Rimava a Gortva, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste R.Sobota, - malé zdroje znečistenia ovzdušia – bodové zdroje z lokálnych kúreníš, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náhľenosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd polnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová doprava, - lesy postihnuté exhalátm – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,

Sociálna oblast' a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zabezpečená opatrovateľská služba, + stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť + užitanie do života novorodencov obce, príspevok obce + pomoc v krízových situáciach (živelná pohroma, rodinná tragédia...), + existencia ambulancie praktickejho lekára pre deti a dospelých, + existencia stomatologickej ambulancie a dentálnej hygieny, + existencia 2 komerčných lekárni, + existencia špecializovanej ambulancie, + detský domov, + klub dôchodcov, + klub invalidných dôchodcov,	- absencia zariadenia poskytujúceho sociálne služby, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastarlosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ fungujúca materská škola, + stabilizovaný počet detí v materskej škole, + rekonštruovaná budova materskej školy, + existencia plnoorganizovanej slovenskej základnej školy, + existencia plnoorganizovanej slovenskej základnej školy, + vysoká odbornosť vyučovania, + kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, + postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania, + individuálna integrácia žiakov ŠVVP, + možnosť pripojenia na internet, + veľký výber záujmovej činnosti, + možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích stravníkov, + areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť, + účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach, + ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov d'alej sa	- potrebné dovybavenie materskej školy, - potrebné dovybavenie základných škôl, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nedostatočné priestorové podmienky škôl, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy, - nedostatok učebníc, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky,

<ul style="list-style-type: none"> + vzdelávať, + orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia, + dôraz na rýchly kontakt s rodicmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov, + vybudovaná školská telocvičňa, + existencia základnej umeleckej školy, + existujúci futbalový areál, + vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu. + činné športové kluby – futbalový, strelecký, + vybudované tenisové ihrisko, + existujúci polovnícky revír, + existujúci rybársky revír, 	
--	--

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + vybudovaný dom kultúry s kapacitou 300 osôb, + dlhoročná história obce, tradície, + pravidelné organizované kultúrne podujatia - deň matiek, deň dôchodcov, + prítomnosť kultúrnych pamiatok (2 kostoly), + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícii a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + existencia obecnej knižnice s viac ako 5000 knižnými jendnotkami, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - egatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + bohaté kultúrne dedičstvo, + prírodné krásy v okolí obce, + veľký počet povrchových prírodných útvarov, + strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, + početné množstvo cykloturistických trás, + existencia polovníckeho revíru, + existencia rybárskeho revíru, + príromnosť CHKO Cerovská vrchovina, + lokality NATURA 2000, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrnopoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupného v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia konceptného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektivnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry

	<ul style="list-style-type: none"> - samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
--	---

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + relativne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, + obecný občasník a rozhlas, + vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - vypadávanie signálu na niektorých uliciach ako napr. ul. Partizánska, - nedostatočná kvalita internetového pripojenia prostredníctvom Slovak Telekom, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC, nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepcného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činnosti verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s výšou pridanou hodnotou a nízka efektivnosť ostatných služieb verejnej správy, nízka efektivnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomickejho rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladat' hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Jesenské.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomickejho rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je náväznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zameráť podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcem Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistíť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zameráť sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách
obec
investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec,
obyvatelia obce,
podnikateľské subjekty,
mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina

obec, obyvatelia obce, podnikatelské subjekty,
4. Sociálna oblast a zdravotníctvo
Cieľová skupina nezametani, sociálne odkázani, zdravotne a duševne postihnutí, obyvateľia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvateľia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosc, obyvateľia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina obyvateľstvo podnikatelské subjekty návštěvníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina obec, VÚC, obyvateľia obce, návštěvníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina obec, obyvateľia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina obec, obyvateľia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské 2015 - 2024

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE JESENSKÉ

Vízia

Obec bude využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadňovania. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovať svojich kultúrnych tradícií a zvyklosťí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen v regióne Cerovej vrchoviny, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Vytvorí podmienky na vybudovanie rekreačného priestoru. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklosťí. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí príaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – polnohospodárska produkcia a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Slovenska. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. V obci funguje materská a základná škola, v ktorých každý rok stúpa počet detí. Materská aj Základná škola sú komplexe vybavené, čo sa týka interiérov ako aj exteriérov. Žiakom je k dispozícii komplexne vybavený športový areál s multifunkčnými hriskami, detskými hriskami a dopravným hriskom.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Jesenské. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Jesenské a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Jesenské disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto autority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Jesenské všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hesopodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Jesenské v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej mieri. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt polnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry

smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov priatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržovanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Jesenské so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblast' a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej nôdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej nôdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ľahko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej nôdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva klúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej nôdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Jesenské považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorit.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Jesenské v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a plnoorganizovanej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Jesenské či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí dažďovníkov, je jednou z cest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavia vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Jesenské v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámc pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky , zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslach a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagančných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj stážnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podiel'a sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podiel'a sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEL'

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifík regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Jesenské nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Jesenské, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast pri rešpektovaní environmentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou CHKO Cerovská vrchovina. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu a vybraných oblastí poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomickej aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácií nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktív na úrovni partnerstva,
- aktivizácií nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologickejších metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosť pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len

na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých klúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

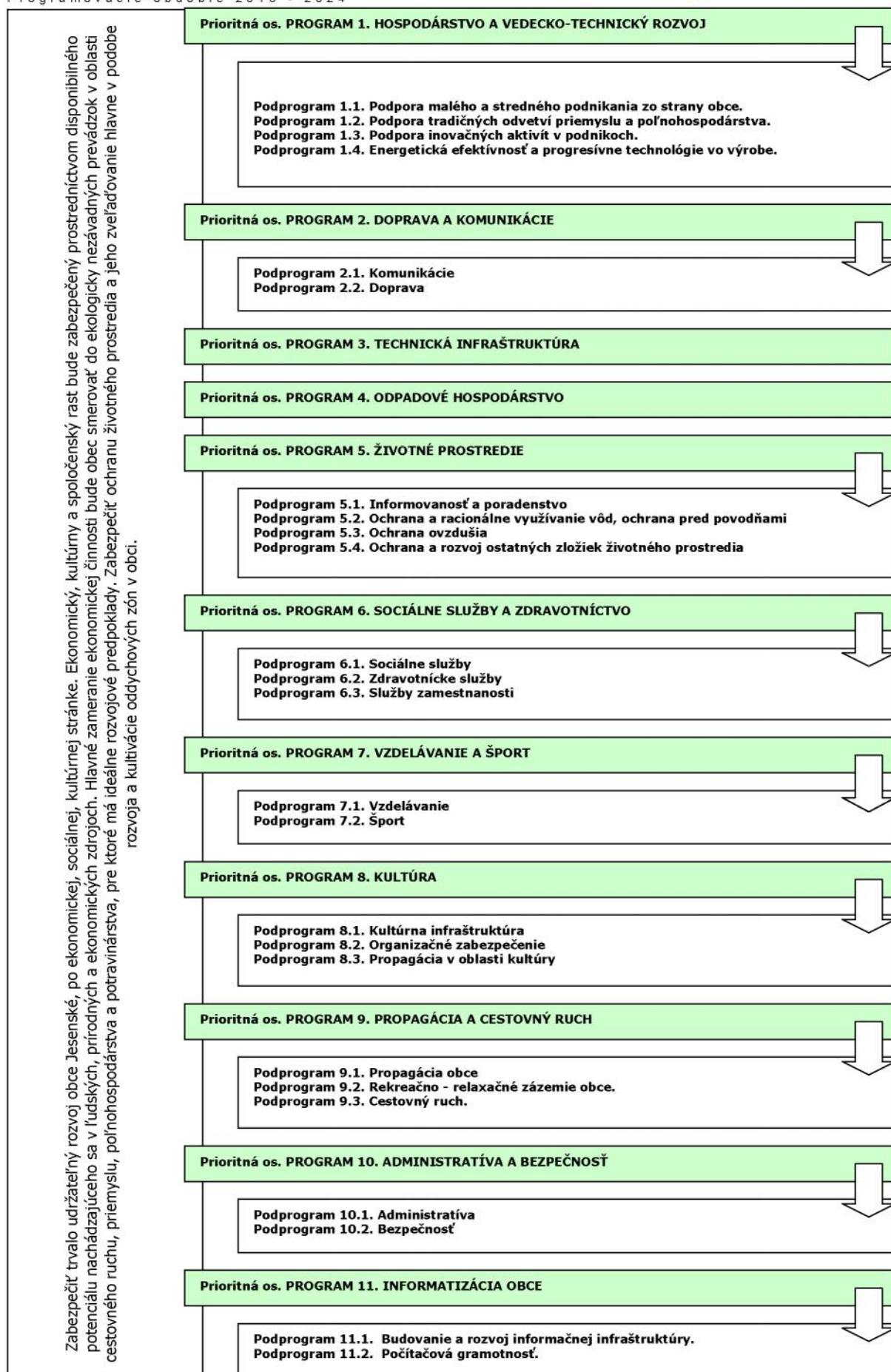
Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosťi, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickej a funkčnej klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Jesenské je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri klúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciach do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurenceschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícii, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské na roky 2015 – 2024 boli zohľadenené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Jesenské. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórii a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priory v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a polnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívlosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvyšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnej komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnej komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnej komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (pristrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zelené,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícii v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietrnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvyšenie kapacity rozvodnej siete plynu.

Zvyšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s priyatými koncepciami zabezpečiť permanentné znížovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textíliei, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skladok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.

Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržovanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Opatrenie 6.1.4

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvateelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny.

Nájomná bytová výstavba.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inkúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzcaov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie využívanej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na

imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou.

Podprogram 8.1.

Ciel' 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadváznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Ciel' 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačné zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Ciel' 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu konцепciu „propagácie“ história obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Interneze prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kanceláriami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústredit' sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Ciel' 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúľ v obci.

Podprogram 9.2.

Ciel' 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktív v obci.

Podprogram 9.3.

Ciel' 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obciam.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Ciel' 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Ciel' 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Ciel' 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Ciel' 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské
2015 - 2024**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Ciel' 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opätnenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a oprávarenských služieb.
Výstavba obecnej tržnice.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a polnohospodárstva.

Ciel' 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opätnenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Zabezpečiť obmedzenie znečisťovania ovzdušia z výrobného areálu PD.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Ciel' 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opätnenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Výstavba priestorov pre prevádzku ekologickej výroby.
Obnova technológií v podnikoch.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Ciel' 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opätnenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II., III. triedy a miestnych komunikácií) zaistujúcich dopravnú obslužnosť obce Jesenské. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vychovujúce dopravné trasy. Cieľom investícii do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Ciel' 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opätnenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia miestnych komunikácií.

Opätnenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivity	Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty III. tr.. Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty II. tr..
Opätnenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy pozdĺž vodného toku Gortva (mimo ochranné pásmo).
Opätnenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkovacích miest.
Opätnenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia chodníkov pre peších. Výstavba chodníkov pre peších.
Opätnenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivity	Rekonštrukcia premostenia cez rieku Gortva. Rekonštrukcia premostenia cez rieku Rimava.
Opätnenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivity	Rekonštrukcia prechodov pre chodcov. Osadenie osvetlenia prechodov pre chodcov. Osadenie spomaľovačov.

Podprogram 2.2. Doprava

Ciel' 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opätnenia podprogramu:

Opätnenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425. Výstavba autobusovej zastávky.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Ciel' 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opätnenia podprogramu:

Opätnenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV.
Opätnenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie. Vybudovanie verejného osvetlenia na neosvetlených častiach obce.
Opätnenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálu cintorína. Rekonštrukcia budovy domu smútku.
Opätnenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete. Rozšírenie zdrojov pitnej vody.
Opätnenie 3.5	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu. Výstavba rozvodnej siete plynu.
Opätnenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete. Výstavba transformátorovej stanice. Výstavba elektrickej rozvodnej siete.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Ciel' 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s priatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textíliej, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci. Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok. Revitalizácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton). Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov). Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba kanalizačnej siete.
Opatrenie 4.6	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Ciel' 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Ciel' 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach. Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatení. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protizáplavových opatení na rieke Gortva a Rimava. Revitalizácia odvodňovacích rigolov povrchovej vody z okolitých poľnohospodárskych pozemkov.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov. Spracovanie technickej dokumentácie. Sprenenie koryta potoka Rimava a rieky Gortva v intraviláne obce.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Ciel' 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.3.1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje využívania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Ciel' 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.4.1 Realizácia protieróznych opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizovať technické opatrenia, prípadne úplne odstrániť erózne procesy na toku Rimava a na jej prítokoch.
- Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovej zóny v blízkosti centra obce.
Výstavba obecného parku.
Upraviť mlynský náhon na oddych a hry detí.
Estetizovať areály priemyselnej výroby (odstrániť skládky odpadu, nezastavané plochy pravidelne kosiť a ozeleniť).
Dotvorenie interakčného prvku - horný tok Širkovského potoka s xerotermnými spoločenstvami na hrane terasy (rozvoj brehových porastov, odstraňovanie burín).
Vybudovať hydričky biokoridor Gortvy (biologická rekultivácia medzihrázového priestoru).
Dotvorenie interekčného prvku mlynský náhon - Kalinský potok (odstraňovanie odpadu z toku a jeho okolia, podpora rozvoja brehových porastov z miestnych drevín).

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú využívanosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Ciel' 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.1.1 Obyvateľia v dôchodkovom veku.
Aktivity Výstavba denného stacionára.
Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Elektronický strážca – GPS monitoring.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.
- Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivity Výber vhodnej alternatívnej zriadenia zariadenia.
Podpora mladých rodín s deťmi.
- Opatrenie 6.1.3 Marginalizované skupiny.
Aktivity Poskytovanie služby sociálneho taxíka – obstaranie vozidla.
- Opatrenie 6.1.4 Nájomná bytová výstavba.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba nájomných bytov 4 x 6 b.j..

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Ciel' 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.
- Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivity Podpora zriaďovania všeobecných a špecializovaných ambulancií.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Ciel' 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inkluzie rizikových skupín obyvateľov obce.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opätnenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opätnenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočnenie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opätnenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočnenie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všeobecného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Ciel' 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
<hr/>	
Opätnenia podprogramu:	
Opätnenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivity	Modernizácia vybavenia MŠ. Revitalizácia areálu materskej školy.
Opätnenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky. Spracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia budovy základnej školy. Rekonštrukcia a modernizácia školskej kuchyne. Rekonštrukcia a modernizácia kotolne a vykurovacieho systému. Výstavba malej telocvične. Rekonštrukcia budovy telocvične.

Podprogram 7.2. Šport

Ciel' 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie využívanej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
<hr/>	
Opätnenia podprogramu:	
Opätnenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia futbalového areálu a rozšírenie tribúny TJ. Výstavba dopravného ihriska. Výstavba detského ihriska.
Opätnenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Ciel' 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadváznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
<hr/>	
Opätnenia podprogramu:	
Opätnenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a prestavba budovy na viacúčelové kultúrne zariadenie. Obstaranie zariadenia kultúrneho domu.
Opätnenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb. Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok – kaštiele a areály.

Výstavba izby kultúrnych tradícií.

- Opatrenie 8.1.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivity Podpora kultúrnych podujatí.
Výstavba amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Ciel' 8.2 Organizačné zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

- Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Ciel' 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

- Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu konцепciu „propagácie“ história obce v multimediálnej forme.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Ciel' 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

- Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúľ v obci.
Aktivity Budovanie a inštalácia tabúľ informujúcich o atraktivitách obce.
Budovanie a inštalácia tabúľ propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Ciel' 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

- Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktív v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba náučného chodníka.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Ciel' 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

- Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Ciel' 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.1.1 Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia a zateplenie budovy OcÚ.
Rekonštrukcia obecného rozhlasu.
Aktualizácia Územného plánu obce.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Ciel' 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.2.1 Zriadenie kamerového systému.
Aktivity Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.
Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.
Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.
Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Ciel' 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivity Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
- Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.
Zriadenie voľnej WiFi zóny v centre obce.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Ciel' 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
- Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
- Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne

konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Ciel' 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	35
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	40
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	7
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	400

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a polnohospodárstva.

Ciel' 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanéj hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporenych projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Ciel' 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	30
		Nárast pridanéj hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Ciel' 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Jesenské	0	100 tis.
		Objem vyprodukovej elektrickej energie	výsledok	kW	obec Jesenské	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Jesenské	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Ciel' 2.1		Rozvoj dopravnej infraštruktúr					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Jesenské	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Jesenské	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Jesenské	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Jesenské	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Jesenské	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238
		Počet nových návštěvníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Jesenské	0	40
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Jesenské	0	3
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Jesenské	0	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Jesenské	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Jesenské	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Jesenské	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Ciel' 2.2		Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvok drobnej architektúry (prištresky, lavičky, sedenia, informačné tabuľy, smetné koše, zelen,....).	Počet zrekonštruovaných a novovybudovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Jesenské	0	4
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Ciel' 3		Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Jesenské	0	4
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Jesenské	0	100
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Jesenské	0	200
		Zvýšenie pokrytie územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Jesenské	85	100
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietrnych miest	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Jesenské	0	1
		Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Jesenské	0	4000

	v obci.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Jesenské	0	500
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Jesenské	95	99
		Dĺžka zrekonštruovej / vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Jesenské	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	100
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	100

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Ciel' 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znížovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textilií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Jesenské	0	50
		Zneškodený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Jesenské	0	35
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Jesenské	0	15
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Jesenské	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Jesenské	0	9
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Jesenské	0	5
		Zneškodený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Jesenské	0	36
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultívovej skladky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Jesenské	0	2000
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Jesenské	0	10
		Počet vybudovaných kompostovisk a zbernych dvorov	Výsledok	počet	obec Jesenské	0	2
Opatrenie 4.5	Dostavba spaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej spaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Jesenské	0	10
Opatrenie 4.6	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Jesenské	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Ciel' 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcíí	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Ciel' 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sietach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Jesenské	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Jesenské	0	3
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzí	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Jesenské	0	3
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Jesenské	0	20

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Ciel' 5.3		Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s využívaním alternatívnych zdrojmi energie	výsledok	%	obec Jesenské	0	20

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Ciel' 5.4		Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Jesenské	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2238
		Počet vysadených nových krovín a stromov,	výsledok	počet	obec Jesenské	0	200
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Jesenské	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Jesenské	0	200

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Ciel' 6.1		Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvateľia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	50
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	1
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	80
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	20
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	50

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Ciel' 6.2		Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	2238

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Ciel' 6.3		Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inkluzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
-----------	--	---	--	--	--	--	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Jesenské	0	20
		produktyvitá práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Jesenské	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	5
		Zniženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Jesenské	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Jesenské	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Ciel' 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
-----------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Jesenské	0	0
		Výmera zre vitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Jesenské	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	60
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Jesenské	0	200
		Výmera zre vitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Jesenské	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	560

Podprogram 7.2. Šport

Ciel' 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie využívanej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Jesenské	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	300
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimosoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Jesenské	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Ciel' 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadváznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
-----------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Jesenské	0	500
		Zniženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Jesenské	0	30

		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Jesenské	0	200
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Jesenské	0	2238
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Jesenské	0	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Ciel' 8.2 Organizačné zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet nových návštěvníkov obce	výsledku	počet	obec Jesenské	0	1500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Ciel' 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu konцепciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Jesenské	0	0
		Počet nových návštěvníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Jesenské	0	800
		Počet nových návštěvníkov obce	dopad	počet	obec Jesenské	0	2500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Ciel' 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Jesenské	1900	2500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.	Počet nových inštalovaných tabúl'	výsledok	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet nových návštěvníkov obce	dopad	počet	obec Jesenské	0	2500

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Ciel' 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktív v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Jesenské	0	0
		Počet nových návštěvníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2500
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Jesenské	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Ciel' 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a	Počet uzavorených dohôd	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet nových atraktív obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2

	cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.				Jesenské		
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových návštěvníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	500
		Počet nových atraktív obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Jesenské	0	-
		Počet nových návštěvníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	500

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Ciel' 10.1		Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m ²	obec Jesenské	0	500

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Ciel' 10.2		Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Jesenské	0	30
		Zniženie kriminality	dopad	%	obec Jesenské	0	40
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Jesenské	0	70

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Ciel' 11.1		Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government.					
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Jesenské	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Jesenské	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životou udalostou	výsledok	Počet	obec Jesenské	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Jesenské	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Ciel' 11.2

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Jesenské	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Jesenské	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Jesenské	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Jesenské	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské
2015 - 2024**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE JESENSKÉ

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiemi pripravuje vízie, stratégie, iniciaje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vede databázy kontaktov, vede prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívnu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívnu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Jesenské. Pravidelné sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomickej a kultúrnej života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávatelia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Jesenské, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Jesenské, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomicí partneri – podielajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Jesenské na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Jesenské

Implementácia PHRSR obce Jesenské sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektované kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Jesenské je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Jesenské. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Jesenské budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Jesenské.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadíť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať strategiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovať Opatrienia, koordinovať Opatrienia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizácii úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristik obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všeobecných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégii

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorit realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domáciach a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencii. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať "pokial" možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonalovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a späťne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Jesenské je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Jesenské. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Jesenské vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Jesenské (napr. v

súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Jesenské). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cielov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Jesenské. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Jesenské a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Jesenské. Naplnenie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cielov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Jesenské na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1.januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Jesenské najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Jesenské. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Jesenské pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Jesenské. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Jesenské, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicitu
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a dočasné hodnoty ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Jesenské.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok,	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

						Výročná správa obce, Záverečný účet	
8.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na priľahlý rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plenia PHRSR, rozpočet na priľahlý rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomickeho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Ciel 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
Aktivity	Tvorba podmienok.	Podpredkladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
		podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru. Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb. Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	Prepredkladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty	
	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty	
	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty	
	Výstavba obecnej tržnice.	50	rozpočet obce, ŠEÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Ciel 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.					
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Predpredkladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Rekonštrukcia hál a budov.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
		1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

	Modernizácia technologického vybavenia PD.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zabezpečiť obmedzenie znečisťovania ovzdušia z výrobného areálu PD.	100	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba priestorov pre prevádzku ekologickej výroby.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obnova technológií v podnikoch.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Inštalačia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Inštalačia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer	
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (cest I. a III. triedy) zaistujúcich dopravnú obslužnosť obce Jesenské. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky využívajúce dopravné trasy. Cieľom investícii do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.	
Podprogram 2.1. Komunikácie	
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.	245	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opätnenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty III. tr..	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
	Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty II. tr..	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
Opätnenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Výstavba cyklotras pozdĺž vodného toku Gortva (mimo ochranné pásmo).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opätnenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Dostavba parkovacích miest.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opätnenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Rekonštrukcia chodníkov pre peších.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba chodníkov pre peších.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opätnenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia premostenia cez rieku Gortva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia premostenia cez rieku Rimava.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opätnenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia prechodov pre chodcov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Osadenie osvetlenia prechodov pre chodcov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Osadenie spomaľovačov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

Podprogram 2.2. Doprava

Ciel 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
Opätnenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvok drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity	Predpokladaný rozpočet
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými
	20
	rozpočet obce, ŠF EÚ
	verejný sektor
	vysoký
	obec Jesenské

	plochami v zmysle platnej STN 736425.					
	Výstavba autobusovej zastávky.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.						
Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na ul. Východná.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na ul. Slniečná.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Vybudovanie verejného osvetlenia na neosvetlených častiach obce.	220	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Revitalizácia areálu cintorína.	160	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia budovy domu smútku.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SVS, a.s., obec Jesenské
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	600	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
	Rozšírenie zdrojov pitnej vody.	150	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Výstavba rozvodnej siete plynu.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba transformátorovej stanice.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,
	Výstavba elektrickej rozvodnej siete.	podľa potreby	rozpočet SSE,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE,a.s.,

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4						
Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom						
Opatrenie 4.1						
V súlade s priatými koncepciami zabezpečiť permanentné znížovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textíliei, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
	Zabezpečenie zberného kontajneru.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Revitalizácia čiernych skládok.	25	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton).	450	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).	550	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Opatrenie 4.5 Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
	Dostavba kanalizačnej siete.	300	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
Opatrenie 4.6 Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Cieľ 4	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osvetla, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na rieke Gortva a Rimava.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Revitalizácia odvodňovacích rigolov povrchovej vody z okolitých poľnohospodárskych pozemkov.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce,	verejný a	stredný	obec

		ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor		Jesenské
Spevnenie koryta potoka Rimava a rieky Gortva v intraviláne obce.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Realizovať technické opatrenia, prípadne úplne odstrániť erózne procesy na toku Rimava a na jej prítokoch.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Výstavba oddychovej zóny v blízkosti centra obce.	700	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba obecného parku.	700	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Upraviť mlynský náhon na oddych a hry detí.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Estetizovať areály priemyselnej výroby (odstrániť skladky odpadu, nezastavané plochy pravidelne kosiť a ozeleniť).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Dotvorenie interakčného prvku - horný tok Širkovského potoka s xerotermnými spoločenstvami na hrane terasy (rozvoj brehových porastov, odstraňovanie burín).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Vybudovať hydrický biokoridor Gortvy (biologická rekultívacia medzihrádzového priestoru).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Dotvorenie interakčného prvku mlynský náhon - Kalinský potok (odstraňovanie odpadu z toku a jeho okolia, podpora rozvoja brehových porastov z miestnych drevín).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										

Opätnenie 5.3.1								
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia								
Ciel 5.4.								
Opätnenie 5.4.1								
Opätnenie 5.4.2								

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer								
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.								

Podprogram 6.1. Sociálne služby								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ciel 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.							
Opätnenie 6.1.1	Obyvateľia v dôchodkovom veku.							

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba denného stacionára.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Elektronický strážca – GPS monitoring.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
Opätnenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívnej zriaďenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Podpora mladých rodín s deťmi.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opätnenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služby sociálneho taxíka – obstaranie vozidla.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opätnenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
Opätnenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zriaďovania všeobecných a špecializovaných ambulancií.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Ciel 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inkluzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	podľa potreby	- verejný, tretí sektor	nízky	obec Jesenské	
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočnenie poradenských služieb.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočnenie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Ciel 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Ciel 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Ciel 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všeobecného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentne využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Ciel 7.1. Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.						
Opatrenie 7.1.1 Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.						
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
		Modernizácia vybavenia MŠ.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký
		Revitalizácia areálu materskej školy.	110	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký
Opatrenie 7.1.2		Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.				
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
		Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký
		Modernizácia budovy základnej školy.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký
		Rekonštrukcia a modernizácia školskej kuchyne.	85	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký

	Rekonštrukcia a modernizácia kotolne a vykurovacieho systému.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba malej telocvične.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia budovy telocvične.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Rekonštrukcia futbalového areálu a rozšírenie tribúny TJ.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba dopravného ihriska.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba detského ihriska.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Jesenské

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obceia aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadváznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Rekonštrukcia a prestavba budovy na viacúčelové kultúrne zariadenie.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Obstaranie zariadenia kultúrneho domu.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.					
Aktivity	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok – kaštiele a areály.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba izby kultúrnych tradícií.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec

					Jesenské
Výstavba amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačné zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu konцепciu „propagácie“ historie obce v multimedialnej forme.					
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Spracovanie koncepcie v multimedialnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie	Podpora budovania informačných tabúl' v obci.					

9.1.2		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúľ informujúcich o atraktívitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúľ propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktív v obci.					
Aktivity	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské	
Výstavba náučného chodníka.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské	

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
Aktivity	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské	
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
Aktivity	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské	

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.					
Aktivity	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	
	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Rekonštrukcia a zateplenie budovy OcÚ.	230	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia obecného rozhlasu.	140	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery,	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

			iné grantové schémy			
	Aktualizácia Územného plánu obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Ciel 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Jesenské
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Jesenské
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Jesenské
	Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ.	6	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Jesenské

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratívna										
Ciel 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Ciel 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy vzývať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Ciel 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	7	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Zriadenie voľnej WiFi zóny v centre obce.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Jesenské
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské
2015 - 2024**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistíť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovať v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - summarizácia

tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	294,9	998,6	1554,4	1567,2	1296,9	593,2	29,4	16,6	0,1	0,1	6351,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	0,0	555,2	930,2	930,2	942,7	387,5	12,5	12,5	0,0	0,0	3771,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	131,8	131,8	131,8	131,8	4,0	4,0	4,0	4,0	0,0	0,0	543,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	155,0	205,5	394,3	394,3	239,3	188,8	0,0	0,0	0,0	0,0	1577,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	0,6	0,6	0,1	12,9	12,9	12,9	12,9	0,1	0,1	0,1	53,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	7,5	102,5	95,0	95,0	95,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	395,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,0
II. Sociálna politika	130,1	418,9	418,9	438,9	396,4	107,6	107,6	87,6	0,1	0,1	2106,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	0,0	0,0	0,0	0,0	87,5	87,5	87,5	87,5	0,0	0,0	350,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	30,0	316,3	316,3	336,3	306,3	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	1345,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	100,1	102,6	102,6	102,6	2,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	411,0
III. Environmentálna politika	407,5	931,9	1044,4	1044,4	636,9	421,7	309,2	0,0	0,0	0,0	4796,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	407,5	407,5	520,0	520,0	112,5	112,5	0,0	0,0	0,0	0,0	2080,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0,0	524,4	524,4	524,4	524,4	309,2	309,2	0,0	0,0	0,0	2716,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)											
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátны rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH			
Ciel 1.1											
Opätnenie 1.1.2	50	50	38	13	10	0	3	0	0		
Ciel 1.2											
Opätnenie 1.2.1	2 110	1 372	1 029	343	343	0	0	739	0		
Ciel 1.3											
Opätnenie 1.3.1	1 500	750	563	188	188	0	0	750	0		
Ciel 1.4											

Opatrenie 1.4.1	111	111	83	28	22	0	6	0	0
Spolu	3 771,00	2 283	1 712	571	563	0	8	1 489	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)											
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátны rozpočet	Regionalné zdroje	Miestne zdroje				
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH		
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2016	555,25	371	278	93	91	0	1	185	0		
2017	930,25	558	419	140	138	0	1	372	0		
2018	930,25	558	419	140	138	0	1	372	0		
2019	942,75	571	428	143	141	0	2	372	0		
2020	387,50	200	150	50	49	0	1	188	0		
2021	12,50	13	9	3	3	0	1	0	0		
2022	12,50	13	9	3	3	0	1	0	0		
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
Spolu	3771,00	2283	1712	571	563	0	8	1489	0		

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergíí medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a výšim vzdelením obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v klúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova polnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	250	250	188	63	50	0	13	0	0
Opatrenie 2.1.3	103	103	77	26	21	0	5	0	0
Opatrenie 2.1.4	32	32	24	8	6	0	2	0	0
Opatrenie 2.1.5	135	135	101	34	27	0	7	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	23	23	17	6	5	0	1	0	0
Spolu	543,00	543	407	136	109	0	27	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	131,75	132	99	33	26	0	7	0	0
2016	131,75	132	99	33	26	0	7	0	0
2017	131,75	132	99	33	26	0	7	0	0
2018	131,75	132	99	33	26	0	7	0	0
2019	4,00	4	3	1	1	0	0	0	0
2020	4,00	4	3	1	1	0	0	0	0
2021	4,00	4	3	1	1	0	0	0	0
2022	4,00	4	3	1	1	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	543,00	543	407	136	109	0	27	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologickej priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Ciel 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opátrenie 3.2	620	620	465	155	124	0	31	0	0
Opátrenie 3.3	202	202	152	51	40	0	10	0	0
Opátrenie 3.4	755	755	566	189	151	0	38	0	0
Spolu	1 577,00	1 577	1 183	394	315	0	79	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	155,00	155	116	39	31	0	8	0	0
2016	205,50	206	154	51	41	0	10	0	0
2017	394,25	394	296	99	79	0	20	0	0
2018	394,25	394	296	99	79	0	20	0	0
2019	239,25	239	179	60	48	0	12	0	0
2020	188,75	189	142	47	38	0	9	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1577,00	1577	1183	394	315	0	79	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégii, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Ciel 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	25	25	19	6	5	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	1 305	1 305	979	326	261	0	65	0	0
Opatrenie 4.5	300	300	225	75	60	0	15	0	0
Opatrenie 4.6	450	450	338	113	90	0	23	0	0
Spolu	2 080,00	2 080	1 560	520	416	0	104	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	

2015	407,50	408	306	102	82	0	20	0	0	0
2016	407,50	408	306	102	82	0	20	0	0	0
2017	520,00	520	390	130	104	0	26	0	0	0
2018	520,00	520	390	130	104	0	26	0	0	0
2019	112,50	113	84	28	23	0	6	0	0	0
2020	112,50	113	84	28	23	0	6	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2080,00	2080	1560	520	416	0	104	0	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho *acquis*

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho *acquis*

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií nariadenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvájanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napäťia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégii pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmierenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
EKO FOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje spolu	Štátnej rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Ciel 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	455	455	341	114	91	0	23	0	0
Opatrenie 5.2.3	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Ciel 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vód, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	201	201	151	50	40	0	10	0	0
Opatrenie 5.4.2	1 855	1 855	1 391	464	371	0	93	0	0
Spolu	2 716,00	2 716	2 037	679	543	0	136	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje spolu	Štátnej rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	524,42	524	393	131	105	0	26	0	0
2017	524,42	524	393	131	105	0	26	0	0
2018	524,42	524	393	131	105	0	26	0	0
2019	524,42	524	393	131	105	0	26	0	0
2020	309,17	309	232	77	62	0	15	0	0
2021	309,17	309	232	77	62	0	15	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2716,00	2716	2037	679	543	0	136	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho *acquis*

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho *acquis*

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvýjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napäcia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégii pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)

Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátны rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH			
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.										
Opatrenie 6.1.1	350,00	350	263	88	70	0	18	0	0		
Spolu	350,00	350	263	88	70	0	18	0	0		

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)											
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátны rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH			
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2017	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2018	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2019	87,50	88	66	22	18	0	4	0	0		
2020	87,50	88	66	22	18	0	4	0	0		
2021	87,50	88	66	22	18	0	4	0	0		
2022	87,50	88	66	22	18	0	4	0	0		
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
Spolu	350,00	350	263	88	70	0	18	0	0		

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)											
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
		A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.										
Opatrenie 7.1.1	120	120	90	30	24	0	6	0	0		
Opatrenie 7.1.2	1 145	1 145	859	286	229	0	57	0	0		
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.										
Opatrenie 7.2.1	80	80	60	20	16	0	4	0	0		
Spolu	1 345,00	1 345	1 009	336	269	0	67	0	0		

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)											
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
		A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	30,00	30	23	8	6	0	2	0	0		
2016	316,25	316	237	79	63	0	16	0	0		
2017	316,25	316	237	79	63	0	16	0	0		
2018	336,25	336	252	84	67	0	17	0	0		
2019	306,25	306	230	77	61	0	15	0	0		
2020	20,00	20	15	5	4	0	1	0	0		
2021	20,00	20	15	5	4	0	1	0	0		
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0		
Spolu	1345,00	1345	1009	336	269	0	67	0	0		

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

S dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)											
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátны rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
		A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadváznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.										
Opatrenie 8.1.1	350	350	263	88	70	0	18	0	0		
Opatrenie 8.1.2	10	10	8	3	2	0	1	0	0		
Opatrenie 8.1.3	50	50	38	13	10	0	3	0	0		
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.										
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0		
Spolu	411,00	411	308	104	82	0	22	0	0		

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)											
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
		A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	100,10	100	75	25	20	0	5	0	0		
2016	102,60	103	77	26	21	0	5	0	0		
2017	102,60	103	77	26	21	0	5	0	0		
2018	102,60	103	77	26	21	0	5	0	0		
2019	2,60	3	2	1	1	0	0	0	0		
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0		
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0		
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0		
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0		
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0		
Spolu	411,00	411	308	104	82	0	22	0	0		

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiacich na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)											
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátны rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH			
Ciel 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.										
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0		
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0		
Ciel 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.										
Opatrenie 9.2.1	51	51	38	13	10	0	3	0	0		
Spolu	53,00	53	38	15	10	0	5	0	0		

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)											
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
		A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015		0,60	1	0	1	0	0	1	0	0	
2016		0,60	1	0	1	0	0	1	0	0	
2017		0,10	0	0	0	0	0	0	0	0	
2018		12,85	13	10	3	3	0	1	0	0	
2019		12,85	13	10	3	3	0	1	0	0	
2020		12,85	13	10	3	3	0	1	0	0	
2021		12,85	13	10	3	3	0	1	0	0	
2022		0,10	0	0	0	0	0	0	0	0	
2023		0,10	0	0	0	0	0	0	0	0	
2024		0,10	0	0	0	0	0	0	0	0	
Spolu		53,00	53	38	15	10	0	5	0	0	

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
 INVESTIČNÁ PRIORITY 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území
 INVESTIČNÁ PRIORITY 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)											
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje							
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje				
		A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 10.1.		Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci									
Opatrenie 10.1.1		380	380	285	95	76	0	19	0	0	
Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.									
Opatrenie 10.2.1		15	15	11	4	3	0	1	0	0	
Spolu		395,00	395	296	99	79	0	20	0	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)												
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje							Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje								
				Národné verejné zdroje spolu	Štátны rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH			
2015	7,50	8	6	2	2	0	0	0	0			
2016	102,50	103	77	26	21	0	5	0	0			
2017	95,00	95	71	24	19	0	5	0	0			
2018	95,00	95	71	24	19	0	5	0	0			
2019	95,00	95	71	24	19	0	5	0	0			
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0			
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0			
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0			
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0			
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0			
Spolu	395,00	395	296	99	79	0	20	0	0			

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)												
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje							Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje								
				Národné verejné zdroje spolu	Štátны rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH			
Ciel 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government.											
Opatrenie 11.1.1	8	8	6	2	2	0	0	0	0			
Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0			
Spolu	12,00	12	9	3	2	0	1	0	0			

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)												
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje							Súkromné zdroje	EIB		
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje								
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH			
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0			

2016	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2017	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	12,00	12	9	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovanie maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatrenia sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy		
Celkové oprávnené výdavky		
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Spolu

EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlach verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejných zdravotných poistovní okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Spolu	
EFRR / ESF / KF 85,0 %	Štátny rozpočet 10,0 %	Prijímateľ 5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Spolu	
EFRR / ESF / KF 85,0 %	Štátny rozpočet 10,0 %	Prijímateľ 5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠŠIM ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF 85,0 %	Štátny rozpočet 10,0 %	Prijímateľ 5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1., 3.2.1.2., 3.2.1.3., 3.2.1.4., 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF 85,0 %	Štátny rozpočet 5,0 %	Prijímateľ 10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovanie.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátnie znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho polnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho polnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho polnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;

- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifika pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručnosti;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4:
skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a splňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentráции ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejných subjektov a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej pravovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je:

medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14:
verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov;
MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udeliť štatút MAS)

- opatrenia č. 15:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
Pôdohospodársku platobnú agentúru,
Národnú sieť rozvoja vidieka
sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			Spolu
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	100,0 %
75,0 %	25,0 %	0,0 %	

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej pravovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej pravovýroby (okrem rybích produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej pravovýroby;
- podopatrenia 5.3:

poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2)

sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej provýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a tlažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné výčislenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádzia pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- finančie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,

- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Jesenské je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Jesenské bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... VZN/UMZ č. .....

.....

pečiatka obce

.....

starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS BBSK 2014-2020
6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK),
7. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bansko bystrického samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, socialných vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Jesenské.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falčan, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIEĽY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (I 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.mineraly.sk/files/hor/spras.htm>

37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nižiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nižiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasys-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europakov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. POH Jesenské 2011 – 2015
64. ŠÚ SR, DataCubes
65. <https://sk.wikipedia.org/>
66. ORSR
67. <http://www.sopsr.sk/>
68. ÚPD Jesenské,
69. <http://www.jesenske.sk>
70. <http://www.geology.sk/new/sites/default/files/media/geois/NaucneMapy/Geologicka StavbaCV.pdf>

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Jesenské
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015**

SCARABEO-SK ,s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224